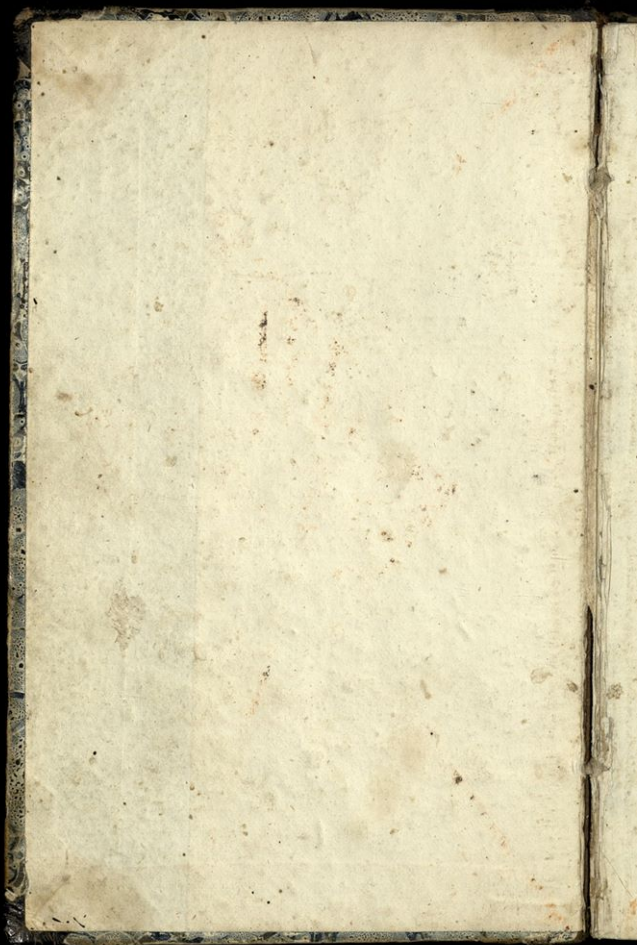
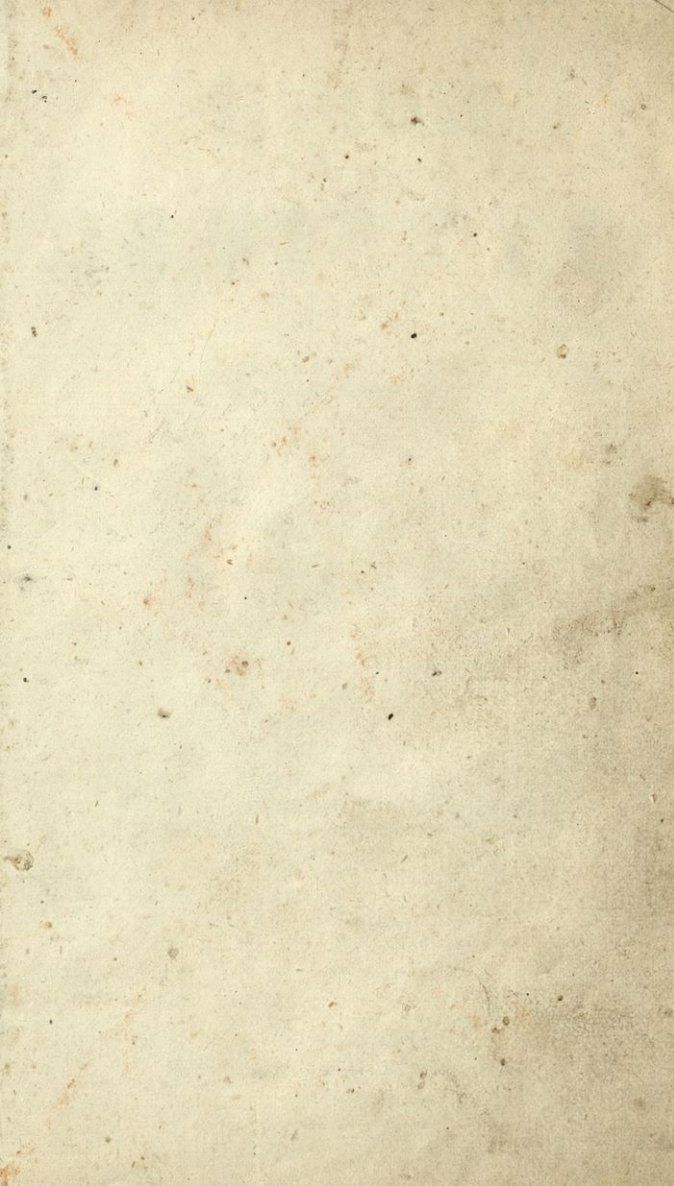

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

110232

RLEKARNA V ŠKOPJI LOKI
Mr. Ph. OTOKAR BURDYCH

Jl. 484

KERŠANSKO**DEVETSTVO.**

Potrébni nauki, izgledi in molitve
za žensko mladost.

Sedmi natis.

V CELOVCI.

Natisnil in na prodaj ima Janez Leon.

1857.

110232

*O kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti, zakaj
njegov spomin je večni, ker pri Bogu in pri
ljudéh hvalo ima!*

Tako govorijo bukve modrosti božje v 4, 1.

*

*Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo, Duh
je scer voljen, meso pa slabo.*

Tako opominja Jezus na oljski gori v svoji smertni
bridkosti pri s. Matevži 26, 41.

*

*To je volja božja, vaše posvečenje, da se zderžite
nečistega djanja, da vas vsak ve svoje telo
ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanji
poželenja, kakor neverniki, kateri Boga ne
poznajo.*

Tako piše sv. Pavl Tesaloničanom v I. listi v 4—5.

110232/1952

NAGOVOR.

Žalostno je gledati skerbno obdelan vert, kedar je huda slana mlade rože omorila, in žlahno cvetje sadunosnega drevja merzel sever ¹⁾ osmodil.— Priden vertnar za svojimi rožcami žaluje, in kmet milo zdihuje, ker sadja ne bo.

Cel svet je božji vert, cveteče drevesa v njem so mladi fantje in deklice. Sveta čistost je njihov cvet, in žlahna roža je nedolžnost njihovega serca. Alj kdo bi ne jokal, viditi toliko nedolžnosti zapeljane, toliko fantov in deklic nesrečnih. Zapelivost jim je serce omorila, nečistost lepoto devištva odvzela. Veliko jih je že zapeljanih, dosti jih pa na pol pota stoji. Ne bo žlahnega sadja, ne pridnih ljudi, ako poštenih fantov in deklic ne bo. — Najde se jih še, hvala Bogu, čistih mladenčev in nedolžnih devic, zvestih prijatelov in prijatelj Jezusovih. O da bi se zapeljati ne dali, da bi ostali nedolžni!

Kdor časno srečo in večno izveličanje ljubi, naj brani, kar more, da nam zapelivost ljube mladine pomorila ne bo. Kakor velika povodnja se nečistost črez vse stane razliva, ako mladost pred nečistim potopam ne ovarjemo, bojo tudi srečni časi se z njo potopili.

1) Krivec, merzel veter.

Pričejoče bukvice keršanskega devištva, če ravno malo, naj enokoljko pomagajo saj dereč potok sovražne nečistosti zaježiti, ki mladenčemu časno in večno srečo jemlje. Le nekoljko kratkih naukov je za deklice mlade, pa za dobre poštene duše dovolj, ki vbogajo rade. Terdovratnih se tudi dolga pridga ne prime.

Ljube deklice! zdaj je še vašega življenja vesela spomlad ali vigred. Zdaj so dnevi (dni) vaše sreče, ako lepo, čisto in pošteno živite. Hitro bo prišlo vroče poletje, potem hladna jesen težavne starosti; zadnič pa tiha zima vaše smerti. Truplo bo v hladni zemli počivalo, duša pa vživala, kar si bote od svojih mladih let zaslužile. Kar zdaj sejete, bote enkrat žele: Mislite na svojega Stvarnika v dneh svoje mladosti, preden leta pridejo, od katerih porečete, da vam ne dopadejo. ¹⁾

Sovražnikov svoje čistosti imate veliko, pa prijatelov tudi. Te bukvice naj vam jih kažejo. Rade jih berite, premišljuje zapisane nauke, pa tudi življenje božjih svetnic, vaših ljubih prijateljic v nebesih, pregledujte. Molite in prosite Boga za milost in pomoč, hodite po njih svetih stopinjah, in se z njimi veselite tam, kjer vsmilen Jezus tudi za vas krono večniga plačila pripravljeno ima, ki bodi hvalen vekoma!

1, Pridgar 22. 1.

I.

Zlahnost deviškega stana.

Oče nebeški je dal človeku lepo angelsko oblačilo nedolžnosti, kedar je vstvaril moža in ženo. Pervi stariši so nam oblačilo nedolžnosti zgubili; spet ga nam je Jezus zadobil, ker nas je na svetem križi odrešil. Sveta mati katolška cerkev nam ga v njegovem imeni pri svetem kersti poda, in reče: „Obieci belo oblačilo nedolžnosti, katero neomadežvano pred sodni sedež Gospoda našega Jezusa Kristusa prinesi, da boš imela večno življenje.

To kerstno oblačilo nedolžnosti pomeni sicer čistost od vsakega greha, alj posebno zapopade čistost od gerdih grehov nečistosti ali prešestvanja, ki jih šesta zapoved božja prepo-veduje, in se še imenovati po besedah sv. Pavla med nami ne smejo ¹⁾.

Trojno je dušno oblačilo čistosti: prvo deviško, drugo zakonsko in tretje vdovsko;

1) Efez. 5, 3.

nar lepši je vender med vsimi angelsko oblačilo devištva ¹⁾. Prijela si ga, keršanska deklica! pri svetem kersti, ker je tebe Bog sveti Duh posvetil, da si postala otrok božji, sestra Jezusova, svete matere katolske cerkve družica, in nadobnica ali jerbica kraljestva nebeškega. Le v oblačili čistega devištva Bogu nar bolj dopadeš.

Svet je tudi zakonski stan, Jezus sam ga je posvetil; pa veliko lepši in imenitnejši je stan deviški pred Bogom in pred ljudmi, ako se v njem popolnoma čisto živi.

Zavolj kraljestva nebeškega, pravi Jezus, so eni sklenili, po deviško živeti ²⁾. Ravno tak svetuje sv. Pavl, rekoč: Zavolj devic nimam od Gospoda vkaze, vender vam svetujem, da vam je boljši tako biti. Če se devica omoži, ne greši, ker je to pripušeno. Boljše je omožiti se, kakor od hudih želj premagani biti. Vender želim, da bi brez skerbi zakonskih bile. Devica misli na to, kar je Gospodovega, da bi na telesi in v duhi sveta bila. Katera je pa vdana, tudi misli, kar je tega sveta, kako bi možu dopadla ³⁾. Svet je zakon, to da nižej od svetega devištva; popolnoma čistost pred Bogom nar več velja.

Kakor se sveti na jasnem nebi svetla denica med zvezdami, tako se sveti na zemlji

1) S. Hironim. 2) Mat. 19, 12. 3) I. Korint. 7, 25 — 34.

med deklicami čista devica, ki zvesto varje nedolžnost svojega serca. Lepa juterna zarja ljubeznivo hribe in doline poliva, kar nam vesel dan oznanuje: blago lice deviške nedolžnosti napoveduje veselo časno in večno življenje. Nedolžnost dušo Bogu nar bližnej stori: in kdor čistost ljubi, bo prijatelj nebeškiga kralja ¹⁾.

Le Marijo prečisto devico si je vsmilen Jezus za svojo mater izvolil, in le svetiga Jožefa, Marijnega čistega ženina, si je za svojega varha izbral. Med vsimi svojimi učenci je svetiga Janeza nar bolj ljubil, ker je deviškega stanú bil. Le čiste duše so na zemlji Jezusove neveste, in bojo njegove tovaršice v nebesih, ki bojo njega, nedolžno Jagnje, spremljaje novo sveto pesem pele, katere noben drugi znal ne bo ²⁾.

Telo čiste device je posvečen tempel božji, v katerem sv. Duh prebiva ³⁾, in nedolžno njeno serce je izvolen Jezusov tron. Čiste device so družice angelov in cvet kersanske cerkve ⁴⁾.

Veseli se, čista duša! svojega devištva, ono je prvi dar neskončne ljubezni in milosti božje; naj pa tudi bo tvoja nar prva skerb, tajisto čisto ohraniti.

Srečna si deklica, Jezusova nevesta, Marijna hčer in tovaršica angelov, dokler ne-

1) Pripoved. 22, 11. 2) Skrivn. razod. 14, 3. 3) I. Kor. 3, 16. 4) Sv. Ciprijan.

dolžno živiš; ako pa svojo srečo enkrat zapraviš, cel svet ti je več poverniti ne more. Velika je vrednost čiste nedolžnosti; ona več velja, kakor vse zlato in srebro celiga sveta. Ni noben žlahen kamen toljko vreden, koljkor čisto deviško serce; velika je pa tudi nevarnost, tajisto zgubiti. Velik zaklad imamo, pravi sv. Pavl, pa v slabih persternih posodah ¹⁾. Kakor se ose in muhe le nar žlahnej sadja lotijo, tako tudi sovražniki deviške nedolžnosti, da bi jo zapeljali, in ji vzeli nar žlahnej blago. O kako potrebno je, deklica mlada! da sovražnike svoje dobro spoznaš, in se jih skerbno varješ; zakaj, nar veči nesreča je ta, če kdo sovražnike svoje za prijatle ima, se jih ne zogiba, temuč jim v roke gre, in jih clo jiše. Taka se rada nar ložeje nespametnim devicam godi.

Vsmilen Jezus opominja svoje učence in učenke, naj se posebno tistih goljufnih prerokov varjejo, ki pridejo v prijaznem ovčjem oblačili, se nedolžne in ljubeznive delajo, znotraj pa so zgrablivi volki ²⁾. Ravno taki so, ljuba deklica! sovražniki in sovražnice tvojega devištva. Zatorej poglej in premisli.

1) II. Kor. 4, 7. 2) Mat. 7, 14.

II.

Devet nar hujih sovražnikov in sovražnic deviškega stana.

1. Perva sovražnica devištva je posvetna ljubezen, ki mlado serce v posvetne reči zakople, da na Boga in nebesa pozabi. Ti si posvetna, ako te dobro jesti in piti bolj veseli, kakor pa Bogu zvesto služiti; — če rajši poslušáš nesramne marne, kakor pa božjo besedo; — če se raji pogovarjaš od praznih reči, kakor od keršanskega nauka; rajši poješ klafarske, kakor pa svete pesme. — Ti si posvetna, kedar jišeš moštvam ¹⁾ dopasti, se tako nositi in zaderžati, da bi za teboj gledali; kako bi Bogu dopadla, pa tebe malo skerbi. Ti si posvetna, če svojo juterno in večerno molitvo opušáš, angelskega češenja ne moliš, službo božjo zamudiš, ob nedeljah in praznikih rajši pohajaš, kakor bi v cerkev hodila. Če ti po šegi posvetnih ljudi živiš, svet ljubiš; Bogu in pregrešnemu svetu pa dopasti ne moreš. Kdor ni z menoj, pravi Jezus, je zoper mene ²⁾. Deklica! posvetna ljubezen

1) Možkemu spolu. 2) Luk. 11, 23.

te bo oslepila; zapelivim ljudem boš dopadla, Bogu se pa zamerila. Svet, tvoj sovražnik, bo tebe vjel in pogubil. Svet in vse njegovo poželenje prejde; le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj ¹⁾. Varuj se take posvetne ljubezni, ona je sovražnica božja.

2. Druga sovražnica devištva je lenoba ali vtragljivost, ki dušo in truplo mori. Kakor stoječa voda zognije, in bo gerda mlaka, tako tudi deviško serce slabi, ako deklica, za dušo in telo pridno ne dela. V luži se veliko gerdobe zaredi, še več hudega v sercu leniga ali vedliga človeka, zakaj: Lenoba je mati vse hudobije. Če se deklica v svojih mladih letih keršanskega nauka rada ne učiš, rajši postopaš, kakor bi pridno v cerkev hodila, se pregrehi ubranila ne boš; zakaj do takih ima skušnjava posebno oblast. Hude, nečiste misli bojo kakor muhe po leti tvojo glavo obdajale, nespodobne želje kakor červi tvoje serce nalazile, in tvojo nedolžnost umorile. Neprenehama kaj delaj, naj te skušnjava praznovati ne najde; ne bo te lahko vjela, če brez dobrega dela ne boš ²⁾.

Rija sneda železo, lenoba človeku glavo in serce; vse dobro pri njem umira, in posvarjenje se ga ne prime več. — Če na deli rada postajaš, se v cerkvi oziraš, se po kočah (kajžah) pomikaš in službe bojiš; če te v mladosti potreben nauk ne veseli, boš zlat čas

1) I. Jan. 2, 27. 2) Sv. Hironim.

svoje sreče zamudila. Kdor se navadi od mladih nog zanikarno živeti, bo tudi v svoji lenosti umerl. Lenuha glad umori, ker noče delati njegova roka ¹⁾. Boljši je potrebnih nauk v mladosti učiti se, kakor se na svoje blago zanašati. Dober nauk stori človeka prijetniga ²⁾.

Vse drugo lahko zgubiš, le to, kar znaš in dobrega veš, tebi nihčér vzeti ne more. Ne reci, tega ali unega meni znati potreba ni; saj ne veš, kamo še prideš. Žalostno je za gospodinjo, če kruha prav speči ne zna, ne bolniku dobre juhe (župe) narediti, ne svojim domačim zdrave kuhe napraviti. Cela hiša je nesrečna, naj si še toliko premoženja ima, če zastopne gospodinje nima. Kako bo pa žena znala, česar se je deklica navučiti zamudila? — Slaba je pa tudi za deklo, ki malo zastopi; le težko se bo živila; zakaj kdor se v mladoati ne uči in priden biti noče, mora na starost kruha prositi. — Zatorej, deklica! bodi pridna, skerbi za dušo in telo; le tako ti dobro bo. V lenobi zognilo bi tvoje truplo, in bi se pogubila tvoja duša. Bog te je vstvaril za delati, kakor ptiče za letati in za plavati ribe.

3. Tretja sovražnica devištva je nečesterna obleka ali nošnja, v kateri deklet posvetnim ljudem dopasti želi. — Da svoje truplo pred mrazom in vročino ohraniš, svojo sramoto pokriješ, in se ob svetih dneh po svojem

1) Prip. 12, 15. 2) Prip. 13, 15.

stanu spodobno oblečeš, le za to daja tebi potrebno oblačilo dobri Bog. Če svoje oblačilo na drugo obračaš, grešiš.

Gizdavo, ošabno ali prevzetno oblačilo je nedolžnim dušam nastava peklenskega sovražnika. Deklica, ki se preštmano ali nesramno oblači, napravlja duši smerten strup, in brusi meč, ki nedolžno serce prebode: 1) abotnim jiše dopasti, zapelivcom pa svoje serce na prodaj nosi. O koliko deklic nosi ceno svojega predanega devištva, ali pa vkradenega blaga na svojem trupli! — Alj boš ti svoje truplo bogato lepotila, bo tvoja duša obožala. Zapelivci bojo za teboj lazili, in tvoj angel varh bo tebe zapustil. Podobna boš cveteči roži, na katero metuli sedajo, pa črve zaredijo. Lepota rožici obleti in noben nje več ne pogleda. — Dekleta, ki se pogosto ogledujejo, rade pozabijo, da pri Bogu samo lepota serca velja. Čedneji ko je serce, lepši tudi lice; gerši je duša, gerši tudi obraz. Gizdavo (ofertno) dekcle dušo pogublja, pa tudi svoje premoženje zapravlja; krade sama sebi in drugim.

Ljudje trojno dajo ali daronjo imajo: prvo plačujejo lenobi ali vtraglivosti, drugo zapravljivi gizdosti ali oferti, in tretjo, ki med njimi nar manjši je, svoji gosposki. Nove škodlive šege so za deželo nove vjime (nevurje), in več škode pomalem naredijo, kakor bi toča pobila. Štimanje je dober kup, ali priprava

1) S. Krizostom.

je draga. Svoje dni so ženske eno prazno krilo ali suknjo za celo življenje imele, zdaj si jih več na leto omislijo, vender raztergane hodijo. — Ne misli, moja hčer! da si več vredna, ako štacunarjem veliko skupiti daš; oni bojo bogati, vbožna pa ti.

Če boš v svojih mladih letih žido in žamet nosila, lahko da boš na svoje stare dni bosa hodila. Nar lepši tenčica je, katero sama napredeš; nar dražji rokavci, ki jih sama narediš. Bog ne gleda na lepoto telesa, ampak na čednost serca. Za to opominja sv. Peter: Vaša lepota ne bodi vunajna, v pletenih laséh, v zlati noši, ali v žlahnem oblačilu, temuč znotrajna, da ste krotke in pohlevne v duhu; le to ima pred Bogom vrednost ¹⁾. Hočeš deklica srečna biti, le pametno po svojem stani se nosi; napčna ali prevzetna noša je zamera božja.

4. Šterta sovražnica je slaba tovaršija, ki lepo zaderžanje kazi. Kakor se smola tvoje roke prime, tako se prime gerdo zaderžanje tvojega serca, ako z razvujzdanimi tovarši in tovaršicami obhojo imaš. Med fante v ves hoditi, nespodobne marne poslušati, z nesramnimi rečmi kratek čas delati, je za nedolžnost nevarnej, kakor ogenj v streho nositi. Nesramni pogovori so derva nečistega ognja, in nespodobni pogledi so žive iskre nečistosti, ki čisto serce zažgejo. Pleparce ali klafarske

1) I. Peter 3, 3 — 4.

pesme so goljufno petje, po katerem peklenški ptičar nedolžne duše na svoje limance lovi. Kdor po navadi klafa, lahko smertno greši, in kdor posluša, sam svojo dušo mori. Dekle, katero razberzdan gobec ima, je hujši, kakor iztekla zver: koder hodi, s svojim jezikom ljudi pohujšuje. Zato je več skoz jezik pogubljenih, kakor skoz meč pomorjenih ¹⁾.

Nevarna je slaba obhoja z malopridnimi fanti in deklicami že o belem dnevi ali dnu: ponočno vesovanje, voglarija, samotno pogovarjanje, nesramno seganje, vse tako je kuga deviškemu stanu. Kdor bolj temo ljubi, ko luč, pokaže da so njegove dela hudobne ²⁾. Ponočne ptice ropajo, in ponočevavci nedolžnost morijo. Tudi Judež je svojega Gospoda po noči izdal.

Po božjih potih, sejmi, po cerkvanji ali shodih, tudi v domačo cerkev z možkim spolam v nevarni tovaršiji hoditi, se pravi po široki cesti pogubljenja letati. Po redkem hodi na božji pot; ako le hočeš jiti, z bogaboječimi tovaršicami hodi; malopridnih se zogibaj, pijanšine in druge posvetne dobre volje se varuj, da si božji pot v pogubljenja pot ne oberneš. — Kedar ob nedeljah in praznikih v cerkev ali v šolo ne greš, in imaš lep pisan čas, objiši bolnike, ali beri kake svete bukve, in bodi raj sama; zakaj sveta samota je prijateljica božja.

1) Sirah. 28, 22. — 2) Jan. 3, 18 — 20.

5. Peta sovražnica devištva je razvujdana dobra volja v nepoštenih krajih, brez pametniga zadržanja. Taberne ali kerčme so deklicam sploh nevarne. Dekle, katero se ob nedeljah in praznikih po ošterijah potika, se hudobiji v službo ponuja. Nespodobno zadržanje ob nedeljah in svetih dneh je dvakrat veči greh, ker se namesto Bogu le hudemu služi, za to se tudi nar več ljudi ob nedeljah pogubi. — Ako boš deklica v taberno pit hodila, hitro boš svojo nedolžnost zapila. V vini je nečistost ¹⁾. Žganje, rozolj in vse druge slašice so deklicam smerten strup. Taka pijača zlo milo teče po gerli, zadnič pa pikne kakor gad, in rani ko strupna kača ²⁾. Gerd, da ni geršega, je pijanec; — ali sedemkrat gerši je pijanka: ona še svojega sramú ne pokrije ³⁾, in kako bi čista devica ostala?

5. Šesti sovražnik je nevarn ples, ki je malokdaj brez greha. Ajdi so plesali, kedar so svoje malike čistili; za to sv. Pavl kristjane pred plesom svari, rekoč: „Nikar ne vlecite jarma z nevernimi; kako bo luč keršanstva s temo neverstva sklenjena? Za tega del se izmed njih podajte, in ločite se v svojem zadržanju ⁴⁾. Pobožnost tebe na ples ne spravlja, nedolžnost tebe na

1) Efez. 5, 18. 2) Prip. 23, 31. 3) Sirah. 26, 11.

4) II. Korint. 6, 14 — 17.

raj ne spremlja; le zapelivost te vleče, in skrivna slada te plesati uči.

Plesarija je moriše deviške čistosti; angel nedolžnosti se joka, peklenski zapelivec pa svojo radost ali veselje ima. Veliko jih zdravih in nedolžnih plesati začne, malo malo kdo brez dušne ali telesne škode plesati neha. Navadni ples spravlja truplo pod zemljo, dušo pa v pekel. Naj bi vsi od smerti vstali, ki jih je zapeliv ples mladih pomoril in pogubil, od strahu bi noben pameten ne plesal več. Nedolžnost na plesi umira, in vmerje večdel po poti domú. Plesavki za plačilo je bila svetemu Janezu kerstniku glava odsekana: plesavcu za plačilo zapeljana deklica svoje devištvo da.

Pošteno dekle ne sme nikolj na ples, razen v pričo svojih starišev ali poštenih predpostavlenih na kaki domači dobri volji. Ako hočeš pa popolnoma devica ostati, plesala nikdar ne boš. Blagor ji, srečna je, ki plesati ne zna. Veseli se deklica v svoji mladosti, naj bo veselo v mladih letih tvoje serce, ali vedi, da bo tebe Bog zavolj vsega tega na sodbo postavil ¹⁾. Jiši zatorej svoje veselje v tem, kar Bogu dopade; le on bo enkrat tvoj sodnik, ne zapeliv svet.

7. Sedma sovražnica tvoja, deklica! je gerda nepokoršina starišem in drugim pravičnim predpostavljenim. Ni greha, da bi ga Bog bolj oestro tepel, kakor nehvaležno zader-

1) Pridgar 11, 9.

žanje otrok do svojih starišov. Vsaka hčer, ki očeta in matere ne sluša, brez njih dopuščenja v tovaršije zahaja, in brez njihovega vedenja znanje dela, sebi globoko jamo nesreče kople, in ne bo dolgo, da bo v njo padla. Kdor svojega očeta gerdo pogleduje, in svojo mater zaničuje, je vreden, naj mu vrane ali krokarji oči izkljujejo, in jih mladi orli za potokam požró ¹⁾.

Dobri materi pridna hčer vse čisto povej, kakor svojemu spovedniku, in kar stvarce pred njimi ne zakrivaj; vse gladko jim razodeni še popred, ko tebe poprašajo. Oče in mati so tvoji vidjoči angeli varhi; in hudobna si, če svojemu očetu žalost, in materi svoji težavo narejaš: tvoja luč bo v sredi teme vgasnila ²⁾.

Če si pa v službi, ali nič več starišov ni-
maš, in Bog tebi poštene predpostavljene da, Boga zahvali, in jih lepo vbogaj: ko svojega očeta in mater jih spoštuj, če hočeš srečna biti. — Dekla, ki po noči iz pod domače strehe hodi, pozno domu pride, in se gospodarju alj gospodinji posvariti ne da, nikolj se ji prida godila ne bo. Kdor ne vboga, je brez Boga.

8. Dekličev osma sovražnica je nesramno zapelivo znanje alj nečisto štimanje možkega spola; ono v srečen zakon brani, in deklicam veliko nesreče pripravlja. Goljufne so zapelivcov obljube: dobro obetajo

1) Pripov. 30, 17. 2) Prigov. 20, 20.

(obečajo), pa hudo dajo: če jim verjameš, se strašno goljfaš. Ako tebi sladko obeta, da te bo vzel, na zanašaj se, če le odlaga, tebe pa v greh napeljuje: kako bo on tebi zvest, ker se Boga ne boji. Dolgo znanje slab zakon prinese, ali pa nobenega. Po poti pregrehe, se prava sreča ne najde: in kdor srečo zakonsko pred poroko zapravlja, nje po poroki imel ne bo.

Deklica, ki pred zakonom razvujzdano živi, bo težko poštena in srečna zakonska žena. Ali bo ona dobra gospodinja za svoje domače skerbela, alj bo skerbna mati svoje otroke lepo redila, alj bo zvesto vdana svojemu možu, ki ni v dekliškem stani za svoje poštenje skerbela, ni bila zvesta svojemu Bogu?

Ne skerbi deklica za svoj kruh, tudi za streho ne, ako pošteno živiš; tvoj Gospod Jezus Kristus je bogat dovolj, pa tudi dober, tebe oskerbeti, ako le njemu zvesto služiš, in njega čisto ljubiš. — Ne verjemi sladkarju, ki prisega, da tebe ljubi, pa nespodobno z teboj delati hoče; naj bi tebe v resnici ljubil, varval bi tvojo nedolžnost. Pregrešna ljubezn ni ljubezn, temuč nar hujši sovražtvo. — Ne jemli darov, ki ti jih moztvo daja, dokler v poštenih in očitnih zarokih nista; ne ponuja jih zastonj. Nedolžnost tvoja pa ni na prodaj; tvoja čistost nima cene, in ni doplačati.

Če v kako nevarno sosese prideš, v kateri zakonski brez zvestobe živijo, mladenči deklic v miri ne pustijo: o ne mudi se, beži

prej ko moreš iz take vesi, kakor bi za tebo gorelo; taka ves je živa Sodoma za čisto deviško serce. — Ne daj po noči k sebi hoditi; tema je sovraž devicam, katere varno ne čujejo. Se po noči zapelivcam glasiti, jim odpirati, in se z njimi pečati, se pravi dušne tolovaje alj ravbarje pod streho pušati. Vsaka noč ima svojo moč. Kdor sam pri sebi misli: kdo me vidi? krog mene je temno, zidovi ali stene me zakrivajo; on gleda le na človeške oči, in ne pomisli, da so božje oči neizrečenokrat svetleji ko sonce, ki vidijo vse, kar človek stori ¹⁾. Ne poslušaj zapelivca, ki pravi, da prešestvati ali nečistost delati ni greh. Človek, ki to govori, je najemnik tiste peklenške kače, katera je v raji Evo zapeljala, in je tud pričala, da ni greh. Hudi duh je oče laži, in lažnivci so vsi, ki tak govorijo. O ne verjemi jim, da ne boš tudi ti zapeljana Eva, nesrečna reva.

9. Deveta sovražnica deviškega stana, smertna glava vsih drugih, je nečistost ali prešestvauje. — Ni jih še vojska toljko pobila, tudi ne kuga vgonobila, kolikor je nečistost zapeljanih duš pomorila. V prvih časih kersanstva je peklenški sovražnik kristjane z mečem in z ognjem po malikvavcih preganjal, zdaj pa sveto cerkuv po zapelivcih skoz nečistost preganja; in to se mu bolj lahko vidi ²⁾.

1) Sirah 23, 25 — 29. 2) Sv. Avguštin.

Deklica, ki je bila v devištvi med svojimi tovaršicami, kar je svetla lilija med rožami, je v nečistosti kakor od červa sneden cvet, ki obleti. Nečisto serce čednosti vse zapustijo; zakaj: Čistost je vsih drugih čednosti svet pas: ako pa nimaš pasa, boš vse svoje oblačilo zamazala in poblatila ¹⁾).

Deviško serce je Bogu posvečen altar; na njem se molitve in druge dobre dela Bogu darujejo. Če pa serce čisto ni, je tudi molitva, in vse, kar nečistnica stori, pred Bogom gnusoba. Kakor nezvesta ovčica svojega pastirja zapustivši v strašno pušavo za derečim volkam gre, ravno tako zapeljana nečistnica za svojim zapelivcem hodi. Svojo vest ogluši, učenikov ne posluša, starišov ne porajta, Boga pozabi, na strašno smert in dolgo večnost ne misli. Ezav je za skledico kuhane leče veliko pravico svojega pervorojenstva predal, nečistnica da veliko veči srečo svojega devištva, tudi nebeškega kraljestva, za nesramno, kratko in červivo veselje. Oh, kolika zguba!

Truplo nečistnice slabi, lepo rudeče lice blede, smert se ji na čeli pozna, in v kratkem bo ona grozovitna pošast, katere se vse zogiba. Nečistnica bo kakor blato na cesti pomandrana ²⁾).

Zapelivci so nečistnici le tako dolgo zvesti, dokler je cvetja kaj; naj uboga zapeljana ob poštenje pride, v drug stan stopi, alj svoje

1) Sv. Hironim. 2) Sirah 8, 10.

zdravje zgubi, še ne pogledajo več za njoj. Kakor so Judje Iškarjota lepo imeli, mu dnarjev ponujali, da jim je nedolžnega Jezusa predal, ravno tak delajo zapelivci z devištvom. Kedar se je pa v grozovitni žalosti nesrečen Judež k njim obrnil, da bi se njega vsmilili, mu še nobeden ni lepe besede dal. Kaj je nam za to, so djali, le sam glej ¹⁾).

Taka je vsem zapeljanim deklicam, ki predajo svojo nedolžnost. Judež je obupal, in se na verbo obesil; nečistnic veliko pa na rabelskem koli vmerje, v vodo poskaka, si zavda, se pomori, veliko v neznanih boleznih živih zgnije, in nesrečno konča: le malo se jih poboljša in resnično pokoro stori. Kdor v nečistosti živi, bo hitro červom živež in njegova duša izbrisana iz bukev življenja ²⁾).

O preljuba deklica, katere deviški cvet še ni nečistosti kužen veter omamil, beži pred zapelivostjo, kakor pred pisano kačo. Ni gnoja tako gerdega, ni tako černih saj, ne smertnega strupa tak hudega, ko je nečisto djanje: le zgublenu grešniku dopade, ki je na duši slep. Varvati se je še lahko, ali odvaditi se nečistosti je težko in gorjej. Vroča nečista želja, gorečimu ognju enaka, ne bo vgasnila, dokler vse požgano ne bo.

Ako si pa nesrečna deklica v strašno povodnjo nečistosti padla, primi se hitro zadne

1) Mat. 27, 4. 2) Sirah. 19, 3.

deske ali dile: prave resnične pokore, da se na večno ne potopiš. Ne odlagaj od dones na jutro, se hitro očistiti po prvem grehi: hiti tern izdreti, ki rani kervavo tvoje serce.

Če hitro nečistega djanja in nevarnega znanja ne zapustiš, naglo boš prišla živemu Bogu v roke. Za nečistosti del je neskončno pravičen Bog ves prvi svet potopil, in je cele mesta požgal. Vse pregrehe on oistro štrafuje, ali nečistost tepe do bele kosti. Zavalj nečistih pregreh, pravi sv. Pavl, pridejo šibe božje črez neverne ljudi¹⁾. Tudi tebe vse to hudo čaka, če poboljšanje svoje zamudiš. Vroče solze resnične pokore bojo tvoje nečisto serce omile, in zadobile tebi zopet božjo prijaznost. Da si devica ravno več ne boš, saj spokornica bodi, kakor je Magdalena bila. Če ravno več nevesta Jezusova biti ne moreš, saj njegova zvesta dekla bodi, in veseli se, saj je tudi spokornicam on v nebesih lep veličasten sedež pripravil.

1) Efez. 5, 5 — 6.

III.

Deset prijatlov in prijatlic, deviškega stanú.

Ne boj se čista duša, ako je ravno sovražnikov tvojih veliko, ki te ob nedolžnost in ljubezn božjo spravljajo; še več je prijatlov in prijatlic tvojih, ki tebi pomagajo, vse sovražnike svoje srečno premagati.

1. Perva prijatlica devištva je božja beseda, če jo zvesto poslušáš in v svojem serci ohraniš. Kakor je Kristus z besedo svetega pisma skušnjavca zavernil, rekoč: Pisano je, ne skušaj Gospoda svojega Boga. ¹⁾), bojo tudi tebe hude misli zapustile, ako se spomniš, kako sv. pismo pred hudim svari. Beseda božja je mogočno orožje, vse skušnjave premagati. Kdor moje besede posluša, in tajiste ohrani, govori Jezus, je podoben modremu možu, ki svojo hišo na terdo skalo zida ²⁾). Kakor take hiše vetri ne poderó, tudi povodnja ne odnese, ravno tako skušnjava device ne bo premogla, ki svoje življenje po nauki Jezusovem zvesto ravna.

1) Mat. 3, 7. 2) Mat. 7, 24.

2. Druga prijateljica deviškega stana je goreča molituv v veselji in v žalosti, v skušnjavah in težavah. Sveta čistost je božji dar, in nihčér zderžen ali čist biti ne more, ako mu Bog ne da ¹⁾. Prava serčna molituv pa čistost izprosi, in jo ovarje. Če si vesela, hvali Boga, in on bo tvoje veselje poslajšal; ali si žalostna, poklekni, povzdigni svoje roke, potoži svojemu Jezusu, kar tvoje serce teži, on bo tebi žalost polajšal. Ako te hude skušnjave obhajajo, in se jim braniti ne moreš, začni moliti, in od tebe bežale bojo. Ali si v nevarnosti strašnega greha, in nimaš druge pomoči, le samo zdihlej žive molitve pošli h Bogu, rekoč: Pomagaj Gospod, da se ne potopim! ²⁾ in vsa peklenska moč te premogla ne bo. — Tudi Jezus je molil na oljski gori v svoji smertni bridkosti, in je molituv vsem svojim učencam in učenkam za pomočnico izročil, rekoč: Čujte in molite, da v skušnjava ne pridete, zakaj duh je scer volen, ali slabo meso ³⁾.

3. Tretji prijatelj tvoj, deklica mlada, je svet post, skerben oče potrebne zderžnosti od prepovedanih, škodljivih reči, in moder učenik zdrave mere pri jedi in pijači. Varite se, opominja Jezus, da svojih serc ne preobložite z jedmi in pijačo ⁴⁾. Ne razvadi se, deklica! preveliko jesti in piti,

1) Modr. 8, 21. 2) Mat. 14, 16. 3) Mat. 26, 41. 4) Luk. 21, 34.

zakaj to pripravlja bolečine; požrešnost jih je že veliko pomorila: kdor pa vse po meri vživa, bo doživel starih let ¹⁾. Kakor oblaki sonce zakrivajo, tako prenasiten trebuh dušo temni. Modra zmernost (zmasa) ohrani čedno dušo in telo. Predober živež v mladih dneh rad nesrečno starost prinese; vsaka razvada je za človeka huda novica, ali nova dacija, ki si jo sam naklada. Ni srečen, kdor veliko glešta alj ima, ampak srečen je, ki malega potrebuje. Varuj se kradlive sladkarije ali pojedčnosti: izmikati in pojedati, kar najdeš, in kjer moreš; to škoduje zdravju in poštenju. Kar človek sprosi, brez strahu nosi, in tudi zavžije; kar se skrivši zgodi, ni k pridu.

Sveta mati katolška cerkev zapoveduje post, da bi kristjane lepo zmerno in trezno živeti vadila. Vsaka poštena kersanska duša jo lepo vboga; in to ji bo v izveličanje. Po nepokoršini in nezderžnosti so nam prvi stariši izveličanje zgubili, skoz post in pokoršino moramo mi izveličanje svoje jiskati. — Kedar te hude skušnjave obhajajo, te grešno truplo v hudo napeljuje in sili, postiti se, in svoje telo s postam strahuj, da bo duši pokorno. Post pregreho mori, konča hudobije, pomaga v izveličanje, je korenina milosti božje, in je dno ali fundament drage čistosti ²⁾. Če se pa hočeš prav postiti, naj se

1) Sir. 37, 34. 2) Sv. Ambrož.

postijo tudi tvoje oči, da opustijo gledati nevarnih reči; naj se posti tvoj jezik, da praznih ali pohujšljivih marnov ne govori, in tudi tvoje ušesa, da nespodobnih marnov ne poslušajo ¹⁾. Post je vsem svetnikom v nebesa pomagal, on bo tudi tvoje čistosti zvest in mogočen varh.

4. Šterta prijateljica devištva je ljuba ponižnost v noši, v govorjenji, in vsem dekliskem zadržanji. Ne bodi visokih misel zavolj svojih oblačil ²⁾, in ne bodi prevzetna, če te ljudje štimajo. Vse, kar dobrega ali čednega imaš, je božji dar: Bogu pa le ponižno serce dopade. Vsi prevzetni so Bogu sovraž, ponižnim pa je zlo prijazen ³⁾.

Ne jiši hvale ljudi; ona beži človeka, ki se preveč goni za njo. Naj te drugi hvalijo, sama sebe nikoli ne hvali. Več ko hvalena boš, še bolj ponižnih misel bodi, in Bogu hvalo dajaj. — Črez druge se nikoli ne povzdiguje, zakaj: Napuh je greha začetek, in kdor mu je vdan, napravi veliko gnusobe, Bogu in ljudem je sovraž, in v pričo obuj dela krivico ⁴⁾. Ptice, ki visoko letajo, nizko obsedijo; štimane ali prevzetne glave se spoteknejo in padejo. Napuh je omotica devištva; prevzetnosti rado spodleti.

1) Sv. Bernard. 2) Sir. 11, 4. 3) I. Petra. 5, 5. 4) Sir. 10, 15.

Pridna in pohlevna bodi, pošteno in tiho se nosi; naj te posvetni ljudje le malo poznajo, toliko več bo te Bog poznal. Kakor modra vijolica le v skrivnem in mirnem kraju rada cveti, ali ves kraj z žlahnim duhom napolnuje, živi ti lepo tiho, polna svetih čednost in dobrih del. Neumneži te bojo v miru pustili, le modri te bojo najdlji; in ravno to bo tvoja sreča. Visoke smreke viharji poderajo, štimane deklice pa zapelivci v nesrečo spravljajo. V mirni nizkoti vijolice čedno cvetijo, v ponižnosti pa deviško serce. Uči se od mene, pravi usmilen Jezus, kako sem krotek in ponižnega serca, in boš mir svoji duši najdla ¹⁾).

Ne porajtaj na druge, ako se ravno visoko nosijo; ne bodi žalostna, če ravno mnogokrat zaničevana boš. Veter tudi prah v oblake zanese, dokler žlahen kamen v prahu na zemlji neznan leži. Hitro dež povišan prah v blato spremeni, žlahen kamen pa lepo svetlo omije in pokaže njegovo ceno ljudem. Tako se tudi na svetu godi. Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan, kdor se ponižuje, bo povišan ²⁾).

5. Peta prijateljica devištva je sramožljivost, katero je Bog nedolžnosti za varhinja dal. Ona je znotrajni božji glas, ki tebe opominja, kedar se v pregrešni nevarnosti znajdeš. Tvoje serce sveti strah sprehaja, in rudečica

1) Mat. 11, 29. 2) Luk. 14, 11.

tvoje lica spreleti. Sramožljivo dekle ne more nesramnih marnov poslušati, ne govoriti, ne gledati nečistih in nespodobnih reči. Sramožлива deklica se pohlevno nosi, vselej pošteno oblečena med ljudi gre, svoje oči varje, in beži iz kraja, kjer bi se kaj nesramnega naj še tak skrivno godilo. Nespodobnemu nagovoru se ne posmeji, in nesramnega gerdeža nikdar lepo ne pogleda.

Sramožlivost je rahel cvet deviškega stana; nesramna prešernost pa je pri deklicah, kar je smrad pri rožah. — Ako bolnik svojih bolečin že več ne čuti, je blizo smerti; in če tebe sram več ni, o tak že umira tvoje devišтво. Le v serci nedolžnost, sramožlivost na lici, in pa zadržanje pošteno daja devici pravo vrednost.

6. Šesta prijateljica tvoja naj bo modra varnost pred vsim, kar v nečist greh napečuje. Jezus nas opominja varvati se, čuti in moliti; ¹⁾ in sv. Peter pravi: „Bodite trezni, in čujte, zakaj hudič, vaš zopernik, okolj hodi, kakor rujoveč lev, in jiše, kogar bi požerl. Terdno mu zoperstojte ²⁾.“ Kar on sam ne zamore, nam jiše po svojih pomagavcih in pomagavkah škodovati, ako se zvesto ne varjemo. Varji se nespodobnega premišlovanja, in hude misli hitro odpravi. Malo iskro lahko ugasiš, če na njo pluneš, dokler se večji ogenj ne užge; ravno tak

1) Mark. 13, 33. 2) I. Petr. 5, 8 — 9.

hitro pluni tudi vsak hudoben žinjš ali pomislik iz svojega serca, da se poželenje vnelo ne bo. Kdor rad nespodobne reči premišluje, se sam v zanke zapleta, in kedar pride skušnjava, vjiti ne more več.

Ne gledaj nespodobnih krajev, ne svojega ne drugega spola, tudi ne nesramnih podob. Nevarni pogledi so ojstre pušice, ki nedolžno serce prebodejo. Za to govori brumen Job: „Z mojimi očmi sem zavezo naredil, da bi na drug spol celo ne mislil, zakaj kak del bo imel Bog v meni, in kak delež Vsegamogočni ¹⁾. Varna bodi v poslušanji. Kakor svinje lep vert razrijejo, ravno tako nesramne besede nedolžno serce; za to ga je potreba dobro ograditi. Če poslušavcov ne bo, bo tudi klafanje potihnilo; „Ne govori mi tega!“ reci nesramnežu, ki gerde besede ponuja, pa tudi sama ne zini, kar se še imenovati ne sme. Tudi beseda vbije človeka skoz pohujšanje; in enkrat bomo od vsake prazne besede odgovor dajali ²⁾. Gorjej pa tajistim, ki pohujšanje delajo; boljši, da bi se jim mlinski (malenski) kamen na vrat obesil, in se v dno morja potopili ³⁾; oni so ubijavci nedolžnih duš.

Varuj se nevarnega djanja, ne daj se za roke prijemati, da se nečist ogenj, kakor kužna bolezen, tebe ne prime. Po noči se skerbno

1) Job. 31, 1 — 2. 2) Mat. 12, 36. 3) Mat. 13, 6.

zapiraj, in ne pečaj se z nobenim, naj ima gosposko ali kmetovsko suknjo. Slama se ne bo sama od sebe užgala, ako luči blizo ne prineseš. — Z možkim spolam noreti, se metati, ni brez greha; in nevarno je tebi spremljati takih, katerih prav ne poznaš.

Serčna bodi, če se te hoče kdo lotiti, in le z hudim ustavi se mu, če vbežati ne moreš. Pokrižaj se, zakliči v pomoč Jezusa in Marijo, svojega angela varha, pa tudi ljudi. Ne bo ti hudoben človek vzeti zamogel, kar je tebi ljubši kakor življenje, ako sama nočeš. Bog je s teboj, kdo bi te premagal, če se le malega varješ. Ali sovražnik nedolžnosti tvoje je zvit; on le en las od tebe pogerje, in če mu ga daš, splete pomalem iz njega močno verv ali štrik ¹⁾, in tvojo dušo vlovi. Kdor nevarnost ljubi, bo v nevarnosti pokončan ²⁾.

Ako je hiša za tebe nevarna, zogibaj se je; zapusti službo in še tolik dobiček, da le svojo čistost ovarješ. To se pravi po besedah Jezusovih: izdreti oko, in odsekati roko, če te pohujša ³⁾. Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi ⁴⁾.

7. Sedmi nar bolj prijatelj tvoj je vsmlen Jezus; le z njim se skleni, vsa njegova hodi, in tudi on bo ves tvoj. Prišel je tvoj

1) Sv. Avguštin. 2) Sirah. 3, 27. 3) Mat. 5, 29 — 30.

4) Mat. 10, 26.

Izveličar iz svetih nebes na to revno zemljo po tebe, da bi te v večno veselje vzel. On tvoj dober Pastir te jiše in kliče, kedar se zmotiš, in na nevarn pot pogubljenja zajdeš; nese te spet na svojih lastnih ramah med svoje srečne ovčice nazaj. On ljubeznivi ženin tvoje duše, se tebi v presvetem rešnem Telesu vživljati daja, napolni serce tvoje že na tem sveti s čistim veseljem in z zadovoljnim živlenjem: v Očetovi hiši pa tebi pripravlja, kakor skerben brat svoje sestri, častiten sedež večnega izveličanja. Kje najdeš tolikega prijatla, da bi tebe zvestejši ljubil? — Ali bo mati pozabila svoje dete, pravi on, jez tebe nikoli pozabil ne bom ¹⁾. Moja hčer, tak usmilen Jezus tebe vabi, daj meni svoje serce! Ali more prijatelj bolj prijatla ljubiti, kakor da svoje življenje za njega da ²⁾? Tudi jez sem za tebe umerl, da bi ti večno živel. Vse sem jez tebi dal, ali boš ti mene zapustila, in svoje serce rajši zapelivemu svetu, kakor pa meni dala? — Oh ljuba sestra! bodi Jezusu zvesta; le pri njem srečna boš. Ako se tebi hudo godi, le k njemu se narprej obrni, zakaj on sam pravi: Pridite k meni vsi, ki terpite, in ste obloženi, in jez vas bom poživil ³⁾. Če tebe hude skušnjave obdajajo, le iz serca k njemu izdihni, in vse hudo te bo zapustilo; zakaj Jezus premagavec pekla in smerti je varh in vojvoda tvoj. Ako se v strašni grešni priložnosti znajdeš, njega

1) Izaia 49, 15. 2) Filip. 4, 13. 3) Rim. 8, 35 — 39.

zakliči na pomoč, in vse vidne kakor nevidne sovražnike premagala boš, ter veselo z sv. Pavlom porečeš: „Vse zamorem v tem, ki mene močno stori. Kdo me bo ločil ljubezni Jezusove? nadloga, ali bridkost? ali lakota? ali golota? nevarno preganjanje ali meč? — Terdno vem, da me ne bo smert, ne življenje, — ne sedajno ne prihodno, ne sila, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar zamogla ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu, mojem Gospodu 1).“

8. Osma prijateljica tvoja je Marija prečista devica, ljubezniva mati nedolžnih duš. Ona je devica bila, devica rodila, in je devica ostala, vsem deklicam nar lepši izgled. — V mladih letih tebi kaže, kako naj tiho in bogaboječe živiš. Daleč od vsega posvetnega šuma je svojim starišem v vsem pokorna bila. Svet nje poznal ni, in vendar jo je Bog za srečno mater svojega Sina izvolil. Sramožлива in čista devica možkega spola poznala ni, in se je celo angela prestrašila, kedar ji je češenje prinesel.

Vsa ljubezniva je bila Marija do svoje žlahte; šla je svojo že priletno teto Elizabeto objiskat, in ji je tri mesce lepo stregla. — V tovaršiji bila je božja hvala njeno veselje; ostala je le pri poštenih in bogaboječih ljudeh.

1) Luk. 12, 27 — 28,

Svojemu možu, svetemu Jožefu, je bila Marija zvesta tovaršica v žalosti in v veselji. Vsa pokorna je z njim v Betlehem k popisovanju šla, in je v dalno Egiptovsko deželo pred Herodežem bežala; pa tudi k službi božji je z njim pridno hodila. Bila je skerbna gospodinja za svojo hišo, pa tudi vsmilena sosedka, in je svojega božjega Sina v Kani na Galilejskem naprosila, da je svatom z čudežem pomagal, in jim vodo v vino premenil. — Božji volji vdana je bila v sreči in nesreči; ponižna dekla Gospodova tudi pod križem svojega lastnega Sina.

Srečno je bilo Marijno telo, ki je nosilo Jezusa: srečne persi, ki so njega dojile; srečna si pa tudi ti, ako po naukih Jezusovih živiš ¹⁾, in Marijne čednosti posnemaš. — Rada, rada na Marijo misli, in premišluj, kako je ona živela, in zvesto Bogu služila. Ne pozabi, koliko je ona terpela, da tudi ti rada voljno terpiš. — Česti njo, kraljico nebes in zemlje; hodi ob njenih svetih godih k spovedi in k svetemu obhajilu; moli posebno ob sabotnih večerih litanijo Matere božje z lepimi molitvami, tudi svet roženkranc, kedar utegneš; pa tudi zjutraj in zvečer se ji priporočaj. Nikolj še slišati bilo ni, da bi kdo zapuščen bil, ki je prav Marijo čestil, njene čednosti posnemal, in se njeni priprošni

1) Luk. 11, 27 — 28.

priporočal ¹⁾. Ljubi jo serčno, in bodi Marijna dobra hčer, tudi ona bo tvoja skerbna mati.

9. Deveti prijatelj tvoj je zvest angel varh, katerega je tebi Oče nebeški za tovarša dal, da tebe spremlja in viža od zibeli do pokopališa ²⁾. On ti daja dobre misli, te pred hudim svari in k dobremu opominja. On nosi tvoje molitve pred nebeški tron milosti božje, stoji pred obličjem Očeta nebeškiga, in za tebe prosi. On vidi vse tvoje nar skrivnejši dela, vse povsodi pri tebi je, in bo tebe enkrat na sodbi tožil, ako se greha varvala ne boš. On se pa tudi veseli, kedar se resnično poboljšaš.

Ne pozabi zatorej, ljuba deklica, svojega angela varha; zakaj: Bog je svojemu angelu vkazal, da bo tebe po vsih tvojih potih varval ³⁾. Vedno bodi čistih misel, poštenega govorjenja in zadržanja; rada božjo hvalo prepevaj, tak boš ljuba tovaršica angelov. Česti svojega zvestiga varha, priporočaj se njemu zjutraj in zvečer, in ga kliči v težavah ali v hudih skušnjavah na pomoč. Nebeški vajvodarji, uči sv. Bernard, zamorejo, hočejo, in ti tudi pomagajo, ako jih na pomoč pokličeš. Le sama se v hudo ne podaj. — Poglej, pravi gospod Bog, jes hočem svojega angela poslati, ki pojde pred tebo; on bo tebe na poti varval, in te pripeljal v tajisti kraj, katerega sem tebi pripravlil. Spoštuj ga, in glej, da njega ne

1) Sv. Bernard. 2) Sv. Hironim. 3) Psalm 90, 11.

zaničuješ. Kedar boš grešila, on tebi ne bo prizanesel, v njem je moje ime ¹⁾).

10. Deseti prijatli in prijateljice tvoje so vsi božji svetniki in svetnice v nebesih. Veselijo se pri Očetu, za tebe prosijo, in tebe kakor bratje in sestre roke podajajo, ter želijo, da bi srečno za njimi prišla v nebeško družino večnega veselja.

Spoštuj nebeške prijatle in prijatelce svoje, posnemaj njihove svete čednosti, in se priporoči vsaki dan svetniku ali svetnici, katere god sveta cerkuv obhaja. Posebno pa v časti imej svojo sveto patrono, katere ime si pri sv. kersti za to prijala, da bi živela po njenem svetem izgledu. Za vsako nedeljo najdeš v pričejočih bukvicah življenje ene svetnice v kratkem popisano. Preberi vsako nedelo, kedar kolj utegneš ali moreš, ene svetnice življenje, zapomni ali zamerkaš si njene posebne čednosti, se po tistih ravnaj, in se njeni priprošni priporočaj. Tak boš svoje posebne pomočnice v nebesih imela, in lahko po pravem poti k nebesom hodila; dokler enkrat na srečno zadno uro tvoje prijateljice po tebe pridejo, in te v večno veselje ponesó. Amen.

1) II. Mojz. bukve 23, 20 — 21.

IV.

Dve in petdeset božjih svetnic, deviškega stana posebnih prijatic.

S v. A g a t a.

Izgled, kako se skušnjava premaga.

Sv. Agata ali Ajta je imela v Sicilji na Laškem žlahne in bogate stariše. Bila je zalega lica, pa še lepšega, nedolžnega serca. Deželski poglavar Kvincijan jo je pozelel, jo ukazal prijeti, in nesramni babi Afrodizi dati, naj bi jo z svojimi razujzdanimi hčerami zapeljala, in ob nedolžnost pripravila. — *Kako nevarna je telesna lepota deklicam, ki se greha skerbno ne varjejo, in se z malopridnimi ženstvi prijazniijo! Zapelivcov je poln ves svet, pa nar hujši so hudobne ženske.*

Kedar je sv. Agata vidila, da jo bojo v hudo gnali, je pokleknila in Jezusa lepo prosila rekoč:

Moj Gospod Jezus Kristus, ti gospodar vsih stvari, saj vidiš serce moje in veš, kaj želim: le samo tvoja naj bom. Ti si moj pastir, jez pa tvoja ovčica, ovarji me nevsmileža in pomagaj, da hudobo premagam. — *Tako bi naj vsaka devica v hudi priložnosti zdihvala, gotovo bi vsako skušnjava premagala.*

Cel mesenc dni je morla sv. Agata nesramno nagovarjanje prešernih ženstuv terpeti, ali Jezus ji je pomagal stanovitnej ostati. Afrodiza je oblastniku povedala, da z njoj nič ne opravi. Ukaže jo pred se prignati, in jej reče: „Ali te ni sram, žlahna hčer, Jezusa moliti?“ Ona mu serčna odgovori: „Mene ni sram moliti Jezusa, pravega Boga, le tebe naj bo sram, ki moliš nesramne malike.“ — Na to jo zapove s pestmi biti in v ječo zapreti. — *Tudi nas ne sme biti sram, Jezusu zvesto služiti, ako nas ravno hudobni ljudje zaničujejo, zakaj: „Kdor se bo mene v pričo ljudi sramoval, pravi Jezus, ga tudi jez enkrat pred svojim Očetom poznal ne bom.“*

Drug dan jo je ukazal oblastnik spet pripeljati, se ji grozi in ji žuga ¹⁾ jo strašno martrati in umoriti, če svoje vere ne zataji. Ali serčno mu ona pove: Jezus je moje življenje in izveličanje. — Na to jo vkaže na tezav-

1) Proti.

nico razpeti, in z železom žgati; ona je pa za vse to Boga hvalila. Grozovitnež ves serdit zapove jej persi odrezati. V sveti sramoti njemu Agata oestro reče: „Grozovitni kervolok ¹⁾! kaj tebi tudi persi niso več svete, s katerimi te je tvoja mati dojila?“ — *Tako se nečista ljubezn v nar huji sovražstvo premeni. O koliko deklic je že od nesramnih moštuv pomorjenih.*

Tisto noč se je vsa ječa osvetlila, in čestitliv mož, sam sv. Peter, se ji prikaže, in jo ozdravi. Celo noč je po tem premolila in hvalila Boga. — Osleplen oblastnik se začudi, kedar vso zdravo pred nja pripeljejo; ali spet jo ukaže sleči in po ostrih črepinjah, po glažovni in živem vogli obračati. Na to se je zemlja tako strašno tresti jela, da se je nekaj zida ali mira poderlo, in je dva oblastnikova svetvavca ubilo. Hitro marternico spet v ječo zaprejo. Zdaj je sv. Agata serčno želela skoraj k Jezusu priti, in je začela moliti, rekoč: Moj Gospod in stvarnik, ki si me iz mladih let čisto ohranil, meni moč dal, vse bolečine preterpeti, in ne ljubiti tega sveta; oh vzemi mojo dušo gor, da se ločim revne zemlje, in grem tvoje vsmilenje uživljat. — To je izmolila in sladko v Gospodi umerla. —

1) Kervavec.

Srečna devica, ki vse skušnjave tako serčno premaga, in svojo čistost tak lepo ohrani; oh kako vesela lahko tudi ona svet zapusti!

Nedolžnost je tvoja nar gorši lepota,
In čistost je tvoje nar žlahnej blago;
Ohrani jo, deklica, skerbno, da zmota
Posvetna tajiste ti vzela ne bo.

2. Sv. Ana.

Izgled srečne matere.

Sv. Ana je bila imenitne žlahte, kralja Davida, v obljubljeni deželi rojena. Ubožna, pa bogaboječa je bila, rada je brala in premišlovala božje reči, za to jo je tudi Bog posebno ljubil, in srečno storil.

V svojih letih se je omožila, in je z svetim Joahimom v zakoni lepo pošteno živela. Bog njima ni dal bogastva, tudi ne veliko posvetnih dobrot, ali večji srečo je njima odločil: dobrega otroka, njuno nar lepši veselje. — *Kaj pomaga zakonskim še toliko premoženja, ako jim malopridni otroci veliko žalosti napravljajo in življenje krajšajo? Pametni otroci so starišev nar večji bogastvo.*

Izvoljen čas je blizo prihajal, da bi prišel Izveličar sveta. Sv. Ana je porodila, že priletna, Marijo, izvoljeno mater božjega Sina, ki je bila juterna zarja revnemu svetu. Skerbno je ljubeznivo devico redila, jo je učila Boga prav spo-

znati, in njemu zvesto služiti. To je pa tudi nar lepši dota alj erbšina, katero matere svojim otrokam zapustijo. Bogaboječa hčer in modra ženka se z zlatom in srebrom ne plačate.

V lepi zastopnosti in v hišnem miru je sv. Ana z bogoljubnim možam vse svoje dni preživel: prijazna svoji soseski, dobra ubogim, in zvesta je bila svojemu Bogu. Ona pokaže nam, kako tudi zakonski lahko srečno živijo, ako le zvesto dopolnijo dolžnosti svojega stanu. Umerla je sv. Ana polna zaupanja božjega, in nam zapustila blago hčer, kraljico nebes in zemlje. Po celem svetu zdaj njeno ime slovi; naj jo ves ženski rod česti in posnema nje svet izgled.

Dobra mati

Perva sreča so otrok;

Jih spoštovati,

Zapovedal je sam Bog.

3. Sv. Anastazja.

Izgled vsmilene žene.

V Rimu je bila sv. Anastazja rojena, in od svoje žlahne matere v keršanski veri dobro podučena. Po volji svojega očeta je Publija malikvavca vzela, ki je bil scer žlahnega rodu, pa zlo slabega zaderžanja. — *Kako hudo delajo stariši, ako svoje sine in hčere v zakon prisiliijo, in le na imenitne, bogate prilike ali stane gledajo. Le svetvati ne pa siliti k zakonu je starišov*

pravična dolžnost. — Razujzdan mož je Anastazji vse premoženje zapravil, in njegovo gerdo življenje jo je zlo v serce bolelo. Za to je pa pridno molila, in objiskovala kristjane, ki so bili po ječah zaperti. — *Tako je molituv vsake nesrečne zakonske žene nar bolji prijatlica, in dobre dela so njeni zvesti prijatli.*

Hudoben Publij ji tudi ni pustil Bogu zvesto služiti. Zatoži jo pri neverni gosposki, da so njo v ječo vergli. Prijatla ni imela, da bi jo objiskal; za to je svojemu duhovnemu oskerbniku svetimu Krizogonu pisala, ki je bil tudi zapert, se mu je v molituv priporočila, ga je za svet in potolažen nauk prosila. Duhovnik jo pisaje lepo podučil in potolaži, da bo usmilen Bog tudi prošnjo uslišal, naj le voljno poterpi. — *Blayor duši, ki dobrega spovednika ima, in jih uboga; angelj varh so ji oni na zemlji.*

Prigodi se, da ji Publij njeni mož na poti umerje. Po tem je Anastazja spet iz ječe rešena bila; ali kakor udova je le za nebesa skerbela, keršanskim jetnikom pomagala, ki so jih zavolj keršanske vere nevsmileno terpinčili ¹⁾. Kedar je grozoviten cesar Dioklecjan ukazal svetega mašnika Krizogona iz Rima v Akvilejo gnati, ga je tudi ona spremila, in mu do smerti zvesto stregla. — *Dobre ženke si nar več nebes zaslužijo, kedar lepo bolnikom postrežejo in merliče čedno oskerbijo.*

1) Martrali.

Po Krizogonovi čestitlivi smerti je Anastazija tudi drugim mučenikom ¹⁾ ravno tako zvesto služila. Kjer je bila nar veči sila, tam je nar hitrej pristopila. Za to so jo pa neverni malikvavci zgrabili in Ilirskemu poglavarju obsoditi dali. Stanovitna je bila sv. Anastazja veri Kristusovi, in za to v ogenj veržena. — Zdaj se pri svojem Gospodu veseli v nebesih, in njeno sveto ime slovi po vsej keršanski cerkvi; kakor se tudi v litanijah pred vsem drugim bere.

Kdor rad bolnikom streže,
Si v enc ²⁾ nebeški veže.

4. Sv. Armela.

Izgled pobožne deklice.

Pobožna Armela je imela kmetiške, to da brumne stariše, in je v svojih mladih letih ovce pasla. Na paši je imela lep pisan čas moliti in premišlovati božje reči. Enkrat je na polji bridko martro križa ogledvala in je rekla: „Kako za ljubo tebe Jezus ima, ki se je za tebe križati dal!“ Na te besede se je njena duša neizrečene ljubezni k Jezusu unela. Pogosto je izdihvala sama z seboj: „O moj Bog, kako si ti ljubezniv, ker moje serce od tvoje ljubezni toliko gori, naj te ravno le malo še poznam!“

1) Marternikom, 2) Krenc, kitica.

Svoje devištvo je vedno ohranila; svojih zadnih trideset let je enega žlahnika gospodini-
nila ¹⁾, in živela v mesti, pa tudi na deželi
pošteno in bogaboječe. Vse svoje posle ali dela
je iz gole Jezusove ljubezni opravljala; za to je
šlo vse ji lepo od rok.

Kakor hitro se je prebudila, je pomolila
rekoč: „O moj Bog in moje vse! ti si
moj in tvoja sem jaz; tebi se vsa izro-
čim. Pridna je za delo segla, mislila pa tudi
na Boga; in za to ji je vsako delo lahko ho-
dilo. — Kedar je v jutro zgodaj zakurila ali za-
netila, in iz male iskre velik ogenj naredila, je
djala sama pri sebi: „O moj Bog, naj bi
ljudje le to hotli, kar ti hočeš, kako
hitro bi se tudi v njihovem serci živ
oganj tvoje ljubezni vnel.“ — Kedar je
koklo ugledala, se je svojega Izveličarja spom-
nila, ki se tudi skerbno koklo imenuje, in je
rekla: „Pod peruti tvoje ljubezni se ho-
čem skriti, da skrita vsa sovražniku
srečno uidem.“ — Če je ob nedelah njo kdo
na dobro voljo vabil, se je lepo zahvalila, v ji-
spico ali čumnato šla in je djala: „O ti moja
ljubezn! kako bi se brez tebe veselila?“
Ti si moja nar slajši radost ²⁾. Od konja
močno udarjena je hudo zbolela, in terpela velike
bolečine. Veselo je vse iz ljubezni do Jezusa

1) Za gospodinjo služila. 2) Veselje.

prestala in srečno umerla. Njena posledna beseda je bila presladko ime Jezusa.

Srečen lahko vsaki stan,
Ako bo le prav deržan.

Moraš si pa prizadeti,
Ako hočeš prav živeti!

5. Sv. Barbara.

Izgled žive spoznave božje.

Oče sv. Barbare je bil v Nikomedji, v velikem mestu na jutrovem, mogočen in imeniten mestlan ¹⁾, pa tudi serdit sovražnik svete Jezusove vere. Da bi se Barbara, njegova verla ²⁾ hčer, z kristjani ne soznanila, jo je v neki turn zaperl, v samoti prebivat. Ali povsodi lahko Boga spoznamo in najdemo, če le sami hočemo. — Barbara je zlato sonce po dnevi, svetlo luno, zvezde po noči, in toliko lepih stvari premišlovala, je molila stvarnika vsih reči, in je serčno želela njega prav spoznati. Bog jo je vslišal, in kedar je enkrat nevern oče od doma šel, je bila v keršanski veri podučena in keršena. — *Kako lepo priložnost pa zdaj kristjani imajo, Boga prav spoznavati! Ne le sonce, mesenc in zvezde nam ga noč in den oznanujejo, temuč vsako nedelo in zapovedan praznik nas on sam v hiši božji po namestnikih svojih uči. Gorjej nam, ako ga zvesto ne poslušamo.*

1) Purgar. 2) Lepa.

Kedar je že odrastla, je hotel sv. Barbaro oče omožiti. Ona je pa obljubila Jezusu zvesta ostati, in je očetu lepo pohlevno povedala, da je kristjana, in moli pravega edino trojnega Boga. Ta beseda je hudobnega očeta toliko razserdila, da jo hoče pri priči umoriti. — *Dolžni so biti starišam otroci pokorni; ali če jim kaj zapovedujejo, kar je zoper božje zapovedi, jih vbogati ne smejo; zakaj več se je bati Boga, ko ljudi.*

Zdivjan oče žene svojo lastno hčer pred nevernega sodnika, ter jo zatoži, da je kristjana. Sodnik jo z lepim napravlja, naj malike moli. Ali Barbara je serčno odgovorila, da raj umerje. Za to jo ukaže z volovskimi žilami ali bikovicami pretepati, vso razmesariti, in po tem v ječo zapreti. Po noči se ji Jezus sam prikaže, jo ozdravi in poterdi. — Srečne duše, ki svojemu Gospodu zvesto služijo. Naj zapusti mati svojega otroka, Jezus svoje služavnice pozabil ne bo.

Drugi den njo spet pred sodnika priženó. Zopet jo v malikvanje nagovarja; kedar pa nič ne opravi, jo zapove neusmileno biti, ji persi odtergati, jo za lase po mestih vlečiti, in z žerečim železom njene rane žgati. Ona je pa le v nebo gledala in molila: „Tvoja roka, o Gospod! me ne zapusti, saj z teboj vse premorem, brez tebe pa nič.“

Zadnič jo obsodi, da bo ob glavo djana. In glej! nečloveški oče sam svoj hčeri glavo odseka. Ta hudobija je pa tudi v nebo upila.

Po poti k domu je grozovitnega očeta strela ubila. — *Tako vse, kar je iz Boga rojeno, svet premaga, uči sv. Janez. Naša vera je premagavka sveta.*

V bogaj rada svojo mamó,
 Slušaj svoj'ga ateja;
 Le takrat ne vbogaj samo,
 Ker razžalijo Boga.

6. Sv. Brigita.

Izgled poštene zakonske žene.

Na Švedovskem je bila sv. Brigita rojena. Imela je bogaboječe in imenitne stariše, ki so bili kraljevega rodú. V tretjem leti svoje starosti je še le pregovorila, pa tako gladko in modro, da so se vsi začudili. Kedar so ji mati umerli, jo teta lepo v strahi božjem izredijo. — V svojem desetem leti je slišala enkrat od bridkega terplenja Jezusovega tako lepo pridgati, da je od te dobe križanega Jezusa vedno pred očmi imela. — *Blagor dušam; ki besedo božjo zvesto poslušajo; podobne so pridnim bučelicam ali čebe-licam v vigredi ali v spomladi, ki vsako jutro skerbno letajo sterd po rožicah brat. Če si le en sam nauk pri vsaki pridigi v serce utisnejo, skoraj bo Jezus v njihovem serci prebival.*

Prihodno noč po pridigi je Brigita Jezusa vidila, kako je križan ves v kervi in v bolečinah bil. Barala ga je, kdo je njega tako

strašno ranil? in je odgovor prijela, da tajisti, ki njegovih zapoved ne deržijo in tako slabo povračujejo toliko njegovo ljubezn. — *Naši grehi tudi ponavljajo po duhovsko Jezusove rane, in hudobni zapelivci ga na križ pribijajo, kedar nedolžne duše morejo.*

Nar pogoje (nar večkrat) in nar rajši je sv. Brigita Kristusovo terplenje tudi pri svojem delu premišlovala, in se je premišlovaje vselej milo razjokala. — *To premišlovanje terplenja Jezusovega naj bo deklicam nar lepši ogledalo ali špegel. Kedar te posvetno veselje moti, poglej, kaj je tvoj Izveličar za tebe terpel, in ne zapravljaj drage cene njegovega zasluženja. Kedar težko delaš, ali kako drugo težavo imaš, spomni se Jezusa, kako voljno je on terpel za tebe. Iz svetega križa nas Jezus nar lepši uči prav po keršansko živeti.*

Ko je že odrastla, so jo oče imenitnemu knezu ali firštu zaročili. Izprosila si je še eno leto, se za zakonski stan prav pripraviti. Molila je, postila se in Bogu priporočala, naj ji zakon požegna, jo grehov varje, ji dobrega moža in pridne otroke da, če je njegova sveta volja. — *Kako slabo se pa v naših časih neveste v zakon pripravljajo! Samo dobre volje, lepotičanje trupla, slabe tovaršije, in celo nesramni grehi jih večdel v zakon spremljajo; za to je pa tudi toliko nesrečnih zakonov. Na grešnem poti nas prava sreča nikolj ne sreča.*

V zakoni je sv. Brigita z svojim možam lepo mirno živela, otroke skerbno redila, je rada molila, ubogim pomagala, in je vsem zakonskim očitno pokazala, kako se tudi v zakoni lepo Bogu služi. Pogosto je k spovedi in k svetemu obhajilu hodila, da bi živela vedno v gnadi božji. — Še bolj goreče je po smerti svojega moža kakor udova Bogu služila, je učila mlade deklice, svarila ljudi, jih k poboljšanju opominjala, pa tudi sama v ostri pokori živela. Bog je svoji služavnici veliko skrivnih reči razodel, ona pa ženskimu spolu lep izgled zapustila, kako naj device, kako zakonske, in kako udove živijo, da srečno v nebesa pridejo.

Prelepo cvetijo nam rožice tri:

Nedolžnosti lilja deklicam:

Vijolca poštenosti ženam cveti,

Pobožnosti sončna udovam.

7. Sv. Doroteja.

Izgled neveste Jezusove.

Zavolj svete vere Jezusove je bila sveta Doroteja ali Rotija pred neverniga sodnika prignana; in ker vere zatajiti hotla ni, jo martrajo in natezujejo; ali Bog ji da moč, za Jezusa vse stanovitno prestat. *Če smo ravno slabe stvari, vender zamoremo vse skoz tajistega, ki nam svojo moč daja.*

Ker sodnik vidi, da nje še tako strašne martre ne preobernejo, devico k smerti obsodi. Tega se ona močno razveseli, ter pravi, da bo skoraj v nebeški raj svojega ženina prišla. — Na poti k sodnemu kraju njo za tega govorjenja del neki nevern mladenč, Teofil po imeni, zasmehlivo poprosi, naj mu naj iz verta ali raja svojega ženina kakih rožic, alj pa sadja pošle. Svetnica mu rada obljubi, in veselo, kakor bi k poroki šla, sodno mesto nastopi. Prej da je glavo nagnila, prosi toliko ponehati, da bo nekoliko pomolila. In kedar moli, postoji mladenč ves prijazen zravnó nje, ki jej v lepi pletarci ali korbici tri dišeče rože, in tri svetle jabelka prinese. Sv. Rotija ga Teofilu pošle, in se da voljno ob glavo djati. — *Tako dober Bog pravič-ne želje na tej revni zemlji dopolni; še lepši jih po smerti v svetem raji, ali v diki nebeški dopolni bo.*

Ravno se je Teofil z svojimi tovarši od tega zaničljivo pogovarjal, kar mu je Rotija obljubila, in še angelj v mladenški podobi k njemu pride, ter mu sporoči, rekoč: „Te rože in jabelka tebi Rotija pošle iz raja svojega ženina.“ To je Teofila tako razsvetlilo, kakor svetega Pavla nebeška prikazen po poti v mesto Damašk. Spoznal je, da je le sv. keršanska, katoliška vera prava; je zapustil svoj grešen stan, se je dal kerstiti, in je, kakor sv. Rotija, za vero svojo kri prelil.

Oj veselite se čiste duše, ki zvesto služite Jezusu svojemu Gospodu; zakaj: „Oko ni vi-

dilo, ne uho slišalo, tudi nobeno serce občutilo, kar je Bog tajistim pripravil, ki njega ljubijo."

Ker z veseljem te glušijo

Zapelivci, in želijo,

Dekle! v dobrem zmotit te;

Naj te zunaj vse obsuje,

V serci Jezus le stanuje,

Jezus sam, in drugja ne!

8. Sv. Elizabeta.

Izgled ljubeznive prijateljice vbogih.

Znana je keršanskemu svetu radodarnost sv. Elizabete alj Lize; pa veliko mladih ljudi misli, da je le bogatih in odrašenih dolžnost ubogim pomagati. Elizabeta nam pokaže, kako naj tudi že otroci revežam prijateli in prijateljice bojo.

Mlada gospodična Lizbeta je uboge tako rada imela, da je raji med njimi bila, kakor pa med štimano gospodo, po besedah svetega pisma, ki pravi: „Boljši je jiti v hišo žalosti, kakor pa v hišo veselja.“ V sredi med ubogimi srotami in zapušenimi udovami je bilo nje nar večje veselje. — Včasih se je prav borno oblekla, je šla med svoje domače gospe, in je rekla: Tako bi se jez nosila, ako bi bila ubožnega stanu. — *Kakor lepo je, če se hčere imenitnega, gosposkega stana ponižno nosijo, tako gerdo in nespodobno je, kedar se*

dekličiči sromaških, kmetovskih ljudi napihujejo, in po gosposko nosijo. Take bo Bog gotovo ponižal.

Po smerti svojega moža je sv. Elizabeta celo sromaško živela, da bi potrebnim več pomagala, in Jezusu bolj podobna bila, ki ubožstvo toliko česti, da hoče sam v vbogih poznan in darvan biti. On bo kozarc ali glaž merzle vode, ki se vbogim poda, enkrat lepo poplačal. — O koliko je zdaj Elizabetino plačilo v nebesih, ki je toliko dobrega storila na sveti! Kdor obilno dobrega seje, bo tudi enkrat tam obilno žetel.

Kdor rad ubogajime daruje,

Jezusu on posojuje:

Jezus je njegov dolžnik,

In za uboge povračnik.

9. Sv. Eudoksija.

Izgled, kaj sveto petje premore.

Nesrečne so mlade deklice, ki jišejo zapelivemu svetu dopasti, alj s svojo lepoto trupla, alj z sladkimi marnami, alj pa z nesramnimi, klafarskimi pesmi. Godi se jim, kakor Eudoksiji, katero je ravno to v nečisto življenje tako deleč zapeljalo, da ni na svojo vest, ne na Boga porajtala več.

Dolgo časa je že v tem žalostnem stani preživela: kar sliši enkrat ob polnoči popotnega meniha, ki je blizo njenega stanovanja pre-

nočval, sveto pesem od sodnega dne na ves glas prepevati: kaj strašnega čaka grešnika, koliko veselja pa pravičnega. — *Lepe, svete pesme so Bogu ravno tako všeč, kakor molitve, in genejo serca ljudi, kakor nar lepši nauki. Koliko pohujšanja bi se odgnalo, naj bi mladenči in deklice namesto pleperc svete pesmi peli, mnogo duš bi pogubljenju oteli, kakor brumni menih Eudoksijo.*

Kedar ona žalostno pesm tenko posluša, oživi nje vest; spet se prebudi iz svojega grešnega spanja. Kakor hitro se je razdenilo, pošle po bogaboječega meniha, in ga prosi, naj ji strašne resnice te pesmi na dalej razloži. Slišati od ojstre sodbe božje pred meniha poklekne, razodene svoje razujzdano življenje, in ga prosi, naj ji svetva, kaj bi za izveličanje svoje storila? *Oj da bi mi svojega serca božjemu opominvanju ne zapirali, ki se nam zdaj skoz našo vest, zdaj po pridgarjih in spovednikih glasi, kako lahko bi toliko grešnikov milost božjo doseglo!*

Zapustila je Eudoksija vso nečemerno nošo, spokornikov resovnik ¹⁾ je začela nositi. Podala se je med družino bogoljubnih devic, in je neprenehoma na božjo milost klicala. Bog je uslišal prave spokornice mil glas; je dal ji zopet ljubi dušni mir, dal ji moč, vse terplenje serčno premagati in celo umreti za sveto Jezusovo vero.

1) Ojstro oblačilo.

Tako zapeljajo posvetne želje mladino v pregrešno življenje; pa tudi modro posvarjenje mnogo duš na pravo pot zaverne. Če se pa očitno svariti ne upamo, le kako sveto pesm od smerti, od sodbe, od pekla alj nebes lepo zapojmo; in nehalo bo klafanje, omolknili bojo hudobni jeziki, in Bog se žalil ne bo. To nas sv. Pavl uči, ki pravi: „Opominjajte se med seboj z psalmi, z hvalnimi in duhovskimi pesmi: pojte veselo v svojih sercih Bogu.

Če sveto prepevaš, skušnjava beži,
In angelj varh tebe posluša;
Nesramnega petja se škrat ¹⁾ veseli,
In angelj varh tebe zapuša.

10. Sv. Eufrazija.

izgled devične ponižnosti.

Ponižnost je sveta dolina deviškega serca, v kateri nar gorši ²⁾ rožice deklinških čednost rastejo in cvetó. Tega nam daja sv. devica Eufrazija živ izgled.

Bila je cesarju Teodoziju bližna žlahta, pa že od svojega petega leta se je vsa Jezusu izročila. Imela je brumno brumno mater, ki so vedno priporočali svojo hčer Jezusu in Marii, rekoč: „Gospod Jezus Kristus, vzemi to dete v svoje oskerblenje, zakaj le samo tebe ono jiše, le v tebe zaupa! — *Blagor otrokam, za katere stariši prav molijo;*

1) Vrag. — 2) Lepši.

prošnje očetove in matrne solze za otroke pred Bogom niso zastonj.

V svojih mladih letih se je v sveto družino bogaboječih devic, k nonam podala, se ovarvat zapelivega sveta. Zapustila je vso posvetno čast in lepoto, pozabila imenitno žlahnijo svojega stanu. Bila je med svojimi sestrami, kakor nar slabši dekla. Rada je drugim pometala, vode v kuhinjo nosila, kruh pekla; nobeno delo ji ni bilo preslabo, ni je grozilo še tak težavnega posla ¹⁾. — Alj ne le pridna, tudi pohlevna, in z vsemi tako prijazna je bila, kakor bi bila med njimi nar borniši. — *Nar večji vrednost pri Bogu in pri ljudeh tajista deklica ima, ki sama ne ve, kaj velja.* — Kedar je enkrat neka tovaršica, hčer porednih starišev, Eufrazijo gerdo razžalila, ni čakala, da bi jo ona za zamero prosila, ampak sama je pred njo pokleknila, in se z njo lepo spravila. — Kaj takega le ponižno in pohlevno serce storiti zamore; kdor od sam sebe previsoko misli, še odpustiti noče. Kako nekeršansko bi to bilo!

Ljuba deklica! če hočeš pred Bogom kaj veljati, vari se štimanja. Vse, kar dobrega imaš, je božji dar; če on tebi to svoje odvzeme, kaj bo tebi ostalo? „Kaj imaš, pravi sv. Pavl, da bi ne bila prišla, če pa prišla si, kaj se hvališ, kakor bi ne bila prišla?“ Lepo se zastopi v vsim, ne žali tovaršev, ne tovaršic; ako pa drugi tebe

1) Dela.

razžalijo, le rada jim vse odpušaj, kakor rad tebi Bog odpusti; le tako boš imela veliko veselih dni na sveti. „Učite se od mene, govori Jezus, kako sem pohleven in ponižnega serca, in bote najdlji mir svojim dušam.“

**Ponižnost, pohlevnost in ljuba krotkost,
Te dajo deklicam nebeško vrednost.**

11. Sv. Eulalija.

Izgleđ keršanske serčnosti.

Sv. Eulalija, Španska deklica še le štirinajst let stara, je bila močnejši kakor vse martre, s katerimi so jo hotli neverniki ob sveto keršansko vero spraviti. Zato, ker je iz mladega zvesto Bogu služila, se malopridnih tovaršij varvala, je serčnost Jezusova v njej prebivala.

Grozoviten oblastnik je nevsmileno kristjane preganjal. Vsi verni so v strahih bili, mlada Eulalija se pa ni zbala. — Kedar ona serčno pred sodnika stopi, jo on serdito pobara: „Kdo si ti? In ona mu brez strahu odgovori: Jaz sem Eulalija, služavnica Jezusa Kristusa, kralja nebes in zemlje. — *Oj srečna vsaka duša, ki to odgovoriti zamore! Ni se bati težav, ne še toliko grozovitnih sovražnikov.*

Nevsmilen kervolok ji z ognjem proti, ji druge strašne martre kaže, in jo otepsti zapove, alj ona se njemu nasmeji, in pravi: „Bog je

pri meni; ničesar se ne bojim. — *Naj bi se vsaka deklica vselej spomnila, da je Bog pri njej, kedar bo od zapelivcov k hudemu skušana; sveta groza bi njene slabe počutke spreletela, in vsak greh bi z božjo pomočjo lahko premagala.*

Sodnik ves serdit, da mladega dekliča premagati ne more, jo vkaže na tezavnico razpeti, z železnimi grebeni razmesariti, in z žerjavco po ranah žgati. Vsa v eni rani, z kervjo oblita, je veselo zaupila: „O moj Ženin in Izveličar! kako lepo se sveti v teh mojih ranah tvoja živa podoba. Vse te kervave riže, po mojem životi zapisane, tvoje terplenje prav živo pokažejo, kako si ti v resnici terpel.“ Tako vse voljno prestopi, in gre k svojemu Jezusu v večno veselje.

Glej, ljuba duša! mlado mučenico ¹⁾, kako serčno za Jezusovo ime vse preterpi; kako nevoljna si pa ti, če tebi kdo tvojih domačih kaj žalega reče, če te kak zob poboli, ali tebi Bog kako drugo težavco pošle!

Le samo kdor z Jezusom rad poterpi,
Se enkrat v nebesih tam z njim veseli.

12. Sv. Eustohija.

Izgled ponižne, pametne nošnje.

Močno grešijo matere, tete, babice in pestovne, ktere že v prvi mladosti otroke neče-

1) Marternico.

merno oblačijo, in jih po tem takem gizdosti ali oferti učijo. To priča življenje sv. Eustohije. Bila je žlahna Rimska deklica, in je že od mladih nog vse nečemerne in prazne šege ženskega spola zaničvala. Le Bogu služiti in njemu dopasti, jo je veselilo. Neki teti ta pohlevna nošnja mlade deklice ni dopadla. Reče ji ponižno, preprosto oblačilo izsleči, in drugo štimano obleko dati, da bi se po šegi drugih deklic nosila. Vkaže ji lase nakrišpati, in olišpati glavo, ter pravi, da se tako nositi njenemu stanu spodobi. Mlada Eustohija bila je tega zelo žalostna. Alj kaj se je zgodilo! —

Prihodno noč se gizdasti ¹⁾ ženi angelj prikaže, in ji strašno zažuga, rekoč: „Prederznila si se z svojimi pregrešnimi rokami deviške glave lotiti, ki je Bogu posvečena; za to se ti bojo ravno te roke posušile. V petih mesencih tebe k pokopi ponesó. „Kar je govoril, se je zgodilo.“

Neumne matere pogosto nar veči veselje imajo, viditi svoje hčere prav drago oblečene; celo na tihem očetom jemljejo, da hčeram gizdavo obleko omišlujejo. Alj ravno te hčere, skoz gizdost v greh zapeljane, svojim materam solze prelivajo, in jih prehitro pod grudo spravijo. — Oj nesrečna draga kupčija, s katero se duša in telo zapravi, premoženje zatradi, hišni mir odžene, časna sreča in večno izveličanje zgubi.

1) Prevzetni.

Deklicam nar gorši lepota je čednost serc, nar lepši oblačilo je krilo, ki si ga same naredijo.

Od te dobe se je devica Eustohija še bolj nečemernosti varvala, je za svojega učenika sv. Hironima imela, in je svoje tiho bogoljubno življenje v Betlehemu blizo jaslic Jezusovega rojstva sklenila.

Kaj pomaga vsa lepota,

Ako serce lepo ni?

Vsa nečemernost je zmota,

Ki nedolžnost oslepi.

13. Sv. Fina.

Izgled deviške sramožljivosti.

Sv. Fina je bila deklica zalega lica, pa še lepšega nedolžnega serca, in sramožlive duše. Veliko mladenčev se je hotlo z njo znaniti, alj bali so se Fina ogovoriti, ker se je toliko pametno in sramožljivo nosila. — *Tako je dober Bog nedolžnosti dal za tovaršico sramožljivost, ki jo zvesto varje, in se nje ločiti ne da. Srečna deklica, ki te dve sestri zvesto v svojem serci ohrani; ne bo svojega devištra zgubila. Lice, ki ga rudečica objide, kaj nesramnega slišati, ali zagledati, bo dolgo lepo rudeče; ako ga kerv več ne oblije, bo kmalo blede, zakaj nedolžnost je umerla.*

Fina je rada večdel sama bila, in ni v slabe tovaršije zahajala; Vedla je, da slaba

pajdašija dobro zaderžanje kazi. Kedar je šla po svojih poslih ali opravlilih, ni na poti postajala, ne zjalov prodajala, ni prešerno ozirala se; ponižno je hodila svoj pot. — *Kdor oči okolj sebe pase, germado nečistega ognja v svoje serce nanaša, in ne more biti čistega serca. Nečisti pogledi so strele, ki nedolžnost vbijejo.*

Pogovarjati se za prazne reči, Fino ni veselilo; posebno skerbno se je možkega spola zogibala. Drugih ljudi ogovarjati se je zvesto varvala, ker je vedila, da tudi beseda človeka ubije. Le za potrebne reči se je rada in kratko pomenila, zakaj: „Veliko govorjenja ni brez greha.“

Ravno to njeno modro zaderžanje je pa drugim močno merzelo. Rekli so, da za to ne govori, ker je preštimana. Alj preterpela je vse te krive besede, in je raj v djanji pokazala, kako je ponižnega serca. Kdor hoče vsem ljudem ustreči, se ves zmoti, Bogu pa zameri:

Bog tepe, ktere ljubi, da jih očisti in izveliča. Tudi Fina je hudo zbolela in je morla strašne bolečine terpeti. Če dalje huj je zhajala, k slednemu se še zmeziti ali geniti sama zamogla ni. Alj poterpežljivost ji časno kratko terplenje v nebeško veselje premeni. Lepo je v Gospodu umerla. — *Blagor jim, ki so čistega serca; Boga bojo gledali.*

Če nedolžna hočeš bit' devica,
Naj bo sramožljivost tvoja tovaršica,

14. Sv. Flora.

Izgled, kako dobre dela opravljati.

Sv. Flora je bila na Španskem rojena. Očeta je imela Turka; zakaj Turki so tisti čas v Španski zemlji gospodarili; mater pa skerbno kristjano, ki so jo lepo v keršanski veri podučili. Že iz mladega je bila vbogim posebna prijateljica, in je potrebnim pomagala, kar je premogla. Pa svojih dobrih del ni ljudem pravila; tiho je djala, in mislila: Bog ve in vidi vse, tudi kar se skrivaj zgodi. Levici ni potreba vediti, kar desnica dobrega stori; kakor je Kristus učil.

Kdor vbogajime daja, Bogu posojuje; alj Bog plačeval ne bo, kar zavolj ljudi storimo, da bi hvaleni bili. Če le za to dobro delamo, da bi od drugih videni in po tem hvaljeni bili, smo že svoje plačilo prijeli.

Sv. Flora se je iz mladega rada postila, če je še ravno malo bila. Kar je sebi pritergala, je uboščekom dala. — *Dobro je za vse ljudi, se po keršansko postiti, potrebno pa za vsakega grešnika. Post pregrehe pomori, in našej duši k nebesom pomaga. Srečen, kdor se iz malega posta vadi.*

Sv. Flora je pa tudi rada molila, posebno kedar je od svojega lastnega brata preganjana, in Turškemu oblastniku zatožena bila. Serčno je stopila pred nevernega sodnika, je pričala sveto Jezusovo vero, in je vesela za njo svojo

mlado glavo dala. Dobre dela so jo v nebesa spremile.

„Skerbite si za prijatele, pravi Jezus, ki vas bojo enkrat v večno prebivališče sprijeli.“ Dobre dela dušne in telesne milosti nas v nebesih čakajo. Rija jih ne sne, mol ne konča, tati jih ne vkradejo, in smert nam jih ne vzame. Vse drugo nas bo minulo, le one nam bojo večno ostale. Ako tebe z svojo hvalo svet polona, Tak zgubljena bo za tebe večna krona.

15. Sv. Franciška.

Izgled bogaboječe zakonske žene.

Kakor se drevce nagne, tako bo izrastlo drevo, in dete že v mladosti pokaže, kaj bo v starosti iz njega. Ravno tako sv. Franciška ali Franca. Bila je še dete in se je že rada doma v kak kotec stisnila, skrivaj moliti. Se v molitvi z Bogom pogovarjati, jo je več veselilo, ko pa z drugimi otroci jigrati.

Kar se dekile navadi, tudi žena zna. Po volji svojih staršev se je omožila, in je z svojim možem. štirideset let v lepi zastopnosti mirno živela. Pohlevno je poterpela slabosti svojega moža, mu je jiskala ustreči v vsih pravičnih rečeh. — *Srečna je samo tista zakonska, ki je pohlevnega, mirnega serca. Poterpežljivosti je v zakoni toliko potreba, kolikor vsakdanjega kruha. Le v ljubeznivi zastopnosti zakonska sreča cveti.*

Svoje otroke je skerbno učila, in v strahu božjem redila nje; ravno to je bila pa tudi otrok nar večji sreča. Veliko premoženja otrokam več škodje, ko hasne ali pomaga, če pametno in pošteno izrejeni niso. — *O naj bi vse matere to spoznale, svojim otrokom bolj za lepe nauke skerbeti, kakor za polne skrinje blaga! Dobra mati otrokam hišo prave sreče postavi, oče jo pokrije.*

Svojo družino je sv. Franciška lepo imela, in je z svojimi posli, tako prijazno živela, kakor bi bila njihna sestra. Z njimi je delala, z njimi molila, in si je vsako jutro in zvečer toliko časa vzela, da jim je kaj lepega brala, ali se kaj svetega pogovarjala z njimi. Za to so jo pa tudi hlapci in dekle vsi radi ubogali. — *Srečna hiša, ki ima dobro gospodinjo, ona je svojim časne sreče in večnega izveličanja mati, in je več vredna, ko polne shrambe blaga; žlahni kamni nje ne plačajo.*

Če pa hočeš kdaj dobra gospodinja biti, ne smeš v svojih mladih letih mehko in razujzdano živeti. Sv. Franciška je oestro živela, je s porednim ali slabim živežam za dobro uzela, se je terdo postila, in se je preprosta nosila, da si je ravno imenitnega stana bila. — *Ni lepo za gospodarja in gospodinjo, ako sta kmetiškega stana in zdrava, pa posebej jesta. Družini slab živež dajati, sebi pa boljši jedi kuhati, je malopridna razvada. Skupaj delati, skupaj uživati, Oče nebeški požegna.*

Po dobrih voljah hoditi, ni bilo Franciške viditi; raj je doma ubogim dala, kar bi bila po veselicah zapravila. — *Hujega greha gospodarji in gospodinje ne storijo, kakor celè dni po božjih potih, po gostijah, botrinah in kolinah hoditi, dom, otroke in družino pa v nemar pustiti, ki se lahko pohujšajo, kedar brez vsega strahu živijo. Hiša brez gospodarja in gospodinje, pa truplo brez glave, kaj bo iz nju, kakor merlič?*

Posebno skerb je sv. Franciška za mlade ženske imela, jim je delo dajala, ali pa v službo pomagala, da bi se v pohajanji ne spridili, zakaj lenoba je košata mati vsih pregreh. Učila jih je toliko skerbno, ko bi jim lastna mati bila. — Po smerti svojega moža se je udova vsim posvetnim rečem odpovedala, in je na svojo starost le za nebesa skerbela. Bila je vsem pobožnega življenja lep izgled, in tudi srečne smerti. — *Tako lahko je človek v vsakem stani srečen in izveličan, naj le svoje dolžnosti zvesto dopolni.*

Hočeš biti srečna mati,

Mor'š devištvo prav spoštovati,

Le poštena deklica

Srečna žena zakonska.

16. Sv. Genofeva.

Izgled bogaboječe kmetiške deklice.

Hočeš deklica mlada srečna biti, ne zanašaj se na svoje zalo ¹⁾ telo; lice ravno ko rožen cvet obleti. Ne poželjui gizdavih ali štimanih oblačil; one se za dnar kupijo, pa tebi nobene vrednosti ne dajo. Le za čednosti serca skerbi, kakor sv. Genofeva.

Na Francoskem od bornih staršev rojena, je bila zale postave, pa še lepši duše. Ni porajtala na telesno lepoto; le sveto živeti, in dušo z čednostmi lepšati, jo je nar več skerbelo. — *Deklice, ki truplo svoje preveliko lišpajo, rade svoje duše pozabijo; le pregrešnemu svetu dopadejo, Bogu se pa zamerijo. Kaj bo iz takih, kakor grešnice.*

V sedmem leti svoje starosti je sv. Genofeva od svetega škofa Germana čeden križec dobila, in ga je na vrati nosila, da svetih naukov pozabila ni, ki so jih škof deklici dali, rekoč: Zaničvaj nečemerno obleko, ponižna bodi, in svojo čistost ohrani. Vse to je sv. Genofeva obljubila, in tudi zvesto dopolnila. — *Oj naj bi se spomnile vse keršanske deklice, ki tudi nosijo križce na roženkrancih (moljkih) ali na persih, da jih križan Jezus ravno to uči.*

Ker je sv. Genofeva brumna in poštena bila, so jo začeli ljudje hvaliti in povzdigvati; alj ona se ni štimala, še le ponižvala se je, ker je vidila,

1) Lepo.

da hvala ljudi nar več pogubi. — *Koliko devic je že zapeliva pohvala, pohvala goljufnih prilizavcov ob nedolžnost spravila! Deklica, ki rada sladke besede posluša, sama sebe ogluša, da posvarjena slušala več ne bo.*

Genofeva je pridno ovce pasla, in vsa nedolžna, kakor one, je bila zvesta ovčica Jezusova, ki je zvest Pastir svojih ljubih ovčic. — *Kako srečne so lahko na deželi deklice, ki služijo zvesto svojemu Bogu! Veči nevarnost je po mestih in gradih svojo čistost zgubiti. Boljši je pri kmetih čisto in ubožno živeti, kakor med gospodo brez poštenja košato hoditi.*

Kedar so sv. Genofevi stariši odmerli, je šla v bližno mesto Pariz, in je tudi v mesti zvesto Bogu služila. Ravno za to je pa morla veliko terpeti. Imeli so jo za hinavko, copernico, in še druge gerde perimke so ji dajali, alj molčala je, molila za sovražnike, in se ni dala motiti v svojem svetem življenji. — Ako je ravno oestro živela in pogosto bolehalo, je vender učakala blizo devetdeset let. Bog je ji dal pred smertjo in po smerti veliko čudežev delati, naj bi ljudje spoznali, kako zvesta božja služavnica je, in da bi nje stopinje posnemali.

V čistem serci svojemu
Lepšaj sedež Jezusu;
Tvoje čisto naj telo
Tempel svet'ga Duha bo.

17. Sv. Helena.

Izgled dobrodarne kristjane.

Sv. Helena je mati prvega keršanskega cesarja Konstantina. Rojena od bornih ajdovskih ljudi, pa zale postave in glave modre, je rimskega vojšaka Konstancja Klora za moža dobila, ki je po tem za cesarja povzdignjen bil. Alj slaba je bila vsa njena sreča, ker še pravega Boga spoznala ni.

Mogočen Konstantin, njen sin, je imel z svojim nasprotnikom hud in nevarn boj. Bal se je od svojega sovražnika premagan biti. V tej skerbi se njemu na nebi svetel križ prikaže, in na križi besede zapisane: „Po tem znamenji boš premagal.“ — Dal je zatorej na svoj banner zlat križ narediti, ga pred sebo v vojsko nesti, in sovražnik je bil pokončan. — Po tem se je on kerstiti dal, in tudi njegova že pri štir in šestdeset let stara mati Helena. Od tega časa je bila ona vsa goreča za sveto Jezusovo vero; je cerkvam po mestih in po vesih lepe, drage cerkvene reči ubogajime dajala, in je vsa ponižna z drugimi kristjani k božji službi hodila.

V svojem osemdesetem leti se je še v sveto deželo podala, je v Jeruzalemi in na drugih svetih mestih, kjer je naš Gospod Jezus Kristus hodil, učil in terpel, lepe cerkve zidala. Na hribu Kalvarije je dala ajdovski tempel, ki so ga bili neverniki iz sovražtva pozidali, razsuti, in sveto mesto spet očediti, na katerem je bil Kristus

križan in pokopan. Pri tej priložnosti je čudama svet križ najdla, na katerem je bil Jezus razpet. Postavila je cerkv v Betlehemu, kjer je bil Kristus rojen, in na oljski gori, kjer je v nebesa šel. Tako lepo je za božjo čast skerbela, pa tudi ubogim vsakega stanu, po vsih krajih čudno veliko dobrega storila; vsem je bila dobra mati. — *Če ravno nima vsak človek premoženja, toliko dobrega storiti, ima vendar priložnost po svojem stanu Bogu služiti, in z revnimi usmilenje imeti po svojem premoženji. Kdor ima veliko, daj veliko; kdor pa malo ima, naj le da, kar premore. Bog ne gleda na dar, temuč na serce tega, ki daruje.*

V svoji veliki starosti je svojega sina cesarja Konstantina lepo materno podučila, in je v njegovem naročji sveto umerla. — *Blagor vsem, ki v Gospodu kakor ona umerjó, njih dobre dela grejo za njimi.*

Vsako pridno dobro delo
Bo plačilo tam imelo;
Le kdor dela dobro rad,
Bo v nebesih tam bogat.

18. Sv. Hema.

Izgled keršanske gospodinje.

Blaga Hema je bila na Plištanji v spodnem Štajarskem doma, kjer se še malo kaj starega grada pozna. V leti devet sto tri in osemdeset

se je vrodila. Njeni bogati in imenitni stariši so po Koroškem, Krajnskem in Štajarskem veliko gradov imeli, pa njih nar veči veselje bila je mlada Hema, zakaj sama pamet, krotkost in pokoršina je je bila.

O pač res! dobri otroci so starišev nar veči bogastvo, pa tudi slabi nar veči nesreča. Kaj da bi tudi vsaki stariši za svoje otroke toliko skerbili, kakor stariši za svojo Hemo!

Kedar je Hema nekoliko odrastla, jo pošlejo na dvor nemškega cesarja svetega Areha ¹⁾ in cesarice svete Kunigunde, da bi se pri teh imenitnih in bogaboječih ljudeh vsega dobrega naučila. —

Kako gerdo je pa v sedajnih časih za stariše, ki pogosto sami kaj ne znajo, pa tudi svojih otrok v poštene hiše ne dajo: da bi se potrebnega izučili. Kaj pomaga hčeram še tako bogata dota ali erbšina, če pa v glavi potrebnega nauka ni, ne v sercu poštenih misel keršanskega zadržanja? Otrokam za potreben nauk in pošteno zadržanje skrbeti je boljši, kakor jim zapustiti polne skrinje blaga.

Od brumne cesarice lepo podučena je Hema po volji svojih starišev Vilhelma, imenitnega pa tudi poštenega kneza ali grofa v Selčah na Koroškem uzela, in je z svojim zakonskim veliko let v lepi zastopnosti in v ljubezni živela. Skerbela je kakor pridna gospodinja za svoje pohištvo, alj zravno časne skerbi ni Boga pozabila. Rada

1) Hajnriha.

je po premoženji žlahna gospa veliko ubogajime dajala, zvesto molila, pa tudi svoje podložne v svetem strahi imela, da so Bogu zvesto služili. *Le tam, kjer je strah božji doma, tudi žegen božji prebiva.*

Bog je svojo služavnico tudi z velikim terplenjem objiskal, da bi njej lepši krono v nebesih pripravil. Imela je zala sina dva. Lepo jih je izredila, in čez vse drugo na sveti nju je bila vesela. Nekoliko hudobnih služavnikov, ki so rudo kopali, je neko strašno gerdobo storilo, in mlada gospoda sta jih oestro poštrafala. Na to so se hudobneži spuntali, in sveti Hemi oba sina ubili. — Tudi mož ji je na poti umerl. Bila je zdaj uboga, zapušena udova brez moža in brez otrok. Velika je bila njena žalost, pa še večí zaupanje v svojega Boga. Kakor Marija božja mati, je tudi ona rekla: Dekla sem svojega Gospoda, naj se meni zgodi po njegovi besedi. — *O naj bi se vsaka gospodinja v nesreči in v terpenji, brez ktereга nobena hiša biti ne more, vselej spomnila, da: „Kar Bog stori, vse prav naredi.“*

Ker ni več svojih na sveti imela, je skerbela toliko več, kako bi bolj Gospodu dopadla. Pozidala je z svojim premoženjem v Kerici na Koroškem lep klošter, da bi v njem duhovni za božjo čast in za podučenje ljudi živeli. In kedar je svoje posvetne skerbi popravila, se je ravno v tajisti klošter k nonam podala, je med njimi kakor nar manjši sestra živela, in na svoje

stare dni le za nebesa skerbela. Kar je jiskala, je tudi najdla: med izvoljenimi večno življenje.

Naj sveto Hemo vse deklice v svojem devištvu, žene v zakoni, in udove v svoji starosti zvesto posnemajo, in ne pozabijo, kar sv. Duh govori: „Lažniva je lepota, in prazna posvetna čast: žena, ki se Boga boji, ona bo hvalena.“

Le nebes je treba nar poprej jiskati;
Bog nam hoče drugo za naveržek dati.

19. Sv. Izabela.

Izgled usmilene device.

Srečni otroci, ki imajo bogaboječe stariše: kakovi stariši, so več del tudi otroci, ako jih ubogajo, kakor sv. Izabela, Francoskega kralja hčer. V kraljevi hiši bi lahko bila vse imela, kar bi se ji spoljubilo blo; alj pošteni devici ni bilo za posvetno mar; vsa ponižna in krotka ¹⁾ je bila, in pobožno živela, kakor so jo bogaboječa mati sv. Blanka učili. Svojo nedolžnost varvala, svete bukve brala, in pridno za uboge delala je. Marskateri sroti je oblačilo naredila, in mnovega otroka oblekla. — *Kako lepo je, ker se bogate hčere ponižno nosijo, in namest svoje truplo s dragino lepotiti, raj ubogim oblačila omislijo, ali pa bolnikom postrežejo kakor sveta Izabela.*

1) Pohlevna.

Naredila je enkrat neko posebno čedno kapco, za katero jo je brat, kralj Ludvik, prosil, naj bi jo njemu dala. Alj lepo prijazno mu reče: Ta kapca je prvo delo mojih rok po tej šegi, za to jo hočem Jezusu dati, naj bo pervina njegova.“ In na ravnost je kapo bolni ženi poslala, katero je z vsem preskerbela.

Tako naj ubožne za namestnike Jezusove spoznamo, da tudi nam enkrat poreče: „Lačen sem bil, in meni ste jesti dali: žejen sem bil, in dali ste meni piti; gol ali nag sem bil, in ste mene oblekli. Resnično vam povem, vse, kar ste enemu mojih nar manjših storili, to ste meni storili. — O kako bogatega dolžnika, in povračnika zvestega si je Izabela izvolila, pri katerem zdaj svoje plačilo zavživa! — Vesela bodi pa tudi vsaka srota Jezusovih obljub; on bo za tebe povernil, kar ti namesto njega dobiš. Ako si pa bogata in premožna, vbogih ne zaničuj; spoštluj jih ko samega Jezusa in pomagaj jim v njegovem imeni; tako postrežeš svojemu Izveličarju.

Kar kolj ubogim podelimo,

To zgubleno nam ne bo;

Tamkaj enkrat zadobimo

Stokrat vse povernjeno.

20. Sv. Jedert.

Izgled kersanskega devištva.

Sv. Jedert, ki jo tudi sveto Jero ¹⁾ imenujejo, bila je žlahnih in bogaboječih starišev hčer. Ker je vedla, da Bog ne porajta na žlahen in imeniten stan, ampak da njemu le žlahno serce dopade, se ni štimano nosila, temuč skerbela je prav bogoljubno živeti. Bolj jo je veselilo moliti, kakor rajati; rajši je pogosto k božji mizi hodila, kakor na posvetno gostvanje. Da bi z vsem Jezusova bila, mu je svoje devištvo na večno ohraniti obljubila.

Veliko je žlahnih mladenčev Jederti v svate hodilo; celo kralj Dagobert je njej imenitnega ženina ponujal: alj ona je odgovorila: Nočem tega, ne drugega; Jezus Kristus je moj ženin. — *O da bi vsako pošteno dekle slehernemu zapelivcu ravno to odgovorilo, ki jo hoče ob ljubo nedolžnost spraviti!*

Po očetovi smerti se je z svojo bogaboječo materjo v kloster podala, bolj zvesto Bogu služiti, in ložej sveto živeti. Kakor je iz mladega lepo živela, je tudi sveto umerla. Jokale so se njene tovaršice za njo, alj veselo so spremili nebeški angeli nje dušo k nebeški svatovšini ali ohceti večnega veselja.

Srečna je devica, ki po izgledi sv. Jederti Bogu posvečena v klostri živi, in lahko z veselim srcem reče: „Kraljestvo sveta in vse posvetno lepoto sem zaničvala zaradi ljubezni svojega Go-

spoda Jezusa Kristusa, ki sem ga vidila, katerega sem ljubila, v njega vverala, le njega rada imela.“ — Alj vsaka ni poklicana, da bi v kloštri živela; tudi na sveti se pošteno in sveto živi. Ljubi Boga, in greha se varji, svoje dolžnosti zvesto dopolni, tako boš časno srečna in večno izveličana; zakaj iz vsakega stana je pot v nebesa odpert.

Hočeš časno srečna biti,
Enkrat pa v nebesa priti:
V svojem stani zvesta bodi,
Pot pravice skerbno hodi!

21. Sv. Julija.

Izgled zveste služavnice božje.

V velikem mesti Kartago v Afriki, kjer zamorci prebivajo, je bila Julija žlahnega stanu rojena. Grozovitni sovražniki, ki so jih Vandale imenovali, so mesto premagali, veliko ljudi pomorili, druge pa v sužnost predali. Julijo je kupil neki kupčevavec v Sirski deželi na jutrovem, ki mu je bilo Euzepi ime. Težek je bil za Julijo služen stan, alj iz ljubezni Jezusove je rada služila, zvesto svoje opravila storila: se je ponižno in pohlevno nosila; za to je njeni ajdovski gospodar njo toliko rad imel, da je sam rekel: „Raj bi vse svoje premoženje zgubil, kakor to deklo.“ — *Tako dopade zvest hlapec ali dekla Bogu in ljudem: malopridne družine pa se vsak boji. Ne*

za posvetnih gospodarjov del, ne za časno plačilo, temuč zavolj Boga naj hlapci in dekle pridni bojo; zakaj on bo njim pravičen in večen povračnik. Vse naj k njegovi časti storijo, kakor sv. Julija, ki je bila pripravljena za Jezusa tudi svojo kerv prelit.

Euzepe se je v Francosko na kupčijo podal. Daleč po morji so se peljali, in gredoč v sredi morja na otok pridejo, ki se mu Korzika pravi. Otočani so ravno svojemu maliku imenitno godvanje obhajali, in mu vola zaklali, so plesali in jedli. Tudi Euzepe z njimi potegne; Julija pa v barki ostane, in klečé svojemu Jezusu služi. Kedar poglavar to zve, začne Euzepeja kregati, zakaj kristjano v službi ima, in ga nagovarja, naj bi Julijo njemu prepustil. Ker se pa Euzepe ne da pregovoriti, ga hudoben poglavar toliko upijani, da se zavedil ni.

Zdaj reče Julijo pred se prignati, jo z dobrim in z hudim nagovarja, naj svojo vero zataji; alj ni se mu udala. Ukaže jo tepsti in za lase vlačiti; alj ona v tem terplenji veselo Jezusa hvali rekoč: „Hvala tebi, moj Bog, da sem vredna zavolj tvojega imena terpeti. Kakor mene za lase vlačijo, so tudi tebe s ternjem venčali ¹⁾; kakor mene tepejo, so tudi tebe kervavo bičali ²⁾.“

1) Kronali. 2) Gajžlali.

Neusmiljen oblastnik se nad njeno stanovitnostjo ujezi, in jo ukaže križati. Veselo je na križi umerla, in ostala do konca zvesta služavnica božja.

Kakor sv. Julija, naj vsaka keršanska dekla zvesto dopolni opominovanje sv. Paula, ki pravi: „Vi služerni, bodite pokorni svojim gospodarjem z očitnim sercam, kakor Kristus. Saj veste, da bo vsaki za vse, kar je dobrega storil, od Gospoda prijel, naj bo služen ali sam svoj.“

Sreča je v vsakem stani doma,
Alj le zvestoba nam jo poda.

22. Sv. Julijana.

Izgled goreče keršanske ljubezni.

Od nevernih starišev rojena se je Julijana skrivši kerstiti dala. Zali in bogati devici je imeniten ženin Eulezi, ravno za oblastnika postavljen, v svate prišel. Obljubila ga je uzeti, ako malike zapusti, in pravemu Bogu služiti začne. — *Tako bi naj neveste ne gledale na posvetno imenitnost, ne na bogastvo, ampak le takim ženinom naj bi roke podale, ki Bogu zvesto služijo. Kaj pomagajo bogati in imenitni snubci, če so pa nezvesti in razberzdani ljubci!* —

Julijanine besede so njenega očeta in ženina zlo v serce zbolele; nista se kaj takega nadjala. Vse si prizadeneta, njo pregovoriti; ali

ni se njima udala. Od svojega očeta je bila ker-
vavo tepena, potem pa oblastniku, svojemu
snubcu dana, ki se ji na vse viže ponuja; alj ona
stanovitno terdi, da se hoče z njim omožiti, ako
v Kristusa verje. On se pa izgovarja, da se
boji cesarju se zameriti. Na to mu Julijana reče:
„Ako se ti pred umerjočim vladnikom ¹⁾
treseš, kako se pa prederzneš mene
prigovarjati, da bi Večnega zatajila? —
*Kolikokrat delajo nesramneži deklicam zlate ob-
ljube: da jih bojo vzeli, jim obečajo, alj ne ver-
jemite jim. Kdor se Boga ne boji, ne spoštuje
njegovih zapoved, kako bi vam bil on zvest? Le
nekoliko časa, in njegova legana ljubezen se vam
bo v neusmileno sovraženje spremenila.*

Oblastnik ves serdit, da ga Juljana ne ubo-
ga, jo reče za lepe lase na drevo obesiti, in z
raztopljenim svincem paliti ²⁾. Gospod njo pa
močno stori, iz ljubezni do njega vse prebiti, in
potem tudi v ječi vse skušnje premagati. —
*Koliko se najde skušnjavcov in skušnjavk, poseb-
no hudobnih bab, ki mlade deklice v nesramno
znanje zapletajo, besede ali pisma nosijo, in ger-
dobe učijo! Kdor take posluša, pride hudiču
v oblast, zakaj taki ljudje so njegovi najemniki in
najemnice.*

Strašne muke ³⁾ je morla Juljana terpeti.
Z roglatim kolesom so jo terli, z plamenom
žgali, v razpušen svinec namakali, alj vse je

1) Kraljam. 2) Peči. 3) Martre.

premagala iz goreče ljubezni do Jezusa. — Viditi tolike martre, toliko stanovitnost iz gole ljubezni do Jezusa, se je sto in trideset malikvavcov spreobernilo, in je v Jezusa vervalo. — *Tako lepi izgledi poboljšajo, kar hudobni ljudje pohujšajo.*

Oblastnik jo je zadnič k smerti obsodil. Vsa vesela gre Juljana umret, še na moriši gledavce v dobro opominja, si da voljno glavo odsekati, in nam pokaže, da je prava ljubezen do Boga močnejši ko smert.

Srečna duša, ki Boga
Več kakor svet ljubi;
Povračnika tam ima,
In ne bo na zgubi.

23. Sv. Katarina marternica.

Izgled modre keršanske device.

Koliko deviški stan premore, nam pokaže sv. devica Katarina ali Katinka, v velikem mesti Aleksandrii na Egiptoskem rojena. Bila je bogata, zala in žlahnega stanu; pa tudi modra in toliko razsvetlena v božjih rečeh, da je stare modrijane premogla.

Hudoben cesar Maksimin, keršanstva in devištva neusmilten sovražnik, bi jo rad bil ob pravo vero in ob nedolžnost spravil. Sladke besede ji daja, zlato in srebro ji ponuja; alj vse to modre device ne oslepi. Ker z dobrim pri njej nič ne opravi, njo žuga grozovitno martrati

in umoriti; pa nedolžno serce, v katerem Jezus kraljuje, se vsega tega ne ustraši. Stanovitna ostane, kakor skala v sredi šumečega morja, ob kateri se serditi valovi ubijajo. — *Oj da bi deklice saj modre bile, za nobeno ceno svojega devištva predatj, naj bo zapelivec kmet ali gospod, naj bo mogočen ali sromak, ne z hudim ne z dobrim; zakaj lahko jim hudoben človek vzeme, kar jim cel svet dati ne zamore.*

Neusmilen cesar pošle po svoje modrijane, da bi jo v njegovo voljo pregovorili, alj ona jim resnico toliko modro in serčno priča, da se sami preobernejo. — Serdit cesar jo zapove s kolesom tretji; alj kolo v pričo sv. device razleti. Zadnjič jo ukaže ob glavo djati; in tako je ona dvojen venec prijala: kakor devica in marternica.

Kaj pa bote ve slabe deklice enkrat na sodbi Jezusu odgovorile, ki se daste tako lahko nesramnim zapelivcom pregovoriti? ve, ki od njih perstane, dnarje, robce ¹⁾ in drugo goljufno blago jemlete, s katerim vas oslepijo? Vse to kervavo blago bo vam v pogublenje.

Le kdor za čistost vse terpi,

Za preganjavce prosi,

Deviški venec zadobi,

In ga v nebesih nosi.

1) Haderce.

24. Sv. Klara.

Izgled zveste učenke Jezusove.

V Asisi na Laškem rojena je sv. Klara že iz mladega posebno gorečo ljubezen do Jezusa imela, ter se je njemu vsa izročila. Tisti čas je sv. Francišek Serafinski, ravno tistega mesta rojak, poln božjega Duha, po vseh in mestih ljudi k pokori in poboljšanju življenja močno opominjal. Kakor bister vir, ki se med vedle ¹⁾ rožice razliva, in jih zopet lepo ozeleni, je teklo njegovo svarjenje, in je veliko zapušenih serc za božjo čast spet oživilo. Ker ga je sv. Klara zaslišala, je sklenila, se vsa Bogu v službo podati.

O naj bi se lepo opominvanje tvojih starišev, učenikov in spovednikov, deklica! tudi tebe tako rado prijelo, koliko manj solz bi se med nami prelivalo!

Sv. Klara si je več tovaršic privzela, in je šla sv. Franciška prosit, naj jim regelce naroči, po katerih da hočejo živeti. Z veseljem je svet mož to njeno prošnjo dopolnil, in jim tudi prebivališče odločil, kjer bi naj skupaj Bogu služile, pridno delale, in za izveličanje skerbe. Sv. Klara je ubožtvo Jezusovo lepo posnemala, in ni imela svojega, kamor bi glavo položila. Za vsakdanjo potrebo si je z lastnimi rokami prislužila. — *Ne bodi zatoraj žalostna, deklica moja, ako si vbožnega stana; ubožnej ko si, bolj si podobna Jezusu. Le samo to naj ti bo skerb, da*

1) Vele.

boš bogata v čednostih in dobrih delih, kakor je sv. Klara bila.

Vsakemu človeku Bog en križ odloči, za to, ker ga ljubi. Sveti Klari je poslal dolgo bolezen. Celih osem in dvajset let je svoje težave poterpežljivo nosila; ter je vsem bolnikom dala lep izgled, hoditi za Kristusom, in si tako nebesa služiti.

Hočeš z Kristusom kraljevati,
Se ne smeš ti križa bati,
Le skoz križ in poterplenje
Večno dobi se življenje.

25. Sv. Kristina.

Izgled keršanske stanovitnosti.

Sv. Kristina je bila mestnega poglavarja hčer, ki je bil malikovavec, in je kristjane neusmileno preganjal. Mlada Kristina je bila dobrega serca, vsa krotka in pohlevna. Kristjani so se ji močno usmilili, ki so jih grozovitno martrali. Čudila se je, da tako stanovitno terpijo; rada jih je imela. Bog ji priložnost da, sveto keršansko vero spoznati in svet kerst prijeti. — *Tako vsaki, ki usmilenje skaže, usmilenje najde.*

Vsa goreča za vero Kristusovo je vse domače malike zdrobila, ter je to srebro in zlato ubogajme razdajala. Grozoviten oče njo pa tako strašno razmesariti da, da je meso v koscih od

njenega telesa padalo. Terpela je vse za nebeško kraljestvo, in ni hotla svojega Jezusa zatajiti.

Serdit oče njo ukaže na kolo privézati, pod kolo močno zakuriti ali podnetiti, njo z oljem politi, in tako po malem na ognji obračati. Bog svoje zveste služavnice zapustil ni. Plamno je po okolj stoječih gledavcih planilo, in se device še doteknilo ni. Njen oče je od prevelike jeze pri priči umerl. — *Tako se Bog za svoje poskuša.*

Dijon, ki je za njenim očetom službo nastopil, jo vkaže v tempel malika Apolona vleči; pa še ni praga prestopila, že se malik iz svojega altarja zverne in razleti, Dijon pa nagle smerti umerje. Za njim je Juljan ravno to službo prijel, in jo dal z pušicami prestrelati. Bogu se je zadosti zdelo; vzel je njeno dušo v sveto nebo. — *Nebesa so drage in silo terpijo. Kdor do konca stanoviten ostane, bo izveličan.*

Stanovitna le v terplenji

Bodi duša moja!

Čaka v večnem življenji

Tebe krona tvoja.

26. Sv. Kunigunda.

Izgled svete zakonske žene.

Sv. Kunigunda ali Kunged je na Nemškem žlahne in imenitne stariše imela, kateri so jo

prav skerbno in pobožno izredili. Ni se hotla mehkega in predobrega življenja vaditi, ako je ravno visokega stana Lila, ter je vedla, kako iz razvajene mladosti nesrečna starost pride. — *Kdor hoče srečno živeti, naj se vadi v mladih letih z bornim živežem in oblačilom za dobro vzeti; tako bo v vsakem stani lahko shajal.*

Omožila se je z Hajnrikom ali Arehom, ki je bil po tem za rimskega cesarja izvoljen. Obljubo sta si obadva storila v zakoni kakor brat in sestra po deviško živeti, in sta svojo obljubo do smerti terdno dopolnila. — *Nar večí sreča v zakoni je lepa zastopnost; le iz nje za zakonske vse dobro izvira. Najde pa se tudi veliko sovražnih jezikov, ki iz hudičevega zavida ¹⁾ zakonsko ljubezn ranijo in zakonskim ljubi mir poderajo. Tako se je sv. Kunigundi in sv. Hajnriku godilo, da sta ravno svetnika bila.*

Hudobni ljudje so jeli Kunigundo obrekvati, kakor bi Hajnriku nezvesta bila in druge štimala. Dolgo je to gerdo obrekovanje voljno poterpela; alj ker je tudi njen sv. mož slabo od nje misliti začel, je Boga na pričo vzela, in je z golimi nogami po razbelenem železi gor in dolj šla brez vse bolečine. — *Slabo zakonski ljudje storijo, ki na hudobno ogovarjanje porajajo; živi pekel si pa naredijo, ako med sebo ajfrati začno. V taki bridkosti ni nesrečnim za-*

1) Nevošlivosti, nida.

konskim ne svetvati ne pomagati. Ako vse pričanje z dobrim ne pomaga, naj se k Bogu obrnejo in voljno poterpajo. — Dolžnost pa tudi je za zamero ali odpušanje brez odlaganja prositi; sonce naj ne gre za goro črez jezo ali serd zakonskih. Tudi Hajnrik je svojo nedolžno ženo sv. Kunigundo klečé sa odpušanje prosil, in nje vse svoje žive dni razžalil ni več.

Po smerti svojega svetega moža je sv. Kunigunda vso posvetno čast in oblast zapustila, se v kloster podala, pridno delala, zvesto molila, in je lepo pohlevno med svojimi sestrami živela. — *Tako mora vsake vdove nar perva skerb biti, le Jezusu dopasti, in pa veliko dobrega storiti. Udove, ki razberzdano živijo, gerde besede delajo, svoji hiši in celi soseski nepokoj napravljajo, so po besedah sv. apostelna Pavla že žive mertve.*

Kakor je sv. Kunigunda lepo živela, se je tudi k smerti lepo pripravljala. Rada je sveto branje poslušala, in kedar je svete zakramente prijala, je veselo v Gospodi umerla. Šla je za svojim možam nebeško krono prijet.

Naj bi zakonske žene po izgledi sv. Kunigunde posvetne nečemernosti, gizdaste ali prevzetne oblačila, in mehko razvajeno življenje sovražile, ponižnost, bogaboječnost in lepo zastopnost pa toliko bolj ljubile: koliko več bi srečnih zakonov bilo, ki jih zdaj posvetno zaderžanje nesrečne stori.

Sveta čistost in poštenje

V srečen zakon pripelja;

Srečno zakonsko življenje

Da zvestoba zakonska.

27. Sv. Lidvina.

Izgled poterpežlive deklice v bolezni.

Posvetne deklice zalo lice nar več veseli, in sladke besede zapelivih lizunov: da so lepe, jim medeno dopadejo; alj ravno to je nar nevarniši mreža, v katero pregrešen svet nedolžno deklišstvo zapleta. Lep izgled modrega zadržanja je deklicam sv. Lidvina.

Imela je revne, toda poštene stariše. Lepega lica je bila, alj še žlahnejši duše. Ker so se ji možki ponujali, in za njo hodili, je Boga serčno prosila, naj jo nesreče ovarje, v katero je telesna lepota že toliko deklic zapeljala. Bog jo vsliši, in ji pošle hudo bolezn, ki je Lidvini zdravo dušo ohranila. Lidvina je na ledu padla, si rebro ulomila, se je vlegla, in iz svoje bolne postelje celih osem in trideset let ustala ni.

Velike bolečine je imela: roka se je ji sušila, drobovina gnila, zobje so jo neusmileno boleli, in ni bilo zdravnika ne zdravila njej za pomoč. Veči pa, ko vse težave, je bila njena poterpežljivost. Ni je blo slišati žal besede; več ko je terpela, še več je po izgledi Jezusovem iz ljubezni do njega terpeti želela. Vsem sosedam je bila svete poterpežljivosti živ izgled.

Brez terpenja ni človeka pod soncem, pa tudi ne izveličanja; alj škoda, da ljudje skoz nepoterpežljivost zasluženje zgubijo, dvakrat toliko terpijo, in si v terpenji pomagati ne vejo. — Tudi sv. Lidvina je bila v prvih letih svoje težavne bolezni zelo žalostna: duh je bil voljen, alj njeno meso je bilo slabo. Bogaboječ duhoven so jo podučili, naj se celo božji volji podverže, svoje terpenje z Jezusovim sklene, in se plačila veseli, ki njo v večnosti čaka. Po tem nauki ni le voljno, temuč tudi veselo je terpela. Vsem, ki so njo obiskovat hodili, je nar lepši nauke dajala.

Pogosto nimajo domači z bolnikom pravega poterpenja; še večkrat pa tudi bolniku ustreči mogoče ni. Tako si dvakrat toliko nadlogo napravljajo. Imela je tudi sv. Lidvina hudobno ženstvo, ki je bolnico silo gerdo imela; alj bolna Lidvina je z zdravo poterpela, in je večkrat rekla: „Lehko z njoj poterpim za voljo Jezusa, ki mene to uči, pa tudi za nje del, da se poboljša.“

Bog je svojo služavnico že v življenji z čudežmi počestil; še več pa po smerti. V tri in petdesetem leti njene starosti njo je v svoje prebivališče vzel, kjer ni več bolezni, ne smerti, ne terpenja, kjer je vse poprejno minulo.

Vari se, da lice zalo

Ne bo tebe ogoljfaló;

Kakor roža ono obleti.

Voljno svoje križe nosi:

Za lepoto duše prosi,

Ki v nebesih vekomaj cveti.

28. Sv. Lucija.

Izgled stanovitne čiste device.

Sv. Lucija je bogaboječe stariše v Sirakuzi, v velikem primorskem mestu na spodnem Laškem, imela. Bila je še otrok, da so ji oče umerli; alj skerbna mati Eutihija njo po keršansko lepo izredijo, in kedar je že odrastla, njo imenitnemu mladenču za nevesto obljubijo. Alj božja volja ni bila, in tudi Lucijina ne; zato se ni zgodilo.

Njena mati so dolgo let na kervotoki bolehalí, in ni jim pomagalo nikako zdravilo ¹⁾ več. Sv. Lucija jim je težave polajšala, ter je svoji materi lepo stregla. V Kataneji, v nekem mestu ravno tiste dežele, se je na pokopališi sv. Agate veliko čudežov godilo. Tudi sv. Lucija se z svojo materjo na božji pot poda, materi ljubega zdravja prosit. Bog ji da na pokopališi zaspati. V spanji se ji sv. Agata prikaže, in ji pove, da bojo mati zopet ozdraveli za voljo terdne vere svoje hčere; pa da bo tudi Lucija ravno tako

1) Arcnija.

čestitliva devica in marternica v svojem mesti, kakor je ona v Kataneji. Na to se veselo prebudi in mater zdravih najde. Boga ste iz celega serca hvalile; in Lucija je mater nagovorila, naj vso njeno doto ali erbšino ubogim razdelijo, in njo, omožiti se, ne silijo več.

Srečno se povernete v svoje mesto Sirakuz, in začnete premoženje med uboge deliti. Ker pa Licijan nje ženin to zve, jo hitro nevernemu oblastniku Paškazju zatoži. Neusmiljen poglavar jo reče pred se prignati, in si vse prizadene, da bi jo v hudo pregovoril. Alj serčno mu je devica odgovorila, da hoče le pravega Boga moliti, naj stori z njo, kar hoče. „Ti si zapravlivka, ji serdit oblastnik pravi; svoje lepo premoženje si med pohajače raztrosila; na duši in telesi nesramna si!“ Lucija mu je odgovorila: „Svoje premoženje sem na dobro obrest položila ¹⁾ sem ga dala svojim potrebnim bratom in sestrám, in nisem zapravlivka.“ „Tudi ostudna nisem, ker sem ohranila svoje devištvo. Le ti si nesramen, ki duše zapeljuješ, da Boga zatajijo, in za minejoče pozemlsko veselje nebeško večno prodaš.“ Ves serdit ji oblastnik reče: „Umolknila boš, kedar te bom terpinčiti dal.“ Lucija mu odgovori: „Pri služavnikih božjih božja beseda ne utihne,

1) Na činž alj v lehen dala.

zakaj obljubil jim je Kristus Gospod, da bo sv. Duh iz njih govoril, kedar bojo pred kralji in oblastniki stali.“ Paškazi jo pobara: „Alj je tudi v tebi sv. Duh?“ Ona mu reče: „Vsi, ki čisto in sveto živijo, so tempel božji in sv. Duh prebiva v njih.“ Na to grozovitnež pravi: „Ukazal te bom v nesramno hišo (kurbarnico) gnati, naj te sv. Duh zapusti.“ Ona mu je odgovorila: „Ako mene posiloma osramotiti ukažeš, in jes v to ne dovolim, bo dvakrat lepši devištva venec moj.“

Hudoben poglavar ukaže sv. Lucijo v nesramen kraj vleči, da bi njo ob devištvo djali; alj še toljki junaki nje niso zamogli iz mesta premkniti. Na to oblastnik zaupije: „To je copernija!“ Sv. Lucija pa pravi: „Ni nobena copernija, ampak le božja moč.“ — *Poglejte deklice, kako Bog čiste device varje, ki se serčno, kakor sv. Lucija, greha branijo. Nihče jih ne premaga.*

Sodnik je ukazal germado okolj nje nanositi in njo zažgati. Alj ona moli, in v sred plamena zdrava stoji. Ves zdivjan poglavar jo zadnič zapove ob glavo djati. In sv. Lucija je lepo pokleknila, za sveto cerkev prosila, naj ji Bog ljubi mir da; po tem je voljno glavo meču podala, in dušo izročila svojemu Bogu.

Ne pozabite deklice tudi ve, da ste za veliko ceno drago odkuplene Jexusove služavnice,

*in da je vaše telo tempel sv. Duha, ki ga čisto
ohranite naj.*

V nebesih venca dva
Med vsem nar lepši sta:
Ta prvi je device,
In drugi marternice.

29. Sv. Marija Magdalena.

Izgled resničnega poboljšanja.

Vesel izgled zapeljanim deklicam, ki so nedolžnost svojo nesrečno zapravile, ako skerbijo izveličane biti, je po sv. evangelji Marija Magdalena.

Očitna grešnica je bila, veliko jih je pohujšala; pa vender nje usmilen Bog še ni zaverigel. — *Tudi za tebe, revna zapeljana grešnica, še Jezus razpete roke derži, in te zopet k sebi želi, ako se hočeš kakor Marija Magdalena k njemu poverniti.*

Jezus je, od nekega farizeja Šimona na obed ¹⁾ povablen, ravno za mizo sedel; alj šti-
man gospodar je malo spoznal, koga za mizo ima. Zdaj pride Magdalena, zavolj svojih pre-
greh vsa ujokana, v hišo, poklekne k Jesu-
sovim nogam, začne mile solze točiti, z nji-
mi njegove svete noge omivati, nje z lastnimi
lasmi briše in z žlahno dišavo mazili. — *Oh
kako so drage solze prave pokore, ki iz stu-*

1) K mizi.

denca čiste ljubezni zvirajo! Tudi ti lahko z njimi vse dolge svojega pregrešenja poplačaš.

Farizeju je na grešnico merzelo, ko bi Jezus pravi prerok bil, je sam pri sebi djal, vedel bi, kako razglašena grešnica je, še dotakniti bi se ji ne dal. — *Tako pregrešen svet tudi prej ali šlej* ¹⁾ *grešnika zamečuje; alj Bog ga ne zaverže, če ga je ravno hudo razžalil, naj le prave pokore ne zamudi.* Jezus se za ujokano spokornico poskusi in jo zagovarja, rekoč: „Njej bo veliko odpušeno, ker veliko ljubi.“ Potem se ljubeznivo k njej oberne in ji reče: „Tvoji grehi so ti odpušeni. Jidi v miru!“ — *Ravno to storijo tudi namestnik božji pri spovedi v Jezusovem imeni. Srečna duša, ki se prav spove pa tudi resnično pobolša.*

Od te srečne dobe ni Magdalena Jezusa več zapustila; hodila je za njim, njegove božje nauke poslušala, njemu stregla, in ga spremila tudi na strašen hrib mertvaških glav, kjer je pri njegovi smerti žalostna pod križem stala. — *Tako mora tudi vsaka prava spokornica storiti, zapustiti svoje hude tovaršije, izsleči gizdasto ali prevzetno nošo, pridno objiskovati službo božjo, in tako pohujšanje poravnati, ki ga je z svojim razujzdanim življenjem dala, in se nikdar ločiti več Jezusa, svojega dobrega pastirja.*

1) Poznej.

Kako za ljubo vsmilen Jezus prav spokorjene duše ima, on Magdaleni očitno pokaže. V jutro svojega častitlivega od smerti ustajenja Magdalena z drugimi ženami zgodaj ali zarano k njegovemu pokopališu hiti, njemu še zadno čast skazat, in njegovo presveto telo v žlahno mazilo djet; alj one pokopališe prazno najdejo. Angelj njim pove, da je od smerti ustal, in Marija Magdalena teče to učencom povedat. Kedar spet nazaj pridirja, se pri pokopališi pomudi in milo joka.

Angelj jo ves prijazen pobara: Ženka: kaj jokaš? Ona globoko izdihne in pravi: Ker so mi mojega Gospoda vzeli, in kam so ga položili, ne vem. Na to so jo še bolj solze polile, in ker se oberne, ugleda moža, ki jo popraša: „Žena! kaj jišeš?“ Mislila je, da je vertnar ¹⁾, in mu jokaje odgovori: „Gospod! alj si ga ti vzel, povej, kam si ga položil, da jez po njega grem.“ Jezus jo na to po imeni zakliče, in se ji spoznati da. Ona pa pred njega na kolena pade, rekoč: Moj ljubi Učenik! in se ga okleniti hoče. — *Tako naj vsaka grešnica Jezusa jiše in svoje grehe milo objokuje: gotovo najdla ga bo.*

Magdalena je do svoje smerti v ojstri pokori živela, in je po vozki stezi poboljšanja veselo za Jezusom v nebesa šla.

1) Gartnar.

Skoz življenje gre od tod
 V sveti raj le dvojni pot:
 Pervi pot nedolžnosti,
 Drugi je spokornosti,
 Ako prvega zgubiš,
 Glej, da druga ne ugrešiš.

30. Sv. Magdalena od Paciz.

Izgled pridne šolarce.

Kakor se žlahno drevce že v mladosti lepo kaže, tak je Magdalena, hčer imenitnih starišev, ki so se od Paciz pisali, že iz malega lepo živela. Rada je molila, pridno v šolo hodila, željno svete bukve brala, in je zvesto božjo besedo poslušala. Take pridne dekleta so marljivim bučelicam ¹⁾ podobne, ki v jutro svojega življenja skerbno nabereajo, kar bojo enkrat drugim dajale.

Svoj kruhek, ki ga je za kosilce ali pa za malo južno dobila, in v lični korbici ali v jerbasci v šolo nesla, je po poti ubogim razdelila, in je tako že v svoji mladosti dobre dela telesne milosti doprinašala. Alj še več so jo dobre dela dušne milosti skerbele. Malih, nevednih otrok je okolj sebe nabrala, in jih je tako lepo keršanskega nauka učila, da so jo vsi radi poslušali. Ona se je tudi toliko pametno nosila, da se ni podstopil kdo vpričo nje kaj nespodobnega zi-

1) Čebelicam.

niti, ali pa kaj gerdega začeti. — *Oh kako dragi so taki otroci Bogu in vsem poštenim ljudem!*

Da bi se na sladkarije ne razvadila, si ni brez potrebe nikolj jesti privošila, in je tako vse svoje slabe počutke premogla. — *Ne razvadujte se, mladenčice! vse, kar vidite, poželei, in kar najdete, v usta zanesti; taka razvada stori ljudi nar več nesrečnih, ki svojega slabega poželenja strahvati ne znajo.*

Vsmilenega Jezusa si je Magdalena za svojega ljubega izvolila, in ga je v presvetem rešnem Telesi posebno čestila. Nje nar večji želje so bile, se v svetem obhajili z njim skleniti. Dokler je še premala bila k svetemu obhajilu pristopiti, je svojo mater tajiste dni, ob katerih so pri svetem obhajili bili, posebno v česti imela; jih je ljubeznivo objela, ter je rekla: „Oh moja mama! kako srečni ste vi, ker Jezus Kristus v vas prebiva!“ — *Blagor dušam, ki pogosto in vredno k svetemu obhajilu grejo; juterna rosa rožno cvetje omladi, še lepši oživi bogaljubno serce vredno sv. obhajilo.*

V svoji večji starosti je veliko skušnjav zoper sveto vero, svoj deviški stan, in zoper druge svete reči imela; ali vse z molitvijo, s postam, posebno pa z pogostim svetim obhajilom srečno premagala.

Hude bolezni so jo obdale; alj vse bolečine je voljno poterpela. Enkrat jo tovaršica popraša, kdo ji moč daja tako voljno terpeti? Magdalena ji na bridko martro pokaže rekoč: Poglej, kaj

je neskončna ljubezn božja za izveličanje moje storila! Kdor se terplenja Jezusovega spomni, svoje težave z njegovimi sklene, in Bogu izroči, njemu bo vse terpenje sladko in ljubeznivo. Tako si je ona od mladosti do starosti nebeško krono služila, katire se zdaj pri svojim Ženinu veseli.

Začnite že v svojih mladih letih, keršanske deklice, sveto živeti, ako hočete časno srečne in večno vesele biti, zakaj:

Kar se otrok naučiš,
To boš v starosti imela;
Kar v mladosti zamudiš,
Tega stara ne boš žela.

31. Sv. Marjeta devica in marternica.

Izgled keršanske stanovitnosti.

Sv. Marjeta ali Margareta je bila na jutro-
vem doma. Svojo mater je hitro po rojstvu zgu-
bila; njena dojka pa jo je skerbno v keršanski
veri izredila. Bila je vsa ponižna, krotka in
bogaboječa deklica. — *Srečni so otroci, ki po-
štene pestovne ali varuške imajo, ki jih hudega
varjejo, in lepo učijo. Sprideni posli so pri
otrocih kuga.*

Ker je Marjetica že odrastla, jo oče domu
vzeme; pa čudno se mu zdi, da je toliko po-
nižna in sramožлива. Urajtal si je, da bi lahko

kristjana bila. Pred se njo zakliče, in pravi: Jeli si kristjana? alj je to mogoče? kdo bi te bil tako daleč zmotil? Ona mu lepo čedno odgovori: „Resnica je: Gospod me je po svojem vsmilenji v svoje kraljestvo poklical!“ Oče ostermi in pravi: „Vender ne pozabi, koliko grozovitnih marter boš imela, če bogov svojega očeta in dežele molila ne boš.“ Ona je odgovorila: Vero v pravega Boga meni nobeden vzeti ne more; pripravljena sem, za svojega Izveličarja tudi kerv preliti. Ničesar bolj serčno ne želim, kakor da bi tudi vi z meno pravega Boga spoznali in molili.“ — *Kako močna je živa vera in goreča ljubezen čiste duše! Ona premaga zapeliv svet, in se tudi smerti ne boji.*

Terdovraten oče svojo keršansko hčer žolnirskemu poglavarju Olibriju izporoči, naj bi njo od keršanstva odvernili. Zagledati čedno in ljubeznivo devico se za njo uneme, in jo hoče vzeti. Zlate obljube ji dela, naj keršansko vero zataji, njo lepo prosi, in ji hudo žuga, alj ne premore nje. — *Kako rade pa sedajne deklice sladkim obljubam zapelivcov verjamejo, za kako malo reč svoje drago devištvo, poštenje in dobro ime prodajo, ker bolj svet in njegove dobrote ljubijo, kakor pa svojega Boga.*

Poglavar se začne sv. Marjeti groziti, ji zapove malikom očitno darvati, in ker tega sto-

rila ni, njo ukaže z šibami raztepsti, in z železnimi grebeni po celem životi tako neusmileno razčesati, da nje ni sam pogledati mogel. Da jo v ječo zapreti. Ona se je Gospodu priporočila in ozdravil njo je, pa tudi moč ji dal, vse skušnjave premagati.

Vso zdravo ugledati se poglavar začudi, in pravi: „Poglej, kako te bogovi radi imajo, ki so ti tako hitro rane pocelili; zahvali se, in daruj jim!“ Alj Marjeta je odgovorila: „Tega niso mrtvi bogovi, pa tudi ne ljudje storili, storil je sam božji Sin, ki dušo grehov, telo pa ran reši, in svojim vernim pomaga. -- *Srečna deklica, ki se tako zvesto na Jezusa zanese.*

Serdit poglavar jo reče vnovič terpinčiti, z razbelenim železom žgati in zadnič ob glavo djati. Veselo je svojo glavo rabelnu, svojo nedolžno dušo pa Jezusu dala. Ohranila je sveto izveličansko vero; za to na podobi križ v rokah derži; premagala je peklensko hudobo, za to neznano kačo na pasi ima.

V vsih skušnjavah in težavah

Stanovitni bodimo;

Če nas ravno svet zaverže,

Nam odperto je nebo.

32. Sv. Marjeta Kortonska.

Izgled velike spokornice.

Na Laškem blizo mesta Kortone je Marjeta svoje stariše imela; dobrega očeta, pa še

boljši mater, ki so njo lepo v božjem strahi izredili. — *Blagor otrokam, ki dobre stariše imajo; naj bi jih le tudi vselej vbogati hotli! Alj če se ravno dobro podučeni otroci nekoliko časa motijo, in na slabe pote zajdejo, spet jih starišov dobri nauki zbudijo in na pravo pot zavernejo.*

Še le osem let stara je Marjeta svojo skerbno mater zgubila, je dobila preojstro mačoho, in je premehkega očeta imela. Deklica začne posvetno živeti in svoje truplo nespodobno lišpati, da bi možkemu spolu dopadla. Kar je hudobnega iskala, je najdla; v svojem trinajstem leti se je z razberzdanim gosposkim mladenčem soznanila, v eno ptuje mesto pobegnila, in je devet let v gerdi nečistosti z njim živela, ter se nosila, kakor bi njegova zakonska bila. — *Gorje deželi, mestu in hiši, kjer se zakon ne spoštuje več, in po divjaško v prešestvanji živi! Nesrečno moštvo in jojmene ženstvu, ki se v tako življenje poda, in tako rekoč od nesramnega greha živi. Eden bo sploh nesrečen in pogubljen, ako čas milosti božje zamudi, ali pa obadva; zakaj pravičen Bog je tako razujzdano življenje preklel.*

Marjeta je bila še le eden in dvajset let stara, alj vsa v grehi, od nečiste ljubezni svojega razujzdanega mladenča slepa. Bogu se je zadosti zdelo; moral je on smert storiti, da se ona je prebudila in zapustila svoje pregrešno življenje.

Mladenč je na ene dni od nje slovo vzel, se na pot podal, pa ji obljubil kmalo spet priti. Ona čaka, alj ne dočaka ga več. Marjetni psiček, ki je mladenča spremil, nazaj percveli, njo za krilo ali sukno z seboj vleče in jo zunaj mesta za eno germovje pelja. Pod germado najde svojega mladenča ubitega; červi so ga že jedli. — Vsa prestrašena zavpije: „Oj nesrečni! kje je zdaj tvoja duša?“ — *Tak žalosten konec ima nečisto znanje med moštvam in ženstvam, ki raz zakona en z drugim živijo; zakaj sv. Duh govori: „Kdor se s kurbami (ali s kurbirji) sklene, bo nesramen; on bo červom živež, in njegova duša iz bukev živih veržena.“*

Hitro je svoje grešno mesto zapustila, je očitno vse za odpušanje prosila, ki jih je pohujšala, se je k svojemu očetu povernila, in si izvolila svojega spovednika, delat ojestro pokoro. — *Za velike pregrehe je potreba tudi velike pokore. Če si deklica ti z svojim slabim zadržanjem ljudi pohujšala, moraš tudi v djanji očitno pokazati, da si se poboljšala in zapustila vse svoje gerde navade. Nar pred si je potreba dobrega spovednika izvoliti, pri enem ostati in se zvesto zadržati po njihovih naukih. Voljno mora spokornica vse zasmehvanje in preganjanje hudobnih ljudi preterpeti, zakaj pregrešna ljubezen sveta se v socraštvo spremeni.*

Mačoha ni privolila, da bi oče Marjeto pod streho vzeli. Šla je spet od svojega doma

v mesto Kortono, in je v tretjem redi ali ordni sv. Franciška do smerti v stanovitni pokori živela. Bog nji ni le grehov odpustil, tudi z čudežmi je spokorjeno služavnico svojo počestil, da spoznamo, kaj prava pokora stori. — *Varujte, deklice! svojo nedolžnost, ne verjemite zlatim oblubam, ne udajte se zapelivcu, naj bo gospoškega ali kmečkega stanu, ne ubogajte ga. Ako ste pa po Marjetno grešile, ne odlagajte pokore, da vam ne odjide zlat čas izveličanja vašega. Dones vam je obljubil odpušanje dober Bog, alj jutre ni obljubil.*

Glej, da ne zmoti
 V tvoji lepoti
 Tebe, o deklica, spačeni svet;
 Če si grešila,
 Glej, da omila
 Hitro boš s solzami madeže spet.

33. Sv. Marina.

Izgled pravega pobolšanja.

Še le tri leta stara se je Marina od svoje sestre deset božjih zapovedi naučila. Med vsem ji je prva in nar imenitniši zapoved nar bolj dopadla, ki pravi: Ljubi Boga črez vse, in svojega bližnega kakor sama sebe.“ Varvala se je hudobnih otrok, in za vsak greh so jo solze polile, ki so ga drugi otroci storili. —

O kako lepo je dobro podučeno dete v svoji nedolžnosti! — Alj slabe tovaršije ga popačijo.

Marina je v svojih večih letih z eno razujzdano nesramno deklico znanje imela, in od nje se je zapelivih norčij naučila. Nehala je moliti in lepo Bogu služiti, začela se lišpati in štimano nositi. Brumno se je le na videz po hinavsko delala. — *Tako se vsaki godi, ki Boga zapusti in jiše zapelivemu svetu dopasti.* —

Že so štiri leta njenega slabega življenja pretekle; in zdaj jo bogaboječ mašnik spreobrnejo, da je spet začela Bogu zvesto služiti. — *Duši zamujeno ni, dokler še le k spovedi hodi, in se božjih namestnikov ne zogiba. Za grehom mora pa priti ojstra pokora in resnično poboljšanje.*

V prvih letih poboljšanja jo je vest toliko pekla, da je tudi njeno truplo slabelo. Celih štirinajst let je ves dušen nepokoj poterpežljivo prestala. Po tem ji je Bog scer dušne težave odvzel, in njenemu sercu veliko veselja dušnega dodelil, alj brez terpljenja spokornice ni pustil, in ji hudo bolezn pošle. Vsi persti so se ji kerčili, sama kost in koža nje je bila. V tolikih bolečinah vsa voljna in krotka ni rekla žal besede, če njo ravno kdo razžalil je. V svoji hišici je prebivala in več drugih poštenih devic pri sebi imela, ki so v sveti družbi med sebo živele. Naj si ravno neprenehoma v posteli, je vender celo hišo v lepi zastopnosti vižala. — *Tako se*

čednost v terplenji čisti, kakor v ognjeni peči zlato. Srečen, ki voljno terpi.

Nar hujši je za Marino zadna bolezn bila, pa je vender svojemu spovedniku djala: „Naj vse bolečine nad mene pridejo, ki mi jih dober Bog pošle, rada do konca sveta terpim, če je božja volja tako.“ — Ječalo je scer njeno telo v strašnih bolečinah, alj duh je bil voljn, dokler je svojo dušo v božje roke izročila. — *Kdor v svoji mladosti greši, se naj na starost oestro pokori, in to brez vsega odlaganja, zakaj brez pokore za grešnike izveličanja ni.*

O deklice, zapustite

Vso nečemernost sveta,
Za nedolžnost le skerbite,
In ljubite Jezusa.

Vsa posvetnost bo nehala,
Čednost vekomaj ostala.

34. Sv. Marcelina.

Izgled poštene deviške tovaršije.

Kdo ne pozna imenitnega cerkvenega učnika, sv. škofa Ambroža? Njegova sestra je bila sv. Marcelina, bogaboječa kakor njen svet brat. — *O kako lepo in slavno je, če se bratje in sestre med sebo k dobremu opominjajo, in hudega varjejo, da si niso le v rodi, ampak tudi v čednosti žlahta!*

V njeni mladosti jo ni draga posvetna obleka skerbela, da je ravno imenitnih starišov bila. Živela je tiho in pohlevno, je pridno delala in molila. Zogibala se je slabe tovaršije, ne le prešernega možkega spola, temuč tudi ženskih, katere se nesramno pogovarjajo, ena drugo slabih reči učijo, poštene tovaršice pa zasramujejo. Veliko devic bo skoz tako obhojo mlačnih in zapeljanih. — *Srečna zatorej duša, ki raj v samoti živi, in po vozki poti hodi, ki v nebesa pelja, kakor sv. Marcelina.*

Po smerti svojih starišov je z brumnimi deklicami v sveti prijaznosti in ljubezni živela. Njena hiša je bila prebivališče poštenih devic, katere so skupaj Bogu služile in se k dobremu opominvale. — *Taka soseska ali družba Bogu dopade! in božji angeli so nje veselili.*

Prava čednost se more poskusiti in skoz terplenje poterčiti. Tudi sv. Marcelino je terpenja veliko obiskalo. Znotrajna žalost in zunajno obrekvanje hudobnih ljudi je veliko nadlog njej delalo. Poterpela je in se tolažila, rekoč: „Če bi ravno pred ljudmi nedolžni bili, vender pred Bogam ni nobeden zadosti čist. — Na smertni posteli je svojim tovaršicam djala, ki so se okolj nje milo jokale: „Ne jokajte; dozda je Bog v meni prebival, od sedaj bom pa jez v njem prebivala.“ *Služi le zvesto, deklica moja, svojemu Bogu,*

lehko boš čisto ohranila svojo dušo in telo; božji tempel boš, in sv. Duh bo v tebi prebival.

V tvojem serci Bog prebiva,
 Dokler čisto vest imaš:
 Božja roka te zakriva,
 Da se v hudo ne podaš.

35. Sv. Matilda.

Izgled lepe sesterne ljubezni.

Sv. Matilda, brumna devica, ni le sama bogaboječe živela, ona je tudi za svojega brata Aleksandra skerbela, ki je bil štiri leta mlajši od nje. Merzele so ji vse posvetne nečemer-nosti, pa tudi bratu jih je pristuditi si prizadevala. Bog je Matildi pomagal, da je sveta sestra tudi svetega brata imela. — *Kako lahko bi srečna vsaka hiša, vsaka žlahta bila, naj bi se bratje in sestre med sebo v resnici ljubili, pred hudim svarili in v dobro nagovarjali, kakor sv. Matilda svojega brata.*

Kedar je njen brat že odrastel, pa tudi posveten biti začel, ga je enkrat Matilda nagovorila, rekoč: „Saj veš, ljubi moj brat-ec! kako mene izveličanje tvoje skerbi. Kako slabo je pa najno življenje Jezusovemu podobno! Kje je najna ponižnost, katere bi se imela od njega naučiti? Kje je najno ubožtvo, katero nama on v besedi in v djanji priporoča? Kje je križ najne poterpežli-

vosti, ki bi ga imela za njim nositi? — Ubogaj me, in odpovejva se goljufnemu svetu, ki naju zapeljuje in celo lahko pogubi!“ —

Z ginjenim srcem ji bratec odgovori; „V resnici spoznam, da je za mene to posvetno življenje zelo nevarno; bojim se za svoje izveličanje. Tebe se priporočim, da me vodiš; v vsem te hočem ubogati.“ Kakor sta sklenila, sta tudi sveto živela, zaničevala pregrešno veselje, in sta srečno en drugemu v nebesa pomagala.

Sveta dolžnost je, da starejši bratje in sestre svoje mlajši učijo, svariijo in hudega varujejo. Pa tudi velik greh je, če vidijo hudo delati jih, pa molčijo, ali njihove pregrehe starišem ali drugim predpostavljenim zakrivajo; ravno tistih grehov se deležni storijo. Še hujši je, ako stareji svoje mlajše brate in sestre dražijo, tepajo, pohujšajo, ali clo v neznane pregrehe zapeljujejo. Toraj ubogajte svoje starejše brate in sestre, pa le v pravičnih rečeh, in varite se hudega od njih naučiti.

Lepa je, lepa med brati in sestram' ljubezen,
Grešna prijaznost pa strašna bolezen.

36. Sv. Monika.

Izgled izveličanskega posvarjenja.

Sv. Monika je pri svojih stariših vino točit hodila. Vsak den je po malem tako dolgo

piti poskušala, da se ga je preveč privadi. Imeli so staro pošteno deklo, ki ni dopustila otrokam vse jemati; tudi ne brez potrebe jesti in piti, kakor bi hotli. Enkrat ste se z Moniko sporekle ¹⁾, in dekla jo je očitno pijanko imenovala. To je mlado deklico toliko v serce zbolelo, da se je pri priči tej hudi navadi za vselej odpovedala.

Omožila se je, pa je hudobnega moža imela; alj vsa krotka in pohlevna, se je lahko z njim zastopila. Imela je zalega sina Avguščina, ki je bil scer visoko učen, alj slabo je živel. Sv. Monika je pa tako dolgo molila in se jokala za njega, da ga je skoz svoje solze prerodila. Svet škof in imeniten cerkven očak je postal. Veselo je v njegovih rokah umerla.

Vsak človek ima svoje slabosti, kaj da bi se tudi vsak posvariti dal! Alj malokdo se z lepim da posvariti; le jezijo se in sovražijo svoje svarivce. Dokler pa človek pregrehe svoje ne spozna, se tudi poboljšati ne more. Zatorej pravi moder mož: „Boljši je očitno svarjenje, kakor pa skrita ljubezen; boljši so rane nam od prijatlov dane, kakor kušleji tistega, ki nas sovraži.

Huda navada se lahko premaga,
Če se poboljšanje le ne odlaga.

1) Skregale.

37. Sv. Neža.

Izgled nepremaglive device.

Kaj deviški stan velja, kako se zapeliv svet premaga, nam sv. Neža lepo, da nič lepši, pokaže. Bila je v Rimi bogatih starišov hčer, že v svojem trinajstem leti toliko zala in ljubezniva, da je veliko snubcov imela. Med vsimi jo hoče Prokop, rimskega oblastnika sin, za svojo imeti. Pošilja ji na dom mnogotere in drage darí, pa še ne pogleda jih, in mu vse nazaj pošle. Začel je za njo laziti, da bi njo premotil; alj zapodila ga je rekoč: „Poberi se siten zapelivec, in ne misli, da bi devica se tebi udala, ki je Gospodu vsega sveta zaročena. Čiste duše so zaklad ali šac nebeškega Ženina, in neumerljivost je njihova juterna ¹⁾.“ — *Zapiši si deklica te besede globoko v svoje serce, in tudi ti zapelivcom tako odgovori.*

Iz nečiste ljubezni rado neusmileno sovraženje izvira. Ker sv. Nežo premotiti niso mogli, jo nevernemu sodniku zatožijo, da je kristjana. Oblastnik njej vse obeta, kar je kolj lepega in dobrega, pa tudi z strašnimi mukami in z grozovitno smertjo ji žuga: alj vse zastonj. Jezus Kristus je moj ženin, je sv. Neža djala, on, katerega mati je devica, kateremu angeli služijo, ki je lepši ko sonce in luna. Če njega ljubim, sem

1) Del.

nedolžna, kedar se njega doteknem, sem čista, ker njega vzemem, devica ostanem. Le temu svojemu Bogu hočem zvesta ostati, le v njega vervati, in z njim poročena biti. On je moj, in jez sem njegova. Kakor mlada in slaba sem, močna bom vender zadosti, svojemu Ženinu živeti in umreti.

Gnali so njo pred malikvavski altar, da bi po ajdovsko aldovala ¹⁾; pa niso nje pregovorili ne prisilili. Pokrižala se je, v nebesa roke povzdignila in vse premagala. — Oblastnik jo ukaže v nesramen hram peljati in razujzdanim mladenčem dati, da bi ji devištvo vzeli. Neža se tudi tega ne ustraši, ter pravi: Jezus moj Gospod mene pozabil ne bo. On čistim ljudem rad pomaga, in ne bo dopustil telo oskruniti ²⁾, katero je njemu posvečeno. Ona moli, božji angel njo zakriva, in nesramni mladenči še pogledati se nje ne zupajo. Samo eden njo z nespodobnim očesom pogleda; alj pri priči ga božja roka zadene in se zverne. Sv. Neža pa za njega prosi in ga zpet oživi. — *Tak močna je sveta čistost; božji angel je nje poseben varh. Le tam, kjer nečist ogenj poprej v dekliskem serci gori, se devištvo več ubraniti ne more, da bi v hudi priložnosti ne pogorelo.*

1) Ofrovala. 2) Omadeževati.

Serdit sodnik jo obsodi na germadi so-
žgati. Serčno je na germado stopila. Visoko
in široko je plamno švigalo, bežali so trino-
garji ¹⁾; sv. Neža je pa v sredi goreče ger-
made brez vse škode stala in molila, kakor
čista duša, in ogenj se nje ne prime. — Po
tem jo obsodi, da bo ob glavo djana. Veselo,
kakor nevesta k poroki, na sodno mesto gre;
ljudje se za njo milo jokajo, le ona svete
pesme poje. — Tudi rabelnu ²⁾ se je toliko
vsmilila, da ji ni glave vsekati mogel.

Serčno ona ljudem reče, ki so jo ožalo-
vali: „Kaj me mudite, moj Ženin bo raz-
žalen, da me tako dolgo čaka. Naj
mene prejme, ki me je poprej izvolil.“
Trepetaje še rabel stoji, alj ona mu serčnost
prigovarja, rekoč: „Kaj čakaš umoriti telo,
ki je tak nesrečno bilo, dopasti očem,
za katere ne maram. Ne boj se mene
umoriti, saj se po smerti začne za me
boljši, večno življenje.“ Po tem je molila,
rekoč: Hvalim tebe, o Bog, da si me
greha varval. Vzemi mojo dušo, o Go-
spod, ki je tebi draga bila, in katero
si toliko ljubil. Zadobila bom, kar sem
vselej želela; k tebi grem, katerega
sem vselej ljubila. — Vsekal je rabel
glavo, in v svete nebesa je njena čista duša
zletela, nedolžna kakor lepa ovčica, katero na
podobi zravno sebe ima.

1) Martrovci ali beriči. 2) Frajmanu.

Oh kako lep je čist rod, poln časti pred Bogom in pred ljudmi! Device so žlahen cvet svete keršanske cerkve. Ohranite devištvo, ljube deklice, in dokler v svet zakon ne stopite, bodite neveste Jezusove. Serčno se vojskujte za deviški venec; ako ga enkrat zgubite, cel svet vam ga ne more poverniti več.

Glej, da ne zmoti
 V tvoji lepoti
 Tebe, o deklica, spačeni svet;
 Serčno se brani,
 Čistost ohrani:
 Jezus, tvoj ženin, te hoče imet.

38. Sv. Notburga.

Izgled poštene keršanske dekle.

Na Tiroljskem, zlo ubogih, pa bogaboječih ljudi, je Notburga v eni grajšini za kuharico služila. Bila je vsa pohlevna, pridna, in vsem dobra. Gospa so ji pripustili, vsak den med uboge razdeliti, kar je gospodi pri mizi ostalo. — *Tako družinče* ¹⁾ *ne sme gospodarjem brez vedenja jemati, in ubogajme dajati; le kar sebi priterga, ali pa sprosi, to brez greha drugim da.*

Po smerti stare gospe je mlada gospa Otilja ostankov ubogim dajati prepovedala, in je ukazala, jih v pomije metati. To je usmileno Not-

1) Posel.

burgo močno v serce bolelo. Vsako nedelo in zapovedan praznik je z suhim kruhom in z vodo za dobro vzela, svoj del pa ubogim dala, da bi saj enkrat v nedelo jih poživila. Alj tudi to je Otilji merzelo. Notburgo pri gospodu toži, da potepuhe in kradlivke v grašino vadi. Gospod Notburgo enkrat pričaka, viditi, kaj ubogajme nosi. Ona mu pokaže nekoliko svojega malča, in pa čuterco ali flaško vina, ki ga je ubogim prihranila. Gospod pa tega vidil ni, ampak je svoji gospej povedal, da je le oblancov in pa luga nekoliko Notburga nesla. Na to seže gospa vsa serdita nad Notburgo, kakor bi bila ona gospoda goljfala, ji da slovo in zapove, se na ravnost iz grada pobrati.

Poterpežljivo Notburga svoje reči pobere, in se ravno odpravlja, kar Otilja naglo zboli. Zatorej še Notburga ostane, hudobni gospej ljubeznivo streže, jo prosi in opominja, naj se z Bogom spravi, in svojo dušo oskerbi. Po smerti gospe še le grašino zapusti. — *Kako lepo je, tajistim dobro storiti, ki nam hudo hočejo! Taki so pravi otroci Očeta nebeškega.*

Notburga k kmetu v službo gre, pridno dela, zvesto Bogu služi, in prav veselo in srečno živi. Grašino ¹⁾ je pa z Notburgo tudi vsa sreča zapustila; nesreča za nesrečo je gospoda zadela. — *Tako je bogaboječa družina velika hišna sreča, pa tudi malopridni hlapci in*

1) Grad.

dekle nar veči nesreča; in boljši, da kamen na tistem mestu leži, kjer razberzdano družinče sedi, ki celo hišo pohujša, da božji žegen ali blagoslov od hiše beži.

Zapušen gospod je Notburgo spet v službo prosil, in nji obljubil, da bo kakor nekdanj po svoji volji ubogajme delila. In glej, v enih letih je bilo pri gradi spet vsega dovolj. Notburgi se je posledna ura približala, in lepo mirno je v Gospodu umerla. Ubogi so za njo jokali, kakor za svojo materjo; njene dobre dela so jo pa v nebesa spremile, kjer zdaj svoje plačilo zavživa.

Kar dobrega ubogajme tukaj deliš,
Povernjeno tamkaj v nebesih dobiš.

39. Sv. Apolonija.

Izgled goreče ljubezni do Jezusa.

Sv. Apolonija ali Polona je bila v Aleksandrii na Egiptovskem doma. Od svojih mladih let je kakor kristjana pošteno in čisto živela. Grozovitni neverniki so njo zgrabili, pred malika peljali, in hotli prisiliti, da bi svojo vero zatajila in Jezusa preklinjala. Alj ona je serčno odgovorila: „Jezus Kristus je pravi Bog; njega moramo moliti, ne preklinjati.“ Na to so ji s pestmi in s kamnjem vse zobe izbili. Zavolj tega se še zdaj za posebno priprošnico v zobnem bolenji česti. — *Za nas bi bilo bolje, da bi nas vselej kdo raj po zobeh uda-*

ril, to se pravi, posvaril, kedar kaj nespodobnega govorimo, kakor da vas posluša, ali clo pomaga klafati in druge obrekati. Za vsako prazno besedo bomo enkrat odgovor dajali.

Hudobni malikvavci so sv. Polono iz mesta vlekli, veliko germado naredili, in žugali njo živo sožgati, ako Jezusa ne zataji. Ona se nekoliko oddihne, in kedar jo zopet uprašajo, raj sama v ogenj gre, kakor bi sv. vero zatajila, in v večen ogenj prišla. — *Tako živa vera in prava goreča ljubezn vse martre za Jezusa raj preterpi, kakor njega zgubiti.*

Nikolj ne bo na zgubi,

Ki Jezusa prav ljubi.

40. Sv. Potamjana.

Izgled svete deviške sramožlivosti.

Sv. Potamjana je imela nevernega, malopridnega gospodarja, ki je nečisto živel, in hotel tudi z svojo deklo prešestvati. Z dobrim in hudim njo nagovarja, da bi z njo svoje gerdo djanje napravil, pa zvesta služavnica božja se mu ne vda, in hoče rajši umreti, kakor zgubiti svojo nedolžnost. — *Tako je za služevne nar boljši služba, nar veči nesreča, ako poštenega zaderžanja pri hiši ni. Boljši je manje služiti, in bornej živeti alj pri poštenih in bogaboječih ljudeh. Nar veči nesreča je greh.*

Nesramen gospodar je svojo pošteno deklo hudobnemu oblastniku izročil, in njega plačal,

naj jo umori. — *Ni ostati pošteni keršenci več pri taki hiši, kjer nesramno moštvo njej po čistosti streže, zakaj iz gerdega zapelvanja se neusmileno preganjanje začne: in težko brez slovesa neha.*

Neusmiljen oblastnik njo hudo martra in sili, da bi Kristusa zatajila in svojemu gospodarju po volji storila; žuga njo tudi vojšakom v osramotenje dati; alj nič ni z njo opravil. Na njen serčen odgovor zapove nekemu vojšaku Bazilidu, njo k smerti peljati. Obsodil njo je, da bo do golega slečena, in v kotel vrele smole utoplena. Sramožлива devica se je več ustrašila nesramne sleke, kakor vrele smole. Lepo je roke povzdignila in toliko prosila, naj jo saj oblečeno umorijo, da so ji dovolili. — Veselo se po tem rabelnom v roke da, ki jo po malem od nog do glave cele tri ure v vrelo smolo spušajo, dokler svojo čisto dušo Bogu izroči.

Tudi Bazilidu, ki je njeno sramožlivost pred razujzdanim, nevernim ljudstvom branil, je nebeško krono izprosila. — *Deklice! učite se od sv. Potamjane deviške sramožlivosti. — Zakrivajte spodobno svoje telo, in pošteno se oblačite; nespo-
dobna noša, in nesramno zaderžanje nedolžnost mori. Blagor vam, ki ste in ostanete čistega serca, Boga bote gledale.*

Sramožlivost je device

Ljuba zarja juterna,

Če nje nima tvoje lice,

Si devištvo ugasnila.

41. Sv. Regina.

Izgled bogaboječe pasterice.

Sv. Regina je žlahne, pa ajdovske stariše imela. Mati jej je na njenem porodu umerla. Dali so jo neki keršanski dojki v amstvo ali dojestvo; od nje bila je v keršanski veri podučena in po tem keršena. Kedar jo neverni oče domu vzeme, in zve, da je kristjana, njo ves serdit k njeni dojki od hiši zažene. Dobra ženka jo je rada pod streho uzela, in Reginca ji ovce na deželi pase. — *Oh boljše je na kmetih med nedolžno živinco biti, kakor po gradih in mestih pri zapelivcih živeti. Svoje nedolžno veselje ima scer vsak stan, nar lepši pa kmetiški, naj bi prav v njem živel.*

Z veselim srcem je sv. Regina svojo malo čedo pasla, in božje reči premišlovala. Rada je na Jezusa mislila, ker se tudi dober pastir svojih ovčic imenuje; prosila ga je, da bi tudi ona bila njegova zvesta ovčica. Premišlovala je srečne pastirce na Betlehemskih planjavah ¹⁾, ter jih je v duhu gledala, kako so pri jaselcah Jezusovih klečali in Odrešenika svojega molili. Darvala je tudi ona ljubemu Jezusu svoje serce, in mu je obljubila zvesta vselej ostati. — *To so lepe in svete reči za fante in deklice na paši. Od takih naj bi za kratek čas pogovarjali se; angeli božji bi se z njimi veselili. Alj pogosto se pastirji in pasterice na paši gerdo zader-*

1) Ravninah.

žijo, nesramno norijo, se skrivši ostudnih reči učijo, in greh delajo, ki v nebo upije, in se še imenovati ne sme. Bog se usmili takih mladenčev!

Deželski oblastnik je po tistem kraji hodil, je zalo Regino spoznal, in njo vzeti hotel. Ravno je bila v petnajstem leti; v neveren zakon z nevernikom udati se hotla ni, in mu je odkritoserčno povedala, da je kristjana. Z hudim in z dobrim njo nagovarja, keršansko vero zatajiti, in njega vzeti; alj ona Jezusu zvesta ostane. Ukaže jo tako neusmileno bičati ali tepsti, da se je clo nevernikom usmilila, in po tem v ječo potisniti; alj ječa se je razsvetlila, in ona ozdravljena bila.

Drugi dan njo zopet pred sodnika pripeljejo, in kedar se zmotiti dala ni, jo z železnimi grebeni raztergajo, z gorečimi baklami palijo in v merzlo vodo pomakajo. Kedar ona v nar hujših martrah Boga hvali, se glas iz nebes zasliši: „Bali (pridi) Regina, da boš deležna krone Izveličarja svojega!“ — Na te glas se je nad osem sto nevernikov preobernilo. — *Tako bo izveličan, kdor do konca zvest ostane.*

Dve rožce cvetijo iz zemlje v nebo:

Lilja nedolžnosti bela;

Rudeča ko kri bo zravn lilje lepo

Roža terplenja cvetela.

42. Sv. Roza.

Izgled deviške poterpežljivosti.

V Ameriki, v novem deli sveta, je bila sv. Roza rojena. Vbožnega stanu je bila, pa lepega obličja; za to so njo Roza imenovali, namesti Izabele, po kateri je keršena bila. Rozi pa ni dopadla telesna lepota, ki deklice tak rada ukane ali ogoljfa, in v nesrečo pripravi. Skerbelo njo je pošteno bogaboječe serce, za to se je terdo postila, in je rada molila, po izgledi svete Katarine Seneske, katero si je v svojem življenji posnemati izvolila, ter je sklenila za vselej v deviškem stani ostati.

Da bi se grešne nevarnosti zognila, ni hotla v posvetne tovaršije zahajati, ne po navadi drugih razujzdano živeti. Za to so njo malovredni ljudje čertili ¹⁾, zasmehvali in gerdo obrekali. Ali vse je voljno prenesla, in vesela bila za Jezusovega imena del preganjana biti.

Sv. Roza je tudi za svoje stariše pridno delala, in jim je kakor pridna bučelica ali čebelica živež nosila. — Kedar je pa vidila, da bi za njo prenevarno med zapeljivimi ljudmi živeti bilo, je šla v kloster svetega Dominika, da bi Bogu bolj zvesto služila. — *Tako naj vsaka deklica kraj zapusti, kjer bi se težko greha ovarvala. Kdor nevarnost ljubi, bo v nevarnosti končan.*

Človek pa brez vse skušnjave biti ne more; v njej se človeška čednost poterdi. Tudi Roza

1) Sovražili.

je imela veliko skušnjav, alj vse je z božjo pomočjo serčno premagala. — *Tudi mi svoje skušnjave lahko premagujemo, ako le hočemo: „Bog nas ne da črez našo moč skušati.“*

Da bi sv. Roza v čednosti popolnoma do-rastla, ji Bog hudo bolezn pošle. Voljno je vse bolečine terpela, in pogosto zdihovala, rekoč: „O ljubeznivi Bog! le pošli mi težav, pa tudi svojo ljubezn v mojem serci po-terdi!“ Mlada v letih, pa bogata v čednosti, je svoje življenje polna ljubezni v Jezusa sveto sklenila.

Bog svoje ljube pogosto objiše, jim pošilja dušne in telesne težave, in jih tudi hudobnim ljudem preganjati da; alj srečna duša, ki svojo skušnjo dobro obstoji, zakaj ker bo pravična naj-dena: bo prijela krono, ki jo je Bog obljubil tem, ki njega ljubijo.

Hočeš ti v življenje

Enkrat jit' od tod:

Križ in terplenje

Je kraljeva pot.

43. Sv. Rozalija.

Izgled izveličanske samote.

Na Laškem v mesti Palermo rojena je sv. Rozalija, mlada, imenitna, in bogata devica, hitro spoznala, da je svet goljufen in nevarne njegove dobrote. V strahu pred zapelvanjem, in iz gorečih želj Jezusu v lepi nedolžnosti

služiti, se v samotni kraj na goro poda, in tamkaj veliko let lepo Bogu služi, moli za slepe posvetne ljudi, ki se v časne reči preveč zaljubijo. — *Naj bi mlade deklice bolj samoto ljubile, kakor posveten trušč* ¹⁾ *in nevarne tovaršije, lahko bi se, kakor sv. Rozalija, greha varvale. Če ravno ne v pušavo, pa vendar v cerkev ali v kak tih kraj se mora večkrat nedolžnost podati, svoje slabosti spoznat in objokati, in Boga prositi, naj ji pomaga zapeljvanje srečno premagati.*

Sv. Rozalija si je k zadnemu na hribu Palernijo blizu morja prebivališče izvolila, in je verh hriba v enem berlogu sveto umerla, kakor vsi nedolžni lahko umerjé, ki so čistega serca. — Dolgo let niso vedeli za nje sveto truplo; alj v veliki sili je Bog sveto devico ljudem za priprošnico dal. Strašna kuga je po Palermi morila, za to je veliko ljudi v gore zbežalo. V bližni gori najdejo to sveto truplo, in zravno zapisano: „Jez Rozalija, hčer Sonibalda Montrejskega gospoda, sem iz ljubezni do Jezusa te berlog za prebivališče izvolila.“

Kakor hitro so truplo sv. Rozalije vzdignili, v mesto Palermo prinesli, in se priporočili njeni priprošni, je kuga nehala. Za to so jo kristjani za patrono v kužnih morijah izvolili, in se njej po več krajih v priprošno izročili; kakor postavim v Junski dolini na Koroškem v sedemnajstem stoletju. Strašna kuga je bila v deželi,

1) Hrup, hrup, praska, šum.

in ljudje silno merli. Brumni duhovni, Jezuiti, so na hribi pod sv. Hemoj v enem berlogi njeno podobo oskerbeli, Bogu altar naredili, da so verni po priprošni sv. Rozalije, in skoz terdno zaupanje v božjo pomoč neusmilene kuge rešeni bili. — *Tako Jezus. ženin čistih duš, prošnje svojih nevest gotovo usliši, ako so le po božji volji zravnane. Srečen, kdor svojo čistost ohrani: on bo prijatelj nebeškega kralja.*

Oj ne bodi vam težko, ljube hčere! se posvetni lepoti, dobrovolji in tovaršiji odpovedati, tudi zapelivo hišo zapustiti, ki vam nevarna je, saj vas Bog ne bo zapustil, in vam vse stokrat povernil.

Če serce po nebeškem hrepeni,
Prav lahko vse posvetno zapusti.

44. Sv. Sinkletika.

Izgled lepega deviškega zaderžanja.

Sv. Sinkletika daja vsem deklicam lep zgled, kako lahko skoz svoje lepo zaderžanje tudi tovaršice poboljšajo. Imela je bogate stariše, in zato tudi svatov veliko; pa ni se omožiti hotla, ter je mislila v deviškem stani lehekjshi za svoje izveličanje skerbeti. — *Naj bi dekleta v sedajnih časih tudi takih svetih misel bile, znanja ne delale brez dopušenja poštenih starišov ali drugih predpostavljenih, in zakon-*

skega stana toljko ne poželee, če jim odločeni: koliko več bi srečnih devic ostalo, ki zdaj svoje dni v žalosti prevekajo. Alj če hočeš ostati poštena devica, moraš tudi po deviško živeti, kakor sv. Sinkletika.

Rada se je postila, je le za potrebo pila in jedla, zakaj nezmern živež je ogenj nečistosti. Svoje oči je v svetem strahi imela, je vsako nespodobno poželjenje svojemu sercu prepovedala, in svoje molitve zvesto opravljala. Kedar so druge deklice to njeno lepo zadržanje vidile, jih je tudi skrbeti začelo. Objiskovale so njo in prosile, naj jih uči ravno tako bogaboječe živeti; kar je z veseljem storila.

Kaj pa ti razberzdano ženstvo v svoji soseski delaš? Ljuljko med dobro pšenico seješ; zato boš pa tudi enkrat ljuljko želo, in Bog, tvoj plačnik, bo tebe in tvoje ljuljkino snopje v večni ogenj vergel.

Bog da Sinkletiki starih let doživeti, jo pa tudi s težavami objiše. Nekoljko let pred svojo smertjo je suho bolezn dobila; tudi znotrajna pustota je njeni duši veliko žalosti napravljala. Alj ene dni pred smertjo so vse bolečine nehale, in duša je že okušala nebeškega veselja, v katero njo je Bog iz tega sveta vzel.

Ne bodi prežalostna, ljuba duša! ako ravno mnogokrat nobenega pravega veselja nimaš do božjih reči. Kakor za temnim oblakom še lepši sonce posije, bo tudi dal tebi dober Bog zopet

še več dušnega veselja; le stanovitna v službi božji ostani.

„Kdor hče za meno priti,

Sam sebe zataji,

Naj križ na rame vzeme,

In za meno hiti!“

45. Sv. Tajda.

Zapelvanja žalosten izgled.

Tajda ali Tajs je bila prebrisane glave, zalega lica, pa gerdega zaderžanja. Od svojih starišev slabo podučena je tudi slaboživela. — *Oh koliko deklic zanikarnost starišev pogubi, ki se za Tajdo v hudobno življenjepodajo! Vse posvetno je ljubiti jela, na božje reči pa celo pozabila. Hitro je bila od nesramnih mladenčev v greh zapeljana, in kmalo je tudi ona bila drugih zapelivka, vsi pošteni so se nad njo spotikali. — Glej, moja deklica, kamo te nečemerna noša in slabo znanje pelja! Tudi ti boš namesti otroka božjega služavnica hudičeva, in nastava ali zanka peklena, s katero bo nedolžne duše pekel lovil.*

Bog še ni zgublene grešnice zapustil. Prišli so svet duhovni in njo spreobrnili. Njih goreče besede so ji oči odperle; zagledala je preveliko gerdobo svojega grešnega življenja, vidila strašno večnost, ki take grešnice čaka. Na svoje kolena pred mašnika pade, in prosi, rekoč: „Oče! naložite mi pokoro, tako težko, kako

so moji grehi zaslužili; pripravljena sem vse storiti.“

Opustila je svoje zapelivo oblačenje, zažgala je svoje pregrešno blago, ki je bilo cena nečistega življenja, ločila se je vse grešne priložnosti, in se v samoto podala, po nauki svojega dušnega pastirja pokoro delat. — *Blagor duši, naj še toljka grešnica bo, če svojega spovednika zvesto vboga; prava pokora njo izveliča.*

Od prevelike žalosti zavolj svojega pregrešenja, si božjega imena izreči upala ni; samo te besede je po nauki svojega duhovnika izdihvala: „O Bog, ki si me ustvaril, usmili se čez me!“ Bog se je svoje spokornice usmilil, je vse grehe ji odpustil, in jo k sebi v nebeško kraljestvo vzel.

O deklica, ki si še v svoji nedolžnosti lahko vesela, varji zaklad ali šac svojega devištva, da ti za njim milo jokati potreba ne bo. — Če si pa dosedaj po grešnih stopinjah Tajide hodila, ne odlagaj tudi po sternem poti pokore za njo hoditi: zakaj:

V nebeško kraljestvo sta pota le dva:
Ti prvi nedolžen po rožcah pelja;
Ti drugi pokore je s ternjem nastlan,
Alj k zadnemu troštu je grešniku dan.
O duša, ki prvega enkrat zgubiš,
Le skerbi, da drugega ne zamudiš.

46. Sv. Tekla.

Izgled, kako se Bog v svojih služavnicah veličasti.

Bila je sv. Tekla bistre pameti, tudi skerbno podučena; alj vse to bi nje izveličalo ne bilo. Kedar je pa sv. Pavl v njeno mesto pripridgal, se je nauka Jezusovega zvesto prijela in se dala kerstiti. Od te dobe nje je nar več skerbelo ljubimu Jezusu dopasti, in dopolniti vse, kar je pri sv. kersti obljubila. — *Ne pozabi keršanska duša tudi ti pri sv. kersti storjenih obljub; one so zastava tvojega izveličanja.*

Hitro se je razvedelo, da je Tekla kristjana. Zaročena je bila: ženin in stariši so si vse prizadeli, njo z dobrim in z hudim od svete vere odverniti, pa niso zamogli. Ker so jo hotli po gosposki prisiliti, da bi se omožila, je k svetemu Pavlu zbežala. Ženin za njo zve: vjeli so njo, in divjim zverinam raztergat vergli. Ali vsegamogočen Bog je nevernikom pokazal, da je on, človeških sere vižar, tudi gospodar levov in tigrov, ki njegovim ljubim žalega storiti ne smejo, ako jim on prepove. Strašna zverina se device ni doteknila; kakor jagneta so se levi in tigri krog nje vlegli, lepo krotko ji noge lizali, in šli zopet v svoje berloge. — *Srečen, kdor Boga za varha in prijatla ima; tem, ki njega ljubijo, vse v dobro izide.*

Nevsmileni malikvavci so njo v ogenj potisnili, alj zdrava je prišla iz razbelene peči nazaj. — Tako je skazal Bog po marternikih in

devicah svoje veličastvo. Sv. Tekla je še po tem veliko let živela, in njeno ime zdaj po celem sveti slovi. — *Svojo čistost in nedolžnost varvati je tudi tvoja dolžnost, keršanska deklica! Zogibaj se nevarnih priložnost, živi lepo tiho in boga-boječe: pridna bodi, in prosi Boga, naj ti v skušnjavi pomaga, posebno, ker v svetem Očenaši moliš: „Ne vpeli nas v skušnjavo; temuč reši nas od zlega ali hudega.“ Ako bo Bog s teboj, kdo bo zoper tebe?*

Kdor v zavetju ¹⁾ božjemu prebiva,
V sredi levov sladko on počiva.

47. Sv. Teodozija.

Izgled žive vere.

V jutrovi deželi je sv. Teodozija živela ob časi cesarja Dioklecjana, ki je nar hujši preganjavec kristjanov bil. Polna žive vere in goreče ljubezni v Jezusa, je bila pripravljena za svojo sveto vero terpeti in umreti. Ravno je nekoliko kristjanov na sodnem mestu v železji vklenjenih stalo in svoje smerti čakalo. Kedar sv. Teodozija memo pride, jih lepo pozdravi, v veri poterdi in jih poprosi, naj se pri Gospodu nje spomnijo. — *Ne smemo se svojih prijatlov in znancov v nesreči sramovati; pomagati jim, kar je mogoče in prav, je naša dolžnost. Spoznati smo*

1) Zakotji ali vere.

pa tudi dolžni svojo sveto vero, ako nas viši oblast na odgovor postavi.

Vojšaki, ki so kristjane varvali, mlado devico hitro popadejo, in zavolj vere pred sodnika peljajo. Očitno mu je povedala, da je kristjana. — *Ni naša dolžnost, komur bodi svojo vero praviti; alj dolžni smo dati rajši svoje življenje, kakor pravo vero zatajiti in druge pohujšati.*

Sodnik Teodozijo z dobrim nagovarja, naj Jezusa zataji; ker se pa ona stanovitno brani, njo reče sleči in z železnimi grebeni tergati. Vse je voljno terpela, le to je nar več bolelo njo, do golega slečenej biti. — *Kako vse drugače je zdaj pri mnogih deklicah! Svetih reči se sramujejo, če jih kak posvetnež za to kaj malega podraži; nesramnega zaderžanja jih pa ni sram, da le posvetnim ljudem dopadejo.*

Neusmiljen oblastnik, ker njo stanovitno vidi, ukaže devico utopiti; in tako je dala ona za sveto izveličansko vero svoje mlado nedolžno življenje. — *Tudi mi se ne smemo svoje vere, ne keršanskega zaderžanja sramovati: zakaj: „Kdor bo mene pred ljudmi spoznal, govori Jezus, ga bom spoznal tudi jex pred svojim Očetom. Kdor mene bo pa pred ljudmi zatajil, ga tudi jex v pričo angelov za svojega spoznal ne bom.“*

Sveta prava vera je nebeški ključ:
Kdor njo zataji, si vgasne večno luč.

25. Sv. Terezija.

Izgled, kaj branje dobrih bukov velja.

V Španski deželi je sv. Terezija imenitne, pa tudi bogaboječe stariše imela. Njen dober oče so vsak večer otrokom in družini po navadi iz svetega pisma ali iz življenja svetnikov kaj lepega brali. Mala Terezija je tenko poslušala, pa tudi sama rada brala, kakor hitro se je brati naučila. To branje je toljko ljubezn božjo v njenem serci unelo, da bi rada bila kri preliła za sveto Jezusovo vero. Sklenila je v svojem življenji svetnike posnemati. — *Srečna deklica, ki rada svete bukve bere. Bog, ki viša modre može, da jih pišejo, on sam skoz nje govori. Koljko kratkega časa nam lepe bukvice napravijo, koljko veselja nam branje da; nas varje postopanja in zapelivih tovaršev.*

Perva sreča otrok so skerbni stariši; kdor jih pa nima na zemlji več, v nebesih svojega Očeta in Mater ima, kakor sv. Terezija. Kedar je v dvanajstem leti svojo mater zgubila, je pred neko podobo Matere božje tekla, in je tam jokaje prosila, da bi Marija bila v prihodno njena mati.

Terezin oče niso utegnili, za njo dovolj oestro gledati; za to se je z eno spačeno deklico, in z nekimi mladenči soznanila, se je z njimi od slabih reči pogovarjala, in tako če dalje slabej prihajala. Od tega znanja je poznej sama rekla: „Zdaj spoznam, kako je

v mladosti, v kateri bi imeli čednosti saditi, nevarno, z ljudmi obhajati se, ki nečemernosti sveta ne spoznajo, ampak le veliko več v nje napeljujejo. Če bi starišem svetvala, prosila bi jih, dobro gledati, kar je nar bolj mogoče, s kom otroci hodijo. Tudi jez sim se po takem znanji toljko premenila, da nisim ne znamnja prave čednosti imela na sebi več.“

Terezija je tudi v tem časi nekajko slabih bukov dobila, jih željno brala; in te so ji čisto serce spačile. Jela se je gizdavo ali ofertno nositi, lase krišpati in roke mehkužiti; le skerbelo njo je, kako bi posvetnim ljudem prav dopadla. — *Vidiš, ljuba deklica! kakor je po sveti veliko zapelivih ljudi, je tudi škodljivih bukov, potreba se jih je ko živega ognja varvati, in zamečvati slabe nauke, kakor kačji strup. Preden se bukve beró, morajo se duhovnim pokazati, če ji sami prav ne poznamo, da bi nam ne škodvale. Slabe tovaršije in pa zapelive bukve so nar hujši sovražniki mladih ljudi.*

Sreča je bila za Terezijo, da so oče nje neveren stan še o pravem času spoznali. Dali so jo brumnim nonam; in sveti nauki, pa lepi izgledi bogaboječega življenja so mlado Terezijo spet na pravo pot povernili. Bila je po tem duhovna mati veliko svetih devic in bogaboječih ljudi. Učila jih je sveto živeti, in je sama veliko

svetih nauk popisala. Da bi jo očistil, ji pošle Bog hude bolezni in veliko drugih težav. Vse je lepo voljno prenesla, in večkrat v voljo božjo podana, izrekla: „Gospod, daj mi terpeti ali umreti!“

Čedno branje,
Lepo znanje
Tebe srečno st'ri.
Slabo branje
Gerdo znanje
Tebe pogubi.

49. Sv. Uršula.

Izgled sesternega posvarjenja.

Lepo se svetijo zvezde na jasnem nebi, še lepši se svetijo božji svetniki in svetnice v nebesih; nar lepši pa tisti, ki so drugim lepe izglede dajali, jih pred hudim svarili in v dobro opominjali. To je storila sv. Uršula ali Urša, devica in marternica. Bila je, po mislih učenikov, na Angleškem kraljeve rodovine. Pokazala je že v mladosti, da bo imenitna svetnica. Zalo je bilo njeno obličje, alj lepši so bile njene čednosti. — *Prazna je vsa dekliška lepota, goljufna vsa priljudnost, če serce žlahno ni, in glava malo prida. Le pošteno zaderžanje, in pa priden nauk stori devico vredno.*

Na Francoskem si je tisti čas neki vojvoda lepo deželo v vojski osvojil, in jo med svoje vojšake razdelil. Vojšaki so hotli žene iz svojega kraja imeti; poslali so zatorej na Englendarško po neveste. Veliho lepih, mladih devic je bilo nabranih, in med njimi nar imenitnej sv. Uršula, nekemu vojvodu obljublena. Če se je ravno devicam tožilo po svoji domovini, vender so se Bogu v roke podale, in črez morje so jih na Francosko zemljo peljali. Božja volja pa ni bila, jih posvetnim ženinom dati; Jezus jih je za svoje neveste izvolil. Hud vihar ali burja ladije na Nemško zanese, in prišle so v imenitno mesto, ki se Keln na Rajnu imenuje. V tem kraju je ravno strašna vojska grozovitnega Atila ležala, tajistega neusmilenga vojvodarja, ki je toljko lepih mest razsul in ljudi po naših krajih pomoril. Divji, neverni vojšaki so se devic lotili; alj sv. Uršula se ustavi, in svoje tovaršice serčno nagovori, rajši umreti, kakor v pregreho dovoliti. Po izgledu svoje vojvodice so vse device Bogu zveste ostale, rajši dale svoje življenje, kakor devištvo. — *To je prava živa ljubezen dobrih tovaršic, da se med sebo hudega varjejo in posvariyo. Take bogaboječe in tudi za druge skerbne deklice so pomočnice angelov božjih. „Če tvoj brat ali sestra greši, posvari ju na samem. Če te sliši, si svojo sestro pridobila. Ako tebe ne posluša, še eno za pričo pokliči, in spet njo posvari. Če tudi to ne pomaga, povej predpostavljenim.“ To tebe Jezus uči.*

Serditi vojšaki so device s sulicami pomorili in s pušicami postreljali. Vse so umerle, ali angeli so nesli nedolžne duše v nebeško kraljestvo, kjer se med njimi zdaj sv. Uršula veseli. — *Bodite serčne, keršanske deklice, tudi ve, in ne bojte se tistih, ki truplo umorijo, duši pa kaj storiti ne morejo. Bojte se veliko več tega, ki lahko dušo in truplo v večno pogubljenje pahne* ¹⁾.

Vse hudo premagujmo,
Ki duše pogubi;
Za venec se vojskujmo,
Ki vekomaj cveti!

50. Sv. Veronika.

Izgled, kako se moli in dela.

Sv. Veronika, v Laški deželi rojena, je imela ubožne, pa bogaboječe stariše. Že z maternim mlekom se je naučila Boga živo ljubiti. Ker niso imeli za čem Veroniko v šolo dati, je toljko bolj zvesto keršanske nauke poslušala. Moliti bilo je njeno posebno veselje, pa tudi dolžnosti svojega stanu dopolniti nar veči skerb. — *Tako že v mladosti dete pokaže, kaj v starosti bo.*

1) Pehne.

Bog jo odločil vsakemu človeku posebno dvojno dolžnost: moliti in delati; alj malokdo obedvoje tako lepo dopolni, kakor sv. Veronika. Vedno je imela na deli svoje roke in pri Bogu svoje serce. Ni na polji stala, ne poslušala, kaj drugi kramljajo: pridno je delala, in po tiho premišlovala božje reči. Vsaka rožica njo je spomnila na Očeta nebeškega, ki je stvaril njo: slišati ptičice peti, se je od veselja posolzila, ker tako lepo Bogu hvalo pojo. Z vsem je bila prijazna in dobra, zakaj božji mir je v njenem serci prebival. Kedar je utegnila, se je v samotni kraj podala, in dokler so drugi praznovali, drugi čas s slabimi pogovori tratili, se je ona v molitvi z Bogom pogovarjala. — *Tako lahko v vsakem stanu Bogu služimo; in če ga ljubimo, najdemo časa dovolj.*

Veronika je imela velike želje v sveto družino bogaboječih devic v kloster iti, pa brati in pisati znala ni. Za tega del se je po noči, kedar je že vse popravila, branja učiti jela. Ker pa nikogar imela ni, da bi ji kaj pokazal, ji ni po sreči šlo, in njo toliko skerbalo, da spati ni mogla. Marija, tolažnica vsih revnih, se ji na to v spanji prikaže, in njo potolaži rekoč: „Nikar si toliko k serci ne ženi; zadosti je znati tri besede ali resnice, katere so; prvič: Ohrani čistost svojega serca; drugič: Imej poterplenje s spotikleji in slabostmi svojega bližnega; tretjič: Vadi se vsak den premišlovati terple-

nje Kristusovo.“ — *Blagor tudi tebi, deklica, ako teh treh resnic ne pozabiš!*

Veronika ni živela za minejoč svet, le za nebesa je skerbela. „Jez moram delati, je večkrat djala, dokler še moč in čas imam.“ Nar večje veselje imela je, komu kaj dobrega storiti. Svojim predpostavljenim bila je v vsih rečeh pokorna. Bog je dal svoji zvesti služavnici že v tem življenji čudeže delati, da bi pokazal, kako pridne in bogaboječe device za ljubo imá.

Deklice! po izgledi sv. Veronike dolžnosti svojega stanu vselej zvesto dopolnujte: molite in delajte, da bote časno in večno srečne.

Moli in delaj,
Da pošteno se živiš;
Moli in delaj,
Da nebesa zadobiš.

51. Sv. Cecilija.

Izgled tovaršije angelske.

V Rimu je bila sv. Cecilija žlahnega rodú, pa tudi žlahnega zaderžanja, od svojih mladih dni zvesta služavnica Kristusova. Njemu se je zaobljubila devica ostati. — *Pravične obljube delati je dobro, ako se zvesto dopolnijo; alj bolši je obljube ne storiti, kakor storjeno prelo-miti. Zatorej se morajo spovednik vselej posvet-vati, preden se kaka posebna obljuba stori.*

Sv. Cecilja je po tem vzela žlahnega mladenčca Valerjana, če ravno ni bila njena volja, ker so stariši to hotli. Hitro po poroki pa razodene mladenču, da je obljubila devica ostati, rekoč: „Valerjan! mene angelj varje, ki brani moje devišтво. Varji se zatorej mene dotekniti, da se jeza božja ne uneme nad tebo. — *Kedar se zakonski lepo pošteno zastopijo, lahko en drugega nesreče varjejo, kakor sv. Cecilja svojega ženina.*

Valerjan je devišтво svoje neveste spoštoval, in je djal, da hoče biti kristjan, naj bi le angela vidil. Cecilja mu odgovori, da to biti ne more, dokler keršen ni. — Pošle ga svetemu papežu Urbanu, ki je zavolj preganjanja skrito živel. Bil je od papeža v sveti veri podučen in keršen. Kedar nazaj pride, najde sv. Ceciljo moliti, zravno nje pa angelja v veliki svetlobi dva venca v rokah deržati. Obadva sta na to molila in hvalila Boga. — *Naj bi tudi zakonski tako lepo en z drugim molili; združena molitev pri Bogu narveč premore.*

Valerjan je po tem tudi svojega brata Tiburcja h keršanski veri pripravil. Sv. Cecilja ga je podučila, in sv. Urban kerstil. „Dones te spoznam, da si prave moje žlahte, je sv. Cecilja veselo Tiburciju rekla, ker si iz ljubezni do pravega Boga zaničevavec malikov postal.“ — *Naj bi si vsaka žlahta tako dobra bila, več za izveličanje kakor*

za časno premoženje skerbela, koljko bolj srečna bi bila; alj pogosto se le čerti, in v nesrečo pripravlja. Kako gerdo je to!

Kedar deželski oblastnik to zve, ukaže brata umoriti, ker svete vere zatajila nista. Tudi sv. Ceciljo primejo in ob glavo denejo. Angeli so vsih treh nedolžne duše v nebeško kraljestvo spremili.

Sv. Cecilja je tudi z lepo, vbrano muziko Bogu hvalo prepevala; za to njo še zdaj za patrono poštene muzike imajo. — *Veselo tudi ti lahko po vsih svojih potih prepevaš, dokler nedolžno serce imaš, rekoč:*

Kjer kolj se znajdem, kamor grem,
Vesela sim, za to, ker vem,
Da so pri meni angelci,
Moji zvesti prijateli.

52. Sv. Cita.

Izgled poštene kmetiške deklice.

Nar zališi ¹⁾ lepota je sveta nedolžnost, boljši ko žlahten stan je ljuba čistost serca, in mladih deklic nar veči bogastvo je pošteno zaderžanje. — Ako si bornega stanu, naj le to trojno blago imaš, tako si bogata dovolj;

1) Lepši.

in če ga zgubiš, ne bo ti ga cel svet povernil. To je mislila Cita, bogaboječa kmetiška hčer, kedar se je v eno grašino ¹⁾ služiti odpravljala. — *Tudi v sedajnih časih naj bi deklice ravno tako obljubo storile: raj vse zgubiti, kakor svojo nedolžnost zapraviti, kedar se v mesta, v taberne (oštarije) ali k gospodi v službo podajo, kjer jih po navadi toliko zapelvanja čaka! Naj bi pa tudi, kakor Cita, sveto živele!*

Vsako jutro je zgodaj ali za rano ustala, hitro k sveti maši tekla, če je mogoče bilo, in po tem je pridno k delu segla. K spovedi in k svetemu obhajilu je rada pogosto hodila, in tako je od ljubezni Jezusove vneta vse težave lahko prestala, vse skušnjave srečno premagala. — *Devico, ki svete zakramente prav pogosto in vredno prejema, Jezus ne bo zapelivcam v roke dal. Le tiste, ki so malokdaj pri spovedi, in redko pri božji mizi, pogosto pa v slabih tovaršijah, take na duši mertve grešnice, se lahko zapelajo.*

Mladine nar več slabi pogovori in razberzdane tovaršije pohujšajo. Če nesramne marne rada poslušáš, pleperce poješ, in se z možkim spolam pečaš, o tako že umira tvoja nedolžnost, in bo hitro o prvi priložnosti umerla. Za to se je sv. Cita plesa in vsega nevarnega tovarštva skerbno varvala, ni nespodobne besede rekla, pa tudi ne poslušala. Hlapca, ki njo je

1) Grad.

hotel poljubiti, je za uho udarla in mu še grozila, njega gospodu zatožiti, če nje pri miru pustil ne bo. *Vsako dekle se lahko zapelivcom vbrani, z dobrim ali z hudim, ako le hoče, in pa v svojem serci dopadenja nima do nespodobnih reči. Hujši je premagati znotrajne, kakor zunanje sovražnike.*

Nar nevarnejši zanka zapeljvanja je tudi gizdava ali štimana noša. Prevzetno oblečena deklica bo hitro razvajena grešnica. Za to se je sv. Cita ponižno in le po svojem stani nosila; rajši je dala ubogajime, kakor bi bila na predrago oblačilo zapravila, ki se njenemu stanu ni spodobilo, ker je vedla, da deklice z gosposkim oblačilom tudi rade gosposke slabe navade, ne pa čednosti posnemajo.

Hudobni so pravične vselej sovražili, in ravno tako se je tudi Citi godilo. Družina njo je čertila, celo gospod in gospa sta jo nekaj časa zaničvala; alj ona je vse to Jezusu izročila, ki je bil tudi za nas zaničvan. Ker se je pa lepo krotko, ponižno zaderžala, nobenega razžalila, in vsim rada dobro storila, so njo po tem vsi radi imeli in tudi ubogali, kedar jih je posvarila. Osem in štirideset let je pri eni hiši služila, ker je vedla, da si pogosto službe preberati ni koristno ¹⁾, zakaj: „Goste službe dajo redke suknje.“ — In kakor je lepo živela, je tudi srečno umerla. Uboga je bila na zemlji,

1) Pridno.

alj zdaj je bogata v nebesih. — *Ne jiši, ljuba duša, pregrešnemu svetu dopasti, ampak le v nebesa naj se povzdiguje tvoje serce. Ne bodi žalostna, ako boš zaničvana; le k nebesom se ogledaj in veselo zapoj:*

Pregrešen svet me ne štima;

Pa tud' ne maram jez za nja;

Le tam v nebesih je moj dom,

Kjer z Jezusom vesela bom.

V.

Poseben opomin deviškega življenja.

Ako premisliš, ljuba deklica, lepo, sveto življenje božjih svetnic, tvojih prijateljic v nebesih, in pogledaš, kako posvetne deklice v sedajnih časih živijo, lahko očitno spoznaš, da se življenje zvestih Jezusovih služavnic, in pa življenje posvetnenk loči kakor noč in dan. — Kaj si boš izvolila: biti Jezusova, in po izgledi njegovih svetnic živeti, ali biti posvetna, in za posvetnim potegniti? Dvema gospodama ne moreš služiti ¹⁾: Jezusu, svojemu ženinu, in pregrešnemu svetu dopasti ne moreš. Poslušaj, kako lepo tebi sv. Janez piše, on čist in ljubezniv Jezusov učenec: Nikar ne ljubi sveta, tudi ne tega, kar je na sveti. Če kdo svet ljubi, ljubezni božje v njem ni. Vse, kar je pregrešnega na sveti, je nečisto poželenje mesa, in lakomno, nevošljivo poželenje oči, in prevzetno zadržanje napuhnjenega življenja; in vse to

1) Mat. 6, 24.

ni iz Očeta, od Boga, ampak je tega sveta. Svet pa preide, in vse njegovo poželenje; le kdor voljo dopolni, ostane vekoma ¹⁾. Svet pomeni vse zapelive ljudi, nevarne dobrote, grešno veselje, in tako blago, ki naše serce od Boga na posvetno vleče in v greh napeljuje. Ljubezn takih reči oslepi dušo, in jo pogubi; zakaj, kdor svet ljubi, bo z svetom konec vzel. Kdor ni z meno, govori Jezus, je zoper mene, in kdo z meno dobrega ne spravlja, raznaša ²⁾. Čigava hočeš biti? Jezusova, ali služavnica tega sveta?

O ljuba deklica! bodi pridna Jezusova ovčica: le usmiljen Jezus je tvoj dober dušni pastir. On, ki svetle zvezde kakor bele jagneta po visokem nebi pase, in jih lepo v širokem morji napaja, on je tvoj ljubi pastir. Njega samega si za svojega ženina izvoli, dokler v samiškem ali ledik stanu živiš; alj boš kdaj hotla v svet zakon stopiti, naj tebi on skoz tvoje stariše, predpostavljene in prijatle ženina zbere, ki po njegovi sveti volji bo. Le tako boš gotovo srečna.

Če pa nevesta Jezusova biti želiš, moraš tudi živeti tako, da njegove čiste ljubezni vredna boš. — Vzemi zatorej, in globoko si v serce zapiši:

1) I. Jan. 2, 15 — 17. 2) Luk. 11, 23.

VI.

Pet zlatih nauk deviškega življenja.

1. Hodi pogosto in vredno k spovedi in k svetemu obhajilu. — Posvetne neveste želijo vedno ali ves čas z svojim ženinom biti; in koljkorkrat priložnost imajo, objisejo se. Jezus, ženin tvoje duše, posebno v pre-svetem zakramenti rešnega Telesa prebiva, in tudi želi, da ga večkrat objišeš, ter te vabi rekoč: „Pridite k meni vsi, ki terpite, in ste obloženi, jez vas bom poživil ¹⁾. Jez sim prava vinska terta, vi mladike. Kakor mladika ne more roditi sama od sebe, ako ne ostane na terti, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Kdor ostane v meni, in jez v njem, on rodi veliko sadu: ker brez mene ne morete nič storiti ²⁾.“ To se pa v svetem obhajilu zgodi, kedar se skoz čisto spoved, živo obžalvanje storjenega greha in resnično pobolšanje vredno pripraviš, in se pri njegovi sveti mizi

1) Mat. 11, 28. 2) Jan. 15, 1 — 5.

z njim skleneš; zakaj on sam govori: Kdor zauživa moje meso, in pije mojo kri, ostane v meni, in jež v njem ¹⁾).

Ako se ženin in nevesta poredko objišeta, se ne bota dolgo rada imela; umerla bo tudi tvoja ljubezn do Jezusa, če malokdaj k spovedi in k svetemu obhajilu greš. Vsehnila boš v dobrem, kakor mladika, ki jo bojo pobrali in v ogenj vergli ²⁾. Vsako vredno sveto obhajilo je svatovski ali ohcetni den nebeške poroke za dušo, ki Jezusa živo ljubi. In kakor rosa juterna cveteče rože omladi, še lepše oživi vredno sveto obhajilo čiste duše, ki svojega Jezusa v resnici ljubijo, in ga z živo vero pod svojo streho vzemejo.

2. Jezusa svet spomin vedno ali ves čas v mislih imej in njega nikolj ne pozabi. — Vsako jutro naj bo on prva misel tvoja, da bo prvina mladega dne njemu posvečena. Hitro ko ustaneš, se pokrižaj, in ga pozdravi rekoč: Hvalen bodi Jezus moj, ki si varval me nicoj. Varji me še dones hudega, da bom tebi zvesto služila. — Vsak večer, preden se uležeš, pokrižaj se, in njemu se priporoči rekoč: Ljubi Jezus! lepo te zahvalim za dobrote vse, ki sem dones jih od tebe zadobila. Tudi noč prihodno ne zapusti me, in odpusti meni,

1) Jan. 6, 57. 2) Jan. 15, 6.

kar sim pregrešila. Daj mi sladko spat, jutro zdravi ustat, in spet veselo jit' na svoje delo. — Tako boš vsak dan s Bogam začela, in srečno s Bogam nehala.

3. Skazuj očitno svojo ljubezen k Jezusu, in se njega pred ljudmi ne sramuj. — Posvetna nevesta nosi vidno znamnje svojega ženina, perstan na roki, da ne pozabi, komu se je obljubila. Perstanov tebi nositi potreba ni, zakaj znamnje ljubega Jezusa je tebi vsak križ, ki ga na polji vidiš, in te pomni na njega, ki te je na križi odrešil. Kedar memo križa greš, vselej glavo nagni in pozdravi Jezusa rekoč: Molim tebe, križan Jezus, in te častim, ker skoz tvojo smert na križi bit zveličana želim! — Vsaka posvečena cerkev je njegova hiša, ki te na njega opominja. Kedar memo hodiš, v cerkuv stopi, in klečé pozdravi svojega Izveličarja. Ako pa v cerkuv ne moreš, pred vratmi svoje pozdravljenje opravi. — Koljkorkrat slišiš v jutro zgodaj juternico, ali o poldne angelsko češenje, večno luč ali večernico zvečer zvoniti, spomni se, da je to njegov glas, ki kliče, da bi njega ne pozabila, ampak vredno njega počestila, in Marijo, njegovo ljubo mater. Le gredoč pokrižaj se, in odmoli angelsko češenje; tako boš svojega ženina, vsmilenega Jezusa lepo darovala.

4. Rada božje nauke premišluj, in svoje serčne želje le k nebesom povzdigu. — Nar slajši veselje posvetna nevesta ima, od svojega ženina slišati ali kaj lepega brati. Vsako nedelo in zapovedan praznik tudi zlato priložnost ti imaš v sveti božji hiši veliko lepega brati.

Zatoraj naj bojo pridige in keršanski nauki tvoje nar veči veselje. Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša ¹⁾. — Namestniki božji so prijatli tvojega ženina; on jih pošilja tebi svojo voljo oznanovat, tebe opominjat, k sebi vabit in tebi kazat pravo pot. Če njih rada ne poslušáš, tudi Jezusa ne ljubiš. — Kedar v spomladnem ali vigrednem jutri ljubo sonce rožice posije, veselo pridne bučelice ali čebelice na polje letijo po razcvetenih rožicah sladkega medu naberat: vsaka nedela in svet praznik je tudi za tebe lepo jutro dušnega življenja.

Jezusov nauk je sonce tvoje, vsaka pridiga in keršanski poduk je žlahtna rožica, od katere naj duša tvoja sebi medu nabera za večno življenje. — Alj še ob svetih dneh lepega časa več imaš, o ne praznuj! Moli ali beri dobre in svete bukvice; skoz nje on tebi piše, in njegov duh z tebo govori. — Tvoje veselje naj bo, se v tovaršijah od božjih reči

1) Jan. 8. 47.

pogovarjati, ki si jih v cerkvi slišala ali v kakih bukvicah brala. Nespodobne pogovore svojih tovaršov in tovaršic pa, kakorkolj moreš, v lepo obrniti, da se Bog razžalil in bližni pohujšal ne bo.

5. Skerbi za svoje tovarše in tovaršice, k dobremu opominjaj in hudega varvaj jih. — Nevesta, ki svojega ženina ljubi, tudi za njegovo žlahto skerbi. Vsi smo ene žlahte, otroci Očeta nebeškega: tvoji tovarši in tovaršice so tudi bratje in sestre Jezusa, ženina tvoje duše. Če njega ljubiš, tudi za nje skerbela boš. — Ako vidiš, da kaka deklica tvojega znanja v pregrešni nevarnosti je, in začne slabo živeti, ne pusti je po nevarnem poti hoditi. Lepo po samem njo posvari; in če tebe uboga, si svojo sestro pridobila. Ako pa na tebe ne porajta, še eno privzemi, katero spoštuje in v pričo nje zopet svojo sestro posvari. Če pa tudi to ne pomaga, povej predpostavljenim, katerim je v skerbi: starišem, rednikom, gospodarjem, ali tudi dušnim pastirjem, naj njo oni posvarijo. Ako pa tudi teh slusala ne bo, nobene obhoje več z njo ne imej, da tudi tebe ne pohujša; zakaj taka je terdovratna, očitna grešnica ¹⁾. To tebe Jezus, tvoj ženin, uči. — Ne porajtaj, ako te ravno tvoja posvarjena tovaršica

1) Mat. 18, 15 — 17.

za to sovraži, ali tudi preklinja; tvoj Jezus bo tebe za to blagoslovil ali požegnal. Ako bo kdo med vami od resnice zajšel, govori sv. Jakop, in ga bo kdo nazaj vernil, ima vedeti, da, kdor grešnika ali grešnico od njegove pregrešne poti verne, reši njegovo dušo smerti, in pokrije grehov veliko število ¹⁾. — Kedar pa vidiš, da se ktera tvojih tovaršic pregreši, ali hudo pade, ne potisni nje v globočino: ne posmehuj se ji, slabega od nje brez potrebe ne govori. Greh sovraži, ali grešnico ljubi! Le žaluj, in moli za njo, da bi Jezus svoje zgubljene ovčice nikdar ne zapustil. Pomagaj ji kar in kakor zamoreš, da se poboljša. To je na tem sveti angelsko delo. O naj bi deklice tak lepo ena za drugo skerbele, kako veselo in srečno bi v pravi prijaznosti in ljubezni časno in večno živele!

Glej, poštena keršanska devica, tako se Jezusu zvesto služi! Hudoben svet te bo sovražil, ako posvetno, kakor druge, ne živiš. Razberzdani možki te boje za tercaljko imeli, zapeljane ženske te bojo obrekovale, in uprašale rekoč: „Alj hočeš topła v nebesa jiti?“

Pa ne porajtaj na vse to; saj se je tudi Jezusu tako godilo, kar je vsem svojim predpovedal, ter je djal: Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej ko vas sovražil ²⁾. — Veseli se za Jezusa del zanič-

1) Sv. Jakob 5, 19, 20. 2) Jan. 15, 18.

vana biti, in bodi dobrim ženam podobna, ki so Jezusu do konca zveste ostale, tudi pod njegovim križem stale, kedar so njega, razun Janeza, vsi drugi prijatelji zapustili. Zatorej se je pa tudi Jezus dobrim dušam po ustajanji prvič prikazal in jih razveselil. — Hitro se bo tvoja žalost v veselje premenila; in oni, ki se tebi smejiijo, bodo žalovali rekoč: Te so, ktere smo nekđaj zasmehvali, in v zasramliv pregovor imeli. Mi neumni smo njih življenje za nespamet imeli, in njih konec za nečast: glejte kako so zdaj prištete med božje otroke, in njih del je med svetniki ¹⁾).

1) Modrost 5, 3 — 8.

VII.

Deviški venec.

(Krancel.)

Iz sedem žlahnih rožic dekliškega
stana Jezusu spleten.

Po nekih krajih deklice navado imajo, o svetih nedelah in praznikih v poletnem času podobno križanega Jezusa z rožicami venčati ali kranceljati, za to, menim, da bi njemu skazale svojo ljubezen. Lepa šega je to, če se le greh pri kranceljarii ne dela, in deklice tako živijo, da so vredne Jezusu vence plesti. Ali še lepši venec Jezusu spletati iz rožic, ki po leti in po zimi cvetijo, in ne obletijo vekoma, se keršanska deklica uči, iz sedem svetih rožic deviških čednosti. — Skoz terdno naprejevzetje jih boš sadila, z serčno molitvijo polivala, da bojo v tvojem poštemem zaderžanji lepo cvetele. — Poklekni zatorej, keder utegneš v cerkvi, ali pa doma pred podobo Jezusovo, in iz živega serca reci:

Molitev

in obljuba keršanske device.

Usmiljeni Jezus, ti ljubi ženin čistih duš! vzemi dones majhen dar mojega serca, ki tebe vredno ljubiti želi. Vsaka nevesta svojemu ženinu lepo veselje storiti jiše; to tudi jez želim. Kaj pa bi tebi dala, ženin duše moje, da bi tebi dopadlo?

Sedem nebeških rožic svetih deviških čednosti hočem zasaditi v serce svoje, z njimi lepšati prebivališče tvoje, in skerbeti, da se nobena ne posuši, da čednost, ki tebi dopade, v mojem sercu ne umerje.

1. Perva rožica naj bo bela lilija, podoba čiste nedolžnosti. Pri svetem kerstu sem njo od tebe moj Jezus dobila, Marija meni jo izročila; zatoorej hočem sveto nedolžnost skerbno varovati, kakor svoje oko. Vsake priložnosti se bom zognila, v slabe tovaršije ne hodila, nespodobnih pogovorov in zapelivega prilizovanja ne bom poslušala, z možkim spolom se ne pečala, svoje oči varno ohranila, v vsaki nevarnosti klicala tebe bom na pomoč. — O sveta nedolžnost! bodi lepota mojega serca, in oblačilo mojega telesa, naj da bom z čistim srcem gledala svojega Boga. — Oče, ti Bog mojega življenja! odverni od mene spačene želje, naj da nečistost v meni gospodarila ne bo.

2. Druga roža mojega serca naj bo modra vijolica, ki le na skrivnem ra-

da cveti, z žlahnim duhom svoj kraj napolni, ona ponižnosti zala, čedna podoba. Ne bom se štimano nosila, ne prešerno med ljudi hodila, ne sama sebe hvalila, drugih ne zaničvala. Mlado lice kakor roža ocveti, lepo oblačilo pregrehe zakriti ne more. Če bi ravno mene posvetni ljudje hvalili, za meno gledali in hodili, saj bi za to vender boljši ne bila, lahko pa slabši. — Lepo pohlevno hočem živeti, se brez potrebe ne pogovarjati, s posvetnimi ljudmi se ne znaniti, samo skrbeti, da tebi dopadem, in pa dobrim, poštenim ljudem. Za vso posvetno lepoto in dobroto ne maram, ker le tebi dopasti želim.

3. Tretja roža čednosti moje naj bo zelen rožmarin, pobožnosti ali bogaboječnosti živa podoba. — Poslušati hočem, o Jezus, zvesto nauke tvoje, kakor Marija, Marte sestra, ki je pri tvojih nogah sedela; rada moliti, prav pogosto vest izpraševati, skerbno čuti, da v pregrehah ne zaspiš. Kakor modre device hočem vedno pripravljena biti, kedar me k sebi zaklical boš. Skrbeti hočem za to, kar tebi dopade, ne pa zapelivim moštvo tega sveta, da si bom nar bolj del izvolila, ki meni nikdar odvzet ne bo.

4. Štarta roža moja naj bo žlahen nagelc, (klinčec,) drage pridnosti lepa podoba. Rada bom ubogala stariše svoje, tud gospodarje in gospodinje, kedar ti meni to zapoveš, naj da bom v svojem življenji tvoj dober

duh. — Pridno in zvesto hočem delati, ne le na videz zavolj plačila, saj boš ti enkrat moj večni plačnik.

Rada ko Marta bom drugim postregla, sebi pritergala, ubožčekom dala; enkrat boš meni vse to povernil, kedar veselo meni porečeš: „Blagor tebi, dobra in zvesta dekla, ker si bila v malem zvesta, hočem te črez veliko postaviti, pojdi v veselje svojega Gospoda.“

5. Petarožica mojega življenja siva potočnica, zadovoljnosti lepa podoba, naj bo. — Veselo hočem v tem stanu živeti, v katerega si mene postavil; saj je le on za mene nar boljši, ker si ga meni ti sam izbral. Tudi s slabej živežem, s slabši jedjo hočem za dobro vzeti, saj le en časek na zemlji živim. Gosposkega ali prevzetnega oblačila sebi omišlovala ne bom, imenitnih služb tud ne jiskala, ker so one sploh bolj nevarne, kakor pa miren kmetovski stan. Ne bom se vadila mehko živeti, ker razvada nar več ljudi nesrečnih stori.

Le v nebesih so moje želje, tamkaj jišem svoje veselje, le gor na nje pogledvala bom. „Kjer je moj zaklad ali šac, naj bo tudi moje serce.“

6. Šesta rožica naj bo rudeča vertnica ali gartroža, poterpežljivosti viden spomin. Križe in težave bom voljno nosila, ki nam v nebesa pomagajo. Tudi moj Jezus ti si moral terpeti in skoz terpljenje v svoje veličastvo jiti, zakaj bi ne terpela greš-

nica jez? — Ne bom se jezila, ne preklinjala, tudi ne hudo z hudim povračevala, ker me ti lepo pohlevno biti učiš. Po poti terpljenja bom voljno za tebo hodila, ker mene za sebo vabiš, ter govoriš: Kdor hoče za meno priti, naj svoj križ zadene, in hodi za meno; naj da, kjer si ti moj Izveličar, tudi jez tvoja služavnica bom.

7. Sedma roža čednosti mojega serca naj vesela sončnica bo, podoba božje ljubezni. Kakor se ona za svetlim soncem ozira, pogleduje in obrača, hočem tudi jez gledati samo za tebo.

Nečisti ljubezni v serce svoje ne dopustim; sam ti, Jezus moj, v njem prebivaj! Možkega spola ne poželim, in nočem nobenega poznati, dokler tvoja sveta volja ni. „Glej, jez sem dekla mojega Gospoda; naj se meni po tvoji besedi zgodi.“ — Le samo eno te prosim, le samo eno želim; naj tebe vekoma ljubim, ker si tudi mene ti ljubil, prej ko sem tebe poznala.

Te sedem rožic mojega serca vzemi, o Jezus, naj bojo tebi prijeten dar! Z timi čednostmi hočem lepšati svoje življenje, iz teh rožic tebi deviški venec spletati, dokler boš enkrat Ženin moj, meni za njega krono življenja večnega dal; ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom in z svetim Duhom vekoma. Amen.

VIII.

Juterni izdihleji in molitve.

Kedar se zbudiš, pokrižaj se in reci:

Bog, moj Bog! tebi se zbudim, in te lepo zahvalim, da še živim. Čast in hvala bodi Bogu Očetu, in Sinu in sv. Duhu sdaj in vekomaj. Amen.

Ne poležavaj, ako si zdrava, in hitro ustani, rekoč:

Jezus! moj usmiljeni Jezus, ki si za mene umerl, in veselo spet od smerti ustal! Varval si me nicojšno noč, varji me še donišni dan, in pomagaj mi, da bom v vsih rečeh zvesta služavnica tvoja.

Ne hodi razgalena ¹⁾ med ljudi, ampak hitro in počeno se obleci, rekoč:

Obleci me, o Gospod! z oblačilom nedolžnosti, in z oblačilom svete čednosti; naj ne dopadem pregrešnemu svetu, ampak le tebi, svojemu Bogu!

Kedar se umivaš, izdihni iz globočine svojega serca, rekoč:

1) Razgarana.

Operi me, o Bog, v svoji milosti, in očisti mojo dušo vsih pregrešnih madežev, naj bode bela bolj kakor sneg, da z čistim srcem tebi služim.

Kedar si glavo opletaš, pošteno si jo opleti, in reci:

Dobrotlivi Jezus, za mene s ternjem kronan in zasramvan! daj mi pravično pamet, naj se tako nosim, da si bom nebeško krono zaslužila, in jo pri tebi v nebesih nosila vekomaj. Amen.

Če utegneš, poklekni zdaj, povzdigni serce in roke, ter reci:

Oče, ljubi Oče! glej tvoje dete pred tebo kleči, serce in roke k tebi derži, in te pohlevno prosi: ozri se milo na mene svojega otroka, in zasliši moje juterne hvale ponižen glas. — V tvojih rokah sem spala, v tvojem imenu ustala, v tvoje svete roke se tudi dones izročim. Saj veš, česar mi je dones nar bolj potreba; daj mi, kar tebi dopade, in bo za mene prav. Vselej in v vsih rečeh izidi se tvoja sveta volja.

Jezus, moj usmileni Jezus, preljubi ženin duše moje! ne zapusti me dones služavnice svoje, in varji me, da ne bom tebe razžalila, ne tebe zapustila, ki si moj dober pastir. Tvoja roka naj me vodi, da v hudo ne zajdem: tvoja roka naj me brani, da sovražnikom v roke ne pridem; naj po tvojih svetih naukih zvesto živim.

Sveti Duh, tažej (troštar) moje duše! daj meni dones svojo milost in pomoč. Kakor se

mlada zarja črez hribe in doline milo razliva, in zlato sonce vse stvari razvetli, naj se tudi črez mene razlije tvoje posvečujoče gnade zveličanska luč, da bom spoznala in storila vse, kar je prav, in se vsega hudega varvala, ki tebe žali. Naj pogasnejo vse hude želje v mojem sercu, potihnejo naj vsi slabi počutki v mojem životu, da bode moje telo čisto in vredno tvoje prebivališa.

Bodi češena in hvaljena presveta Trojica. Bog Oče, Sin in sveti Duh, v treh peršonah en sam Bog, zdaj in vekomaj. Amen.

Priporoči se Marii devici, rekoč:

O vsih devic devica: Marija moja mati! bodi moja prošnica, jez pa tvoja vredna hči: naj da bom Jezusu zvesto služila, in se v nebesih pri njem z tebo veselila. Amen.

Priporoči se angelu varhu, in reci:

Moj zvesti angel varh, vodi me dones po poti resnice in pravice, ki v nebesa pelja. Opo-minjaj me, da v nevarnosti ne zajidem; podpiraj me, da v skušnjavah ne padem; naj da ne bom na Boga pozabila, ampak terdno za teboj hodila k svetim nebesom na Očetov dom. Amen.

Zdaj moli apostolske Vero, po tem Oče naš, in Češena si Marija.

Ako ne utegneš vsega tega moliti, moli koljkor zamoreš, potem pa stori dober namen, rekoč:

V imenu božjem hočem dones svoje dela začeti, vse pridno in zvesto storiti, vse težave voljno poterpeti, ker je božja volja tako; vse naj k božji časti bo. — Varvala se bom z božjo pomočjo vsakega greha, posebno pa, katerim sem nar več nagnjena (pomisli, katerega greha se ti je nar bolj varvati).

V hudo tovaršijo dones ne bom hodila, in če me sreča, bom se nje skerbno zognila; vsako skušnjavo terdno premagala bom. Bog je s menoj; kdo bo zoper mene. Bog mi pomagaj! Amen.

Po tem se poškropi, in pojdi veselo na svoje delo.

IX.

Posebni izdihleji črez dan.

Kedar delo začneš, reci:

Bog, moj večni Gospodar! ti mi daš to delo; k tvoji časti storim ga zvesto in veselo. Le po tvoji sveti volji vse storiti prav želim, in se večnega plačila tam v nebesih veselim. Vse k veči časti božji! Amen.

Kedar delo dokončaš, izdihni:

Moje delo je storjeno, tebi Oče, izročeno; sveti žegen delu daj, men' pa enkrat sveti raj. Amen.

Pred jedjo se pokrižaj, moli Oče naš, in po tem reci:

Blagoslovi (požegnaj), večni Oče! svoje dare in nas, da jih bomo zauživali k tvoji hvali vsaki čas. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Po jedi se pokrižaj, in reci:

Hvaljen bodi večni Bog za dobrote svojih rok, ki smo jih zaužili. Ljubi Oče! prosimo

te, vse potrebno daj nam še, vselej se nas usmili! Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen. Oče naš i. t. d. Češena si i. t. d.

Kedar uro slišiš, izdihni:

Bodi hvaljen, večni Oče, vsako uro, vsaki čas. Zdaj in na posledno uro, Oče, usmili se čez nas! Amen.

Kedar obhajati grejo, poklekni, Jezusa pozdravi, in reci:

Jezus! ti zdravje bolnikov! daj bolnemu svojo pomoč, naj mu bo srečno ozdravit', ali pa umreti mogoč. Daj njemu vredno prijeti tvoje presveto telo, da mu bolezn ne k smerti, ampak v zveličanje bo. Amen.

Kedar slišiš merliču zvoniti, reci:

Bog se usmili verne duše, ki je z tega sveta šla; daj ji, da bo tam v nebesih svet'ga raja uživala. Oče naš i. t. d. Češena si Marija i. t. d.

Bog ji večni pokoj daj, in večna luč ji sveti naj! Naj počiva v miru! Amen.

Ako se v malem pregrešiš (velikega greha se varji ko smerti), le hitro izdihni:

Oče! zopet sem grešila; oh, kako je meni žal! Saj boš meni gnado dal, da ne bom več tebe razžalila. Bog bodi milostiv meni ubogi grešnici! Amen.

Kedar memo cerkve greš, v kateri je presveto rešnje Telo, desno koleno pripogni, in reci:

Oh, bodi češeno in hvaljeno Jezusa rešnje Telo v presvetem zakramentu! Kedar prebivaš

vaš med nami ti, naj tudi živimo v tebi mi, zdaj in vekomaj. Amen.

Ako presvetega rešnega Telesa v cerkvi ni, z glavo se prikloni, rekoč:

Bodi češen večni Bog v svoji sveti hiši; tukaj prošnje vsih otrok, ljubi Oče, usliši: Enkrat nam pa priti daj v večno hišo, v sveti raj! Amen.

Memo križa gredoč, glavo nizko pripogni, rekoč:

Križani Jezus! tebe molim in te častim, ter skoz tvojo smert na križi bit' zveličana želim.

Memo podobe Marije device grede, glavo pripogni, rekoč:

Počesena bod kralica, božja mati in devica: O Maria, pros' za nas zdaj in poslednji čas!

Memo podobe svetnika alj svetnice glavo nekoliko pripogni, in reci:

Bodi pozdravljen - a sveti - a I. izvoljen - a božji - a svetnik - ca! bodi vselej ti pri Bogu naš - a mogočen - a prošnik - ca!

Memo britofa (pokopališa) gredoč, reci:

O Gospod! vsim vernim dušam večni pokoj daj. Naj počivajo pri miru, večna luč jim sveti naj! Srečno nam daj vsim zaspāt, enkrat pa veselo vstat k večnemu življenju. Amen.

X.

Večerne molitve in izdihleji.

Kedar sonce zahaja in se začne mračiti, reci:

Dan se je nagnil in začelo se je mračiti, spet je en dan mojega življenja pri kraji, spet sem en dan bližej smerti, bližej večnosti, srečne ali nesrečne! Oče nebeški, naj bo donašni dan k tvoji veči časti in k mojemu zveličanju dokončan! — Kedar se bo približal hladni večer mojega življenja, in bo ljubo sonce ugasnilo pred mojimi očmi, naj meni sveti večna luč tam v deželi očetovi, kjer ni nobene noči, ampak kjer izvoljeni v večni svetlobi prebivajo. Amen.

Kedar angelsko češenje odmoliš, spomni se vernih duš v vicah, in reci:

Bog jim večni pokaj daj, večna luč jim sveti naj; v miru naj počivajo vsi verni mertvi. Amen.

Kedar se ležat spravljáš, poklekni in moli:

Oče nebeški! glej, tvoje dete na svojih kolenih pred tebo klečim, svoje roke k tebi

povzdignem, in te iz celega serca zahvalim za vse dobre, ki sem jih vse svoje žive dni od tebe prijela, posebno pa za te, katere sem dones zaužila.

Lehko je dones poslednji večer mojega življenja na svetu! — Kaj bo za mene, če me nicoj na rajtengo k sebi pokličeš? — Ljubi Oče! daj mi hvaležno spoznati, kaj sem posebnega dones od tebe prijela, da se tebi vredno zahvalim; — pokaži mi pa tudi, v čem sem tebe dones razžalila, da svoje grehe objokam, tebe za odpušanje prosim, se poboljšam, in enkrat na sodbi usmiljenje najdem.

Pomisli zdaj posebne dobre, ki si jih prijela; srečo, ki si jo imela, in se zahvali, rekoč:

Moja duša hvali Gospoda, in vse, kar je v meni, hvali njegovo sveto ime. Hvali Gospoda moja duša, in ne pozabi njegovih dobrot! — Hvalite Gospoda z menoj vsi izvoljeni božji v nebesih, vse stvari na nebu in na zemlji hvalite Boga! Velike reči je meni storil, on, ki je mogočen in sveto njegovo ime.

Čast in hvala Bogu i. t. d.

Zdaj pobaraj svojo vest posebno za sedem reči:

1. Kako sem kaj dones molila?
2. Sem rada zvesto delala in svoje dolžnosti dopolnila?
3. Ali sem komu kako škodo naredila?
4. Sem kaj gerdega mislila, ali poželjela, ali gledala?
5. Ali sem v kaki hudi tovaršii bila, kaj hudega storila?

6. Kako sem dones dopolnila, kar sem obljubila; se poboljšala ali pohujšala?

Zdaj na persi terkni in izdihni:

O Gospod! bodi mi grešnici milostiv, in odpusti mi vse moje grehe, ktere vem, in kterih ne vem. Saj nočeš, da bi jez grešnica umerla, ampak da se k tebi povernem in večno živim. — O moj Jezus! prosim te za tvojih svetih pet kervavih ran, ne daj, da bi v svojih grehih zaspala. Milo jih objokam, se jim odpovem, in tebi terdno obljubim svoje življenje poboljšati, da bojo tudi nebeški angelji mene veseli. O moj Jezus! duh je scer voljen, alj slabo je moje meso; daj meni svojo milost in pomoč. Čuti hočem in moliti, da v skušnjavi ne padem.

O Marija, mati božja! bodi moja usmilena mati, in prosi za me, da pri Bogu usmilenje najdem.

Moj zvesti angelj varh! prosi za mene in varji me, da se zopet ne pregrešim.

Vsi svetniki in svetnice božje! prosite za me, da se prav spokorim, in srečno k vam v večno zveličanje dojdem. Amen.

Večerni blagoslov ali žegen.

Preden se v posteljo podaš, se poškropi in pokrižaj, rekoč:

Blagoslovi (žegnaj) me Bog † Oče, ki me je ustvaril, Bog † Sin, ki me je odrešil, in Bog Devišstvo.

sveti † Duh, ki me je posvetil. Milost in pomoč presvete Trojice, ljubi mir Gospoda našega Jezusa Kristusa, moč njegovega bridkega terpljenja in smerti naj nad menoj prebiva, in me vsega hudega varje na duši in telesi.

O sveti Bog! sveti močni Bog! sveti močni neumerjoči Bog! usmili se me, in ovarji me nagle smerti. Tvoje vsegamogočno varstvo naj nad menoj budi, tvoja vsegamogočna roka naj me brani, in odverne vse vidne in nevidne sovražnike, ki me zalezujejo. Tvoja luč naj mi sveti, da večne smerti ne umerjem. V tvoje roke, o Gospod, izročim svojo dušo. O Jezus! tebi živim, o Jezus! tebi umerjem; o Jezus! tvoja sem živa in mrtva. Amen.

Kedar se slačiš, izdihni:

O Gospod! daj mi sleči starega človeka: pregrešno poželenje in hudobne navade, naj vse hudobno vselej v meni zaspi, in se nikolj več ne zbudi, kar tebe žali. Amen.

Ako si trudna, in ne moreš veliko moliti, pred posteljo poklekni, se pokrižaj in reci:

O moj Bog! ki si me varval donašni dan, varji me še nicojšno noč vsega hudega na duši in telesi.

Zahvalim te za vse, kar sem dones zaužila, odpusti mi, če sem tebe razžalila. Daj meni in vsem, za katere sem dolžna moliti,

sladko spati, jutri zopet zdravim ustati, in jiti veselo spet na svoje delo. Amen.

Oče naš i. t. d. Češena si i. t. d. Verjem i. t. d.

Bodi po noči sramožлива v postelji, posebno če s tovaršico ležiš. Ne stori in ne dopusti, česar bi te pred poštenimi ljudmi sram bilo, Bog vse vidi, Bog vse ve.

Juterne, podnevne in večerne molitve je dobro z glave znati, da se lahko vselej in povsodi tudi brez bukvic opravijo.

Pred sveto maso.

XI.

Mašne molitve.

Kedar v cerkev stopiš, poškropi se, rekoč:

Z nebeško roso o Gospod! poškropi me,
vsih mojih grehov omij me, da spodobno v tvojo
hišo stopim, in z čistim sercom tebi služim.
Amen.

Pred sveto mašo.

Ako utegneš, premišluj posebno dve reči:

- 1) Jezusa na gori Kalvarji, koljko je iz ljubezni za nas terpel, in kako na križu umerl:
- 2) Jezusa na altarji v presvetem rešnem Telesu, kako je pri zadni večerji daritvo ¹⁾ svete maše postavil, in kako iz ljubezni do nas med nami prebiva; ter skleni, kar si za vse to njemu dolžna, in moli:

Jezus božji učenik, odrešenik in zveličar
moj! kako močno si me ljubil, da si iz nebes na
zemljo prišel, mene zveličat. Iz ljubezni si na
križu za mene umerl, in svojo rešno kri prelil.
V večni spomin svoje ljubezni si pri zadni ve-

1) Ofer.

čerji nekervavo daritev svete maše postavil, naj bi se tvoja daritev na križu v sv. cerkvi vedno ponavljala, in jez nikdar ne pozabila, koliko si mene ljubil, prej ko sem tebe poznala. Oh, daj mi zdaj žive vere pravo luč, in goreče ljubezni živo moč, da bom z hvaležnim sercom to daritvo svete maše s tvojim mašnikom tako vredno obhajala, kakor si nam jo k svojemu spominu obhajati zapovedal. Amen.

K začetku sv. maše.

Kedar mašnik pred altarjem moliti začno.

V imeni Boga † Očeta, in Si † na, in svetega † Duha pristopim tudi jez z božjim namestnikom k tvojemu altarju, tebe, neskončno usmiljen Bog, spodobno častit, za vse prijete dobrote hvalit, in še za prihodno prosit, kar mi je na duši in telesu potrebnega; posebno odpušanje grehov.

O nar svetejši Bog! kako bom jez grešna stvar obstala pred tvojim obličjem? Z ponižnim in ujokanim sercom se pred tebo obtožim in spoznam, da sem velika grešnica. Moji grehi, moji grehi, moji preveliki grehi! Prosim vender in skoz prošnjo Marije vselej device, vsih svetnikov in svetnic terdno zaupam, da mi boš vse grehe odpustil, in me vredno storil, tebi to nar svetejši službo, in edino dopadljivo daritev spodobno opravljati. — Oče usmiljenja, in Bog vsega tolaženja (trošta), usmili se nas!

Gloria ali slava Bogu.

Češen in hvalen bodi Bog v nebesih in na zemlji; sreča in mir ljudem, ki so dobre, Bogu udane volje. — Molimo te, častimo te, in hvalimo za vse, edino trojni Bog, ki si vse časti in hvale vreden. Oh, naj te hvali in česti, vse karkolj živi v nebesih in na zemlji. Čast in hvala Bogu Očetu, i. t. d.

Premišluj, kako so angeli pri rojstvu Jezusovem Bogu slavo peli, kako pa grešniki Jezusa čertili ¹⁾, in preganjali.

M o l i t e v.

Kedar mašnik na moški strani molijo.

Vsegamogočni večni Bog! usliši molitev svoje svete cerkve, katero tebi zdaj skoz tvojega mašnika v svete nebesa pošilja. Usmili se naše duhovske in deželske gosposke, da nas po tvoji sveti volji vlada (viža). Daj nam svojo milost in pomoč, vse storiti, kar nam zapoveš, in vsega se varvati, kar nam prepoveš. Daj nam tudi vsega, česar potrebujemo za dušo in telo. In ker sami uslišani biti nismo vredni, se s vsimi svetniki in svetnicami sklenemo, ter tebe nebeški Oče, za vse to ponižno prosimo, po Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s tebo živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Premišluj zdaj, kako Kristus na oljski gori moli, in tudi nas opominja čuti in moliti.

1) Sovražili.

Berilo ali list.

O Bog, ti večna resnica in modrost! ki se nam svojim otrokom že skoz stvarjene reči spoznavati dajaš, posebno pa v bukvah svetega pisma svojo voljo razodevaš; oh daj mi vselej spoznati vse, kar je prav, pa tudi v djanju storiti, kar tebi dopade.

Sveti Duh, ki v svetih pismih z nami govoriš, nas pravično in bogaboječe živeti učiš, razsveti moj um ¹⁾ in podpiraj mojo voljo, da bom vse svoje dni po poti resnice in pravice hodila. Amen.

Ako utegneš do sv. Evangelja le to resnico preišluj!

Iz bukev modrosti. 4, 1 — 3.

„O kako lep je čist rod, kateri se v čednosti sveti, zakaj njegov spomin je večen, ker pri Bogu in ljudeh hvalo ima. — On nosi, ko premagovavec, večno krono, ker je plačilo za vojskovanje za čistost zadobil. Hudobnih rodovita množica pa ne bo za nič, in prešestno zasajenje ne požene globokih korenin, tudi nima terdnega debla.“

Iz lista sv. Pavla I. na Tesalon: 4, 3 — 5.

To je volja božja, vaše posvečenje, da se zderžite nečistega djanja, da vas vsak ve svoje telo ohraniti v svetosti in časti; ne po gnanji p. želenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo.

1) Pamet.

E v a n g e l j.

Kedar se bukve preložijo in mašnik na žensko stran stopijo.

V imeni Boga † Očeta, in Si † na, in svetega † Duha, ustanem poslušat vesel glas božjega kraljestva. Jezus nam ga je iz nebes na zemljo prinesel, da nas uči na tem svetu pošteno in veselo živeti, po smerti pa srečno v večno zveličanje priti.

Iz evangelja sv. Matevža 5.

Jezus je odperl svoje usta in je učil, rekoč: „Blagor ¹⁾ jim, ki so čistega serca; ker oni bojo Boga gledali. — Blagor mirnim, ker bojo otroci božji imenovani. Blagor vam, kedar vas bojo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas govorili zavolj mene; veselite se, in od veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih.“

Po tem svetem evangelijskem nauku hočem živeti in umreti, ter sem pripravljena tudi dati svoje življenje za nja.

V e r a.

Verjem v Boga Očeta i. t. d. Vse, kar je Bog razodel in nas, sveta mati katolška cerkev vervati uči, hočem za večno resnico prave zveličanske vere imeti, v tej sveti veri živeti in umreti. O moj Bog! poterdi me v tej sveti pravi veri, povzdigni moje upanje, užgi v meni

1) Izveličani so.

gorečo ljubezen, in pomagaj mi, da, kar verjem, tudi v djanji pokažem. Amen.

Premišluj Jezusa, kako je bil vjet, v terpljenje in smert peljan za naše odrešenje.

Darovanje ¹⁾.

Kedar se pozvoni, in mašnik kelih odkrijejo.

Sveti, večni Bog, Oče nebeški! jez tvoja uboga, revna stvar, sklenem vse svoje misli in želje s tvojim mašnikom, in tebi darujem te tvoje dare, kakor tvoja sveta cerkev želi; v zahvalo za vse prijete dobrote, v odpušanje grehov, za vse žive in mertve, ki potrebujejo tvoje milosti in pomoči.

Oh, kaj bi srota tebi dala, da bi tebi dopadla! Vse, kar dobrega imam, je tvoje, le slabosti in pregrehe so moje; in ravno te so, katere ti sovražiš. Z Jezusom, svojim ljubim izveličarjem se sklenem, in tebi Oče nebeški, svojo dušo in telo, posebno pa svoje serce, izročim, vse svoje želje tebi darujem: saj ponižanega in zgrevanega serca ne boš zaverigel, o Bog!

Vzemi Oče, kar je mojega, in daj mi, kar je tvojega: vse kar tebi dopade. Živa in mertva naj vsa tvoja bom!

Kedar si mašnik roke umivajo:

Sveti Beg! le iz nedolžnih rok tebi dar dopade, in molitev iz čistega serca oblake predere. Očisti mojo dušo in telo, naj tvoj sveti tempel

1) Ofrovanje. (Aldovanje.)

bo; in operi moje serce, naj bo tebi posvečen altar, iz katerega se naj k tebi povzdiguje večna hvala in čast. Čast in hvala Bogu Očetu i. t. d.

Kedar se mašnik obernejo; rekoč: Molite bratje! moli:

Vzemi, o Gospod! ta dar iz mašnikovih rok v hvalo in čast svojega imena, v naše zveličanje in k pridu vse svoje svete cerkve. Naj bo prijetna naša daritev Bogu Očetu vsegamogočnemu. Amen.

Zdaj preišluj, kako je bil Jezus za nas kervavo tepen, s ternjem kronan, in po krivem k smerti obsojen.

Predglasje.

Kedar mašnik pojejo alj tiho molijo.

Povzdigni se moje serce iz pozemeljskega praha, moj duh povzdigni se k svetim nebesom, in jezik moj prepevaj hvalo Bogu, po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Ker pa tebe, kralj večne časti, spodobno hvaliti ne morem, se s vsimi angeli in arhangeli, s Kerubimi in Serafini sklenem, in ž njimi združena neprenehoma prepevati želim: Svet, svet, svet si Gospod Bog, stvarnik vsih reči! Nebo in zemlja sta polna tvoje časti. Hvaljen bodi, ki pride v Gospodovem imenu!

Spomin za žive.

Oče nebeški, ki nas, svoje otroke, neskončno ljubiš, in tudi hočeš, naj se kakor

bratje in sestre med sebo ljubimo, in eden za drugega molimo; ponižno te prosim, spomni se svojega služavnika, našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., in vse naše duhovske in deželске gosposke. Daj nam po svoji milosti dobre poglavarje in vižarje modre, da nas k vsemu dobremu napeljujejo in vsega hudega varujejo.

Ozri ¹⁾ se milostivo na moje ljube I. I. dobrotnike, prijatele, znance, tovarše in tovaršice; pa tudi mojih sovražnikov se spomni, in daj vsem, kar jim v zveličanje služi.

Vi izvoljeni božji, svetniki in svetnice, ki ste že srečno došli na dom večnega Očeta! tudi vi za nas prosite, naj da bomo po vaših stopinjah za Jezusom zvesto hodili, in se enkrat z vami pri njem veselili, njega hvalili in častili. Amen.

Premišluj, kako je Jezus s težkim križem k smerti peljan in križan.

Pred povzdigvanjem.

Misli si Jezusa pri zadni večerji, in reci:

Usmiljeni Jezus, zdaj se bojo godile narveče skrivnosti naše svete vere, in ponovile nar svetejše reči, ki si jih ti pri zadni večerji storil. Vzel si kruh v svoje presvete roke, si ga požegnal, razlomil in svojim učencom dal, rekoč: „To je moje telo;“ in bilo je tvoje presveto rešnje telo. Vzel si kelih z vinom, si ga požeg-

1) Ogledaj.

nal in svojim učencem dal, rekoč: „To je kervih moje kervi, nove in večne zaveze, ki bo za vas, in za veliko jih v odpušanje grehov prelita;“ in bila je tvoja presveta kri.

Ravno to ponavljajo tudi tvoj namestnik zdaj na altarji. Kruh in vino se spremeni v tvoje telo in kri: po njihovih rokah se zdaj, kakor nekdanj na križu, Očetu nebeškemu za nas daruješ.

K povzdigvanju presvete hostije.

Bodi pozdravljeno Jezusa rešno telo, od Marije rojeno, na križu za me umorjeno. V vsi ponižnosti tebe molim, svojega Gospoda in Boga. Usmili se me uboge grešnice, in zveličaj me zdaj in na mojo posledno uro. Amen.

K povzdigvanju presvetega kelha.

Bodi pozdravljena Jezusa rešna kri (kerv) do zadne kaplice za me prelita! Vsih mojih grehov me omij, in ohrani dušo mojo v večno življenje. O moj Jezus! jez v tebe verjem; o usmiljeni Jezus; jez v tebe zaupam; o dobrotljivi Jezus! jez tebe ljubim. Lepo te prosim, usliši me, vsih svojih vernih usmili se, živih in mrtvih. Amen.

Po povzdigvanju.

Oče nebeški! tebi zdaj darujem z mašnikom v družbi vsih vernih ravno tisti dar, ki je bil

na križu za naše grehe darovan: Jezusa Kristusa tvojega Sina presveto telo in kri, ki zdaj na altarji v podobi kruha in vino živi.

Oh, koliko je vender moja duša vredna, da si Jezus ti za njo svoje življenje dal! Kako hudoben je greh, ki je tebe na križu umoril! Zvesto hočem skrbeti za dušo svojo, čisto varvati nevesto tvojo; rajši hočem umreti, kakor v grehu živeti. Oh ljubi ženin duše moje! ne zaverzi neveste svoje, in pomagaj mi tebe zvesto ljubiti. Amen.

Spomin za mertve.

Večni Oče, naj nekervava daritev tvojega Sina tebi dopade, ki jo po mašnikovih rokah zdaj za žive in mertve opravljamo. — Usmili se vernih duš rajnih (I. I.), naših bratov, sester, znancov in prijatelov, ki so pred nami v Gospodu zaspali. Daj jim in vsem vernim mertvim večnega zveličanja uživati, ker so tudi tvoji otroci. Tvoji neskončni ljubezni jih izročimo; saj jih tudi ti ljubiš. —

Daj pa tudi nam, popotnikom na zemlji, v srečno družbo svojih izvoljenih priti, in tebe o Jezus s vsimi svetniki in svetnicami tamkaj od obličja do obličja gledati, kakor tebe zdaj v presvetem rešnem telesu pričujočega verjemo, in s ponižnim sercom molimo. Amen.

O č e n a š.

Neskončni večni Bog! kako srečna sem, da tebe za svojega Očeta imam, in lahko mo-

lim, kakor tvoje dete, rekoč: Oče naš i. t. d.

Usliši, Oče! naše prošnje, in daj nam vse, kar tebi dopade. Ne naša, ampak tvoja sveta volja naj se vselej izide. Amen.

Premišluj, kako je Jezus na križu umerl, in reci:

Pred obhajanjem.

O Jezus, jagne božje! ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me; odvzemi mi grehe vse in svoj ljubi mir mi daj, katerega svet ne more dati. Z tebo naj vekomaj sklenjena bom.

Ti si moja vinska terta, in jez sem tvoja mladika. Le dokler v tebi živim, lahko veliko dobrega storim; brez tebe nič ne zamorem. Suho vejo v ogenj veržejo, da zgori; tako se tudi duši godi, ki se je tebe ločila.

Iz ljubezni si nam zapustil svoje presveto telo in kri; in kdor tajisto vredno zauživa, v tebi ostane, in ti v njem. Oh, naj bi tudi jez vredna bila, da bi tebe pogosto zaužila!

Pomisli svojo nevrednost, in po rem trikrat na persi terkni z mašnikom rekoč!

O Gospod! nisem vredna, da pod mojo streho greš; temuč reci le besedo, in moja duša bo ozdravljena.

Ako pa ravno nisem vredna, vender sem tebe močno potrebna; in ti boš mene vredno storil, tebe zdaj v duhu prijeti.

Duhovno obhajilo.

O Gospod Jezus Kristus, pravi živi Bog in človek v presvetem rešnem telesu pričujoč! jez v tebe verjem, tebe molim, tebe iz celega serca ljubim in v tebe zaupam; da me ne boš zaverigel uboge grešne stvari, ampak v svoji gnadi ohranil, in mi dodelil večno življenje. Pridi, o Jezus! v serce moje in očisti ga vsih pregreh. S svetimi čednostmi ga olepšaj, da bo vredno prebivališče tvoje. Združi se z meno in ne daj, da bi se kdaj več tebe ločila. Pomagaj mi voljo Očeta nebeškega zvesto dopolnovati po tvojem svetem nauku vselej živeti, da boš ti v meni prebival, in jez v tebi živel. O presladki Jezus, ti ljubezen moja, vsa naj bom tvoja! Amen.

Premišluj Jezusa, kako je bil pokopan, in je tretji dan veselo od mrtvih ustal. — Priporoči se mu za milost pravično živeti, srečno umreti, in tudi sodni dan veselo od mrtvih ustati.

Po obhajanju.

Kedar mašnik na moški strani molijo.

Vsegamogočni večni Bog! ki hvaležno serce ljubiš, bodi sto tavižentkrat zahvaljen za vse milosti in dobrote, ki jih meni in vsemu svetu deliš, posebno pa, da sem dones daritev svete maše srečno opravila. Z Jezusovim neskončnim zasluženjem svojo slabo službo sklenem; on bo dodal, kar moji spodobni pobožnosti ¹⁾

1) Andohti.

pomankuje. Naj tebi dopade, Oče nebeški! moje zahvale dar, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Kedar mašnik križ storijo.

Blagoslovi (žegnaj) vsegamogočni Bog Očče, Sin † in sveti † Duh mene in vse moje ljudi. Oblagodari vse moje pote in opravila, da bom vse srečno storila, k tvoji večji časti, meni pa v zveličanje. Amen.

Preden iz cerkve greš.

Ljubi Oče! oveseljena zdaj tvojo hišo zapustim, srečno jo še zopet objiskati želim, tebe tukaj častit in hvalit. Poterdi moje naprejevzetje, dopolni vse pravične želje, in vzemi me enkrat v večno veselje, da bom tam gledala, kar tukaj verjem; tamkaj uživala, kar tu zaupam, in tebe večno ljubila, svojega Gospoda in Boga. Angel Gospodov vodi me; vsi izvoljeni božji prosite za me! Amen.

Krajši molitve pri sveti maši.

Kedar se poje, ali sv. roženkranc moli.

K z a č e t k u.

Večni Bog, nebeški Oče! ki si nas toljko ljubil, da si nam svojega Sina dal nas zveličat, tebi v dolžno hvalo zdaj želim to sveto mašo darovati, za vse žive in mertve, in za katere sem posebno dolžna moliti. — To nekervavo

daritvo svete maše sklenem s kervavo daritvijo, ki jo je Kristus za nas na svetem križi storil, in pri zadni večerji v svoj spomin ponavljati zapovedal. — Sveti Duh, razsveti me, da jo bom vredno obhajala! Amen.

I. K Evangelju.

Veselo ustanem in spoznam ves zveličanski nauk, ki ga Jezus po svoji sveti cerkvi uči, in se zdaj v sv. evangelju bere. Željno bom ta sv. nauk poslušala, pa tudi v življenju zvesto dopolnila. Po njem daj mi, o Bog, živeti in umreti! Amen.

II. K darvanju.

Vsegamogočni Oče! od tebe vse imamo, tebi v dar po mašnikovih rokah kruh in vino damo, naj se spremeni v Jezusa meso in kri. Tebi izročimo svojo dušo in telo, naj tebi posvečeno bo vse naše djanje in nehanje! Amen.

III. K povzdigvanju.

O Bog! zdaj se je na altarji ponovilo, kar se je pri zadni večerji godilo, in potem na križi dopolnilo. Kruh se spremeni v Jezusa rešno telo, ki je bilo za mene križano.

O Jezus! v tebe verjem in zaupam, tebe ljubim, in te ponižno molim. Jezus, usmili se črez me!

Zdaj se vino spremeni v Jezusovo rešno kri, ki je bila na svetem križi za mene pre-

lita. O Jezus, tebe molim in ponižno prošim: usmili se črez me! Skoz svojo sveto rešno kri vsih grehov me omij, in usmili se črez verne duše v vicah! Amen.

IV. K obhajanju.

O Gospod! nisem vredna, da pod mojo streho greš; pa reci le besedo, in moja duša bo ozdravljena. Ker sim pak tebe toliko potrebna, da mi brez tebe živeti ni, o daj mi zdaj tebe saj v duhu prijeti! — Očisti moje serce, vse misli in želje; olepšaj mojo dušo z svetimi čednostmi in vselej pri meni ostani! Amen.

H K o n c u.

Varstvo vsegamogočnega Oče † ta, pomoč božjega Si † na, in milost svetega Du † ha pridi črez nas, in ostani vsaki čas, zdaj in vekomaj! Amen.

Vzemi nebeški Oče to daritvo svete maše, in posveti vse življenje naše k tvoji veči časti. — Z tvojim svetim blagoslovom (žegnám) hočem se od tod podati, in v tvojem imeni vse začeti in končati. Čast in hvala bođi Bogu Očetu i. t. d.

M o l i t e v

pred pridgo alj kerš. naukom.

O Jezus, moj preljubi učenik, ki si nam pot, resnica in življenje! ti skoz svoje namest-

nike k nam govoriš, ter nas učiš pravično živeti, srečno umreti in večno zveličanim biti. Odpri moje ušesa, da bom željno poslušala in zvesto ohranila besede večnega življenja: — Sveti Duh! pripravi serce moje, da bo seme božjega nauka na dobro zemljo padlo, in obilno dobrega sadu obrodilo. Amen.

Le rada poslušaj, koljkorkrat zamoreš, besedo božjo; ona je tvoji duši, kar je živež tvojemu truplu. — Ne glej toljko, kateri duhovnikov pridigajo in kako, ampak le na to pomni, kar pridigajo; saj nauki niso pridigarjevi, temuč Njega, ki jih je poslal.

M o l i t e v

po pridigi alj kerš. nauku.

Hvala tebi, Jezus Kristus! za vse tvoje svete nauke. Naj bojo vselej moje veselje, moje zaupanje in moje želje. Daj mi svojo milost in pomoč, da jih zvesto ohranim, skerbno po njih živim, in se enkrat pri tebi v nebesih veselim, kakor si nam ti obljubil, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Premišluj, kaj tebe v zaslišanem nauku posebno zadeva. — Skleni, kako boš po tem svoje življenje poboljšala. — Ohrani strašne resnice, da te greha varjejo, pa tudi vesele, da te tolažijo. — Pogovarjaj se rada pri vsaki priložnosti od pridig in keršanskih naukov; tak bojo tebe in drugim v večno življenje.

XII.

Opravilo sv. spovedi.

Kar so rane truplu, to so grehi tvoji duši. Huda, grešna navada je duši nevarna bolezn. Truplo se mora skerbno zdraviti, da ne umerje, tudi duša čistiti skoz pogosto vredno prejemanje zakramenta svete pokore. V večih nevarnostih ko si, hujši skušnjave ko imaš, bolj pogosto k spovedi teci. Za odrašene device je dobro, vsaki mesenc k spovedi jiti; če pa v smerten greh padeš, kar te Bog varji! o ne odlagaj nikolj črez eno nedeljo; če moreš, še tisti dan se spovej, alj saj popolnoma grevengo hitro obudi, in skleni berš ko mogoče, spovedati se, in ne več grešiti.

Pojiši si dobrega spovednika, in prosi Boga, naj ti jih da. Derži se jih, kakor otrok svojega očeta, in v velikih grehah jih ne zapusti. Pripravi se skerbno k spovedi, po redi pet reči, ki so k spovedi potrebne.

M o l i t e v

se k sveti spovedi vredno pripraviti.

Ljubi Oče, večna ljubezen! oglej se na mene ubogo grešnico, ki v žalosti svojega serca pred tebo klečim, in ponižno v tvoje usmiljenje

kličem. Oče! grešila sem in nisem več vredna se tvoja hčer imenovati; alj vzemi me saj za nar zadnjo deklo nazaj, ker nočeš, da bi grešnica v svojih grehah umerla, in vekomaj zaveržena bila, ampak naj se spokorim, in spokorna pri tebi živim. Ustati hočem in se podati pred sedež milosti božje, se svojih grehov spovedati, in storiti pravo pokoro. O moj Bog! podpiraj me v tem svetem opraviu, in bodi mi usmilen ubogi grešnici! Amen.

I. Sprašovanje vesti.

M o l i t e v.

Vsegavedijoči Bog! ki naše nar skrivnejši misli veš, in še toliko skrivne dela poznaš, razsvetli mojo vest, da bom na tenko spoznala, koliko in kako sem tebe razžalila, svojega Gospoda in Boga! — Lepo ponižno te prosim, pošli mi svetega Duha, ki ga je vsem Jezus obljubil, ki tebe za njega prosijo, da si ne bom svojih grehov zakrivala, ne izgovarjala, ampak vse tako čisto spoznala, kakor sem jih pred tebo kriva, in jih enkrat na sodbi božji poznala bom. — O sveti Duh! ti moje duše zveličanska luč, ki si me pri sv. kersti posvetil, pridi in razjasni teme mojega serca, da nobenega greha ne pozabim, in ne zatajim, ampak svojo ubogo dušo spet očistim, in odpušanje vsih svojih grehov zadobim. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Razgled kako se vest izprašuje za tiste, ki po redko k spovedi grejo.

Kedar vest sprašuješ, se v samoto podaj. Misli, da si pred ojstrim sodnikom v sodbi, in začni svojo vest prašati, kako si od zadnje spovedi, alj od tega časa, ko se spovedati želiš, v misli, v poželenji, v besedi, v djanji, alj v zamujenji svojih dolžnost grešila zoper Boga, zoper sama sebe, alj pa zoper svojega bližnega:

A. Črez deset zapoved božjih.

1. Ali nimam kake prazne vere na copernijo, kvarte, senje, podobe svetnikov, alj do drugih takih reči rada? — Ali imam kake hudobne dvome alj cvible v resnicah sv. katol. vere? — Nisem kedaj nad slabim vremenom mermrala? — Ali rada božje nauke poslušam, od njih govorim? — Sem opravila vselej svojo dolžno molitvo? — Ali me ni bilo kdaj sram Bogu lepo služiti? — Ali se nisem po hinavsko brumno delala? i. t. d.

2. Ali nisem imena božjega, svetnikov, ali svetih reči nepridno imenovala? — se v molitvi in službi božji gerdo vedla ¹⁾? zaničljivo govorila od duhovnikov, od pridig in drugih svetih opravil? — Ali se nisem pridušvala, rotila, Boga brez potrebe na pričo klicala? — Ali nisem kake obljube storila, in ne dopolnila? i. t. d.

3. Ali sem kdaj ob nedeljah in zapovedanih praznikih sv. mašo, pridigo, alj kerš. nauk, iz zanikernosti zamudila? — se nesramno oblačila, — v slabih tovaršijah bila? — brez potrebe v taberno alj ošterijo z možkim hodila? — prazno postopala? — Ali nisem brez sile in pripušenja za dobičkarijo delala? i. t. d.

① Zaderžala.

4. Ali sem očeta, mater, gospodarja, gospodinjo, učenika dražila? — jim uklubvala, jim besedvala in jih žalostila? Ali nisem starišem skrivala ali česa ukradla? — jih udarila? — jih v revšini zapustila? — Sem pokorna svojim predpostavljenim? — sem vselej lepo od njih govorila? Ali sem kake stare, kruljove ljudi, ali druge sromake zaničvala? — jih zasmehvala? i. t. d.

5. Ali sem sebe, alj koga drugega na zdravji, življenji poškodvala? — v nevarnost postavila? — jezila, tepla? Ali sem nevarno plesala? Ali nisem preveč jedla, pijana bila? — se v vročini ali v jezi napila? — iz kakih hudobnih misel arenije jemala, alj druge v kaj takega napeljala? — Ali sem v bolezni sebi, alj drugim za zdravje skerbela? Sem bila v terplenji voljna? Ali nisem koga na duši ubila? — v greh zapeljala, pohujšala, obrekla, ob dobro ime spravila? — Sem bila rada jezna? — ali koga sovražim? i. t. d.

6. Kako se varjem nečistega greha? Sem kaj nespodobnega rada mislila? pozelela? poslušala? — se nesramnim rečem smejala? — jih gledala? Ali sem kaj nesramnega rekla, klafala, kvantala, pleparce ali nesramne pesme pela? Alj sem kaj nečistega storila? se nespodno oblačila? — možkim nastavljala? po njih gledala, za kom hodila? — se s kom pečala? — z možkim no-rela? — Ali sem sama ali z drugimi kaj gerdega, nespodobnega storila, da bi me bilo strah na Boga misliti, ali sram povedati? Ali me za kaj takega posebno serce boli, in vest opominja? — Kaj mi nar več strahu dela? Česa se nar več bojim, da bi kdo zvedel? — Ali koga posebno štimam in to svojim starišem ali predpostavljenim zakrivam? Ali sem že starišem ali

spovedniku povedala? — se z njimi posvetvala? Ali sem kaj takega pri spovedi zamolčala? i. t. d.

7. Ali nisem komu kaj ukradla, po sili uzela, sladke jedi jemala? — Koga goljfala? kaj ptujega prideržala, sama sebi plačvala? Ali nisem kaj ukradenega kupila? — najdenega, posojenega ne odrajtala? — ne škode povernila? Ali nisem nezvesto delala? Ali sem ponidama zapravljala? predrage oblačila kupovala? i. t. d.

8. Ali nisem črez koga krivo pričala? koga krivo obdolžila? po nedolžnem tožila, obrekla, raznašala? Ali sem legala? — tajila? — obetala, pa ne storila? Sem se lažnivo bahala, in druge zaničvala? jim gerde perimke dajala? Ali sem se komu prilizovala? Ali sem drugim brez potrebe pravila, kar se pri naši hiši godi? Ali rada pripomorem, kedar drugi bliženmu čast in dobro ime jemljó? Ali jih posvarim? Ali starišem in predpostavljenim vselej po pravici povem? Ali sem kaj zamolčala, kar bi jim bila dolžna povedati? i. t. d.

9. Ali sem se nesramnih zakonskih možakov vselej varvala?

10. Nisem nikolj poželjela, kar ni bilo mojega: lepo oblačilo, dober živež, ki so ga drugi imeli? Ali sem bila žalostna, če so bili drugi srečni, pohvaljeni? Sem se veselila, če se je komu hudo godilo? i. t. d.

B. Črez pet cerkvenih zapoved.

Ali sem se v zapovedanih postih, če nisem bila izvzeta, prav postila? Sem kdaj o prepovedanih dneh meso jedla? Ali sem molila in opravila, kar je naloženega, kedar je ob postnih dneh od škofa pripušeno meso jesti?

Kako sem svoje spovedi opravljala, posebno o veliki noči? — Sem kak greh nalaš. zamolčala ali pozabila? Ali sem brez potrebe drugim od

spovedi pravila? Nisem kdaj spovednika ubogala? Ali nisem po nevrednem k obhajilu šla in božji rop storila?

C. Črez sedem poglavitnih grehov.

Ali sem rada štimana? — jezova? — lena? Katera je moja nar hujši navada? i. t. d.

D. Črez šest grehov v sv. Duha.

Ali sem kdaj mislila alj govorila: „Naj grešim, saj mi Bog grehe odpusti?“ — Ali sem kdaj obvupovala (cagala) rekoč: „Bog mi grehov ne bo odpustil, saj sem že pogubljen?“ — Alj sem kdaj rekla, da bi nečistost, ali kaj takega greh ne bilo, kar Bog prepove? — Ali mi je težko djalo, če sem vidila druge lepo Bogu služiti, pogosto svete zakramente prijemati? Sem jih za tega del sovražila, zaničvala? — Ali sem se ustavljala, zopergovarjala, kedar me je kdo po pravici svaril? — Ali sem spoved rada odlagala — se na starost poboljšati mislila? i. t. d.

E. Črez devet ptujih grehov.

Ali nisem komu v greh svetvala, naj ga stori, kako naj se zlaže i. t. d.? — Ali sem koga v greh napeljala alj prisilila? — Ali nisem pri-pustila, da so drugi greh delali, ker bi bila lahko branila? — Ali sem druge dražila, da so se jezili? alj priložnost dala, da so obrekvali, klafali? i. t. d. — Ali nisem drugih hvalila, če so kaj hudega storili? — Ali sem drugih grehe zakrivala, in molčala, kedar bi bilo treba posvariti ali za-tožiti? — Ali se nisem kakega greha deležna storila, da bi mi kdo bil kaj ukradenega dal alj plačal, da bi molčala? i. t. d. — Ali nisem grešne ljudi zagovarjala; jih štrafinge branila, kedar so nje bili vredni, in potrebni? i. t. d.

F. Črez dobre dela telesne in dušne milosti.

Ali nisem potrebnim kruha dala? — ne posodila — bolniku ne postregla? — se za nedolžnega ne ponesla? in dobrega, kedar bi lahko, ne storila? i. t. d. — Ali nisem koga v hudem podučila? — ne posvarila? — ne potolažila? — ne zažive in mrtve molila, kedar sem imela prilžnost? i. t. d.

G. Črez dolžnosti svojega stanu.

Ako si pri stariših, kako si jih ubogala? — jim veselja ali žalosti naredila? Ali jih za odpustanje prosila, kedar si jih razžalila? i. t. d.

Ako si v službi: Ali si pridno in vselej zvesto delala, ne na oči, temuč zavolj Boga, ki bo tebe enkrat plačal? — Ali nisi z svojim stanom nedovoljna? — ne poterpežljiva? Ali si ne želiš drugih stanov, katerih ti Bog odločil ni?

Ako si gospodinja in podložne imaš: Kako si svojim domačim za potreben živež, obleko in plačilo — kako za potreben nauk skerbela? Ali nisi komu potuho dajala? Ali si dopustila, da bi se bil pri hiši greh delal? — Ali si gledala, da so podložni pridno v cerkuv hodili? Ali moliš doma z njimi pred jedjo, po jedi, zjutraj alj saj zvečer? Ali pogledaš po noči, če so možki in ženske doma? Ali nisi dopustila, da bi se bilo pod tvojo streho nesramno govorilo in pohujševalo? i. t. d. — Ali se upiraš za božjo čast? — Ali se v vsih rečeh božji volji izročiš?

H. Zadnič še prašaj:

1. Kdaj sem bila zadnokrat pri spovedi?
2. Koljkokrat sem od zadne dobro storjene spovedi te alj uni greh storila? v kakih okoljstvih? i. t. d.

3. Sem se od posledne spovedi pohujšala ali poboljšala z božjo pomočjo?

4. Ali sem pokoro, in vse, kar so mi spovednik naročili, zvesto dopolnila?

Da se boš ložej vsega spomnila, le pomisli, kodi si od zadnje spovedi hodila, s kom si bila, kaj se je na tem alj unem kraji govorilo, godilo i. t. d.?

Po sprašovanji vesti prav šivo svoj grešen stan poglej, kako si nehvaležna Bogu, sama sebi pa sovražna; razjokaj se, in pravo živo grevengo obudi.

II. Ksanje alj grevenga.

Iz globočine svoje nevrednosti kličem z zgubljenim sinom: Oče! grešila sem, zgubila tvojo prijaznost, zapravila sladek mir svoje vesti, sem sama sebe nesrečno storila, in več vredna nisem se imenovati tvoje dete. Oh, kamo se hočem zdaj podati, kakor k svojemu Očetu nazaj.

O moj Bog, žal so mi vsi moji grehi, ne toljko za to, ker sem nebesa zgubila, in pekel zaslužila, ampak nar več za to, ker sem tebe razžalila, nar večji lepoto in dobroto; da sem tebi, ljubi Oče, nepokorna bila, ki mene toljko ljubiš. Oh, da bi ne bila tebe nikdar razžalila!

O moj vsmiljeni Jezus! ki si se na Petra milo ogledal, kateri je tebe trikrat zatajil, in si Magdaleni, očitni grešnici, vse grehe ljubeznivo odpustil, pogledaj milostivo tudi na me; da bom s Petrom svoje grehe milo objokala, z Magdaleno odpušanje zadobila in spet tebe črez vse ljubila. Amen.

III. Terdno naprejšvetje alj sklep poboljšanja.

V živi ljubezni do tebe, o moj Bog! terdno sklenem se prav spokoriti, in svoje življenje vredno poboljšati. Odpovem se vsem grešnim navadam; vse slabe tovaršije bom zapustila, vsih hudih priložnosti se zvesto varvala, vse skušnjave skerbno premagala, tebe o Bog! bom vedno pred očmi imela, in se tudi malih grehov varvala, da tvoja ljubezen v meni ne ugasne, in me sv. Duh ne zapusti. Čisto se hočem vsih svojih grehov spovedati, vsako storjeno škodo, kar mi je mogoče, popraviti, in od te dobe tebi, o Bog! prav zvesto služiti. Rajši hočem umreti, kakor še več v grehu živeti. O moj Jezus! daj meni svojo pomoč, da bom vse to zvesto storila, kar sem sklenila. Amen.

IV. Čista spoved.

K Očetu pojdem in porečem: Oče! grešila sem, tebi nevaležna bila, gerdo sem te zapustila; alj vzemi me spet za svojo nar manjši deklo. Pred namestnika božjega bom pokleknila, se njim vsih svojih grehov obtožila, kakor sem njih pred Bogom kriva. O Gospod, bodi milostiv meni ubogi grešnici! Amen.

Spoved lepo začni, rekoč: „Prosim“, če poprej križ storijo, reci: „Zahvalim duhovni oče! za svet žegen, da se svojih grehov prav in čisto spovem.“ — Če je časa, moli očitno spoved:

„Spovem se Bogu vsegamogočnemu, materi božji Marii devici, vsem svetnikom in njim, namestnik božji! kar sem grešila od zadnje spovedi, ki je bila: (Ne pozabi povedati, kdaj je tvoja zadnja spoved bila) z mislijo, z besedo, z djanjem, in zamudo dobrih del.“ —

Obtoži se grehov po redi deset zapoved božjih i. t. d. kakor si vest izprašala. — Ne tožuj drugih in peršon ne imenuj, s katerimi si grešila. — Povej, kateremu grehu si nar več udana, in ne zamolči nobenega! Povej ali si zadnobar odvezo dobila, ali si vse dopolnila, kar ti je bilo naloženega, ali si se poboljšala alj pohujšala. — Spoved skleni, rekoč: Leti in vsi moji grehi, ki jih vem in ne vem, so mi iz serca žal, ker sem Boga, svojo nar veči dobroto razžalila. Terno sklenem z božjo pomočjo svoje življenje poboljšati, in za svoje grehe pravo pokoro storiti. — Prosim za potrebno pokoro in za odvezo, če sem nje vredna.

Poslušaj zvesto, kaj te podučijo in pokore naložijo; z ponižnim sercem se podverzi vsemu, kar s tebo sklenejo. Kedar po spovedi nad tebo molijo, še enkrat obudi grevengo in terdo predvzetje.

Po spovedi, kedar odvezo dobiš moli:

O neskončno usmilen Bog! kako nesrečna bi bila in kaj bi uboga grešnica začela, ako bi toljko usmiljenega Očeta ne imela v nebesih! Povedala sem namestniku božjemu ves svoj greh, in vesele Jezusove besede sem zaslišala: „Zaupaj moja hčer, tvoji grehi so ti odpušeni.“

Zatorej pa tudi nočem nikolj grešiti več, da se mi kaj hujšega ne prigodi.

Po spovedi, kedar odveze ne dobiš:

Oh, jez uboga nespokorjena grešnica! kako strašno sem grešila, da me namestnik božji niso vredne spoznali grehov odvezati. Oh, še sem zgubljena ovčica v nevarni pušavi pogubljenja. Jezus moj pastir, ki sem ga nehvaležno zapustila, za me ne mara, dokler se v resnici ne poboljšam. Nisem še vredna k njegovi sveti mizi pristopiti, in zaužiti njegovo presveto telo. — Oh, ponižno spoznam, da sem vse to zaslužila; in namestnik božji, ki imajo en ključ spokorjene grehov odvezati, imajo tudi drugi ključ nespokorjenim grehe zadržati; kar so tudi meni po pravici storili, da svoj žalosten grešen stan spoznam, se prav spokorim in vredno poboljšam. — Oh, kaj bom storila uboga srotica! V tvojo sveto voljo se podam, in obljubim vse na tanko dopolniti, kar so meni spovednik naložili. Oče, tepi me; saj me dober Oče tepeš. Le samo to te lepo prosim, daj mi, da se prav spokorim, iz celega serca k tebi povernem, svoje gerde pregrehe zapustim, sad prave pokore prinesem, da se v prihodno odveze vredna storim, in postanem zopet prijatelca božja! O Jezus, sin Davidov! ki si prišel jiskat, kar je zgubljenega, usmili se me! O Marija mati mila, da si moja usmiljena mati, skaži se! Vsi ljubi angeli, svetniki in svetnice, prosite vi za me! Jez pa

bom jokala in na božjo milost klicala, dokler zopet pri Bogu usmiljenje najdem. Amen.

V. Naložena pokora.

Opravi naloženo pokoro, kakor hitro moreš in čisto tako, ko je tebi naročena. Posebno ne pozabi, če jo več dni opravljati imaš. — Vse težave poterpi v duhi pokore in se poboljšanja ne sramuj. Kedar naložena pokoro vsaj, kar so ti pred sv. obhajilom opraviti vkazali, opraviš, moli:

Neskončen večni Bog, Oče vsega usmiljenja! veči je milost tvoja, kakor razžaljenje moje. Spet si me objel, in vzel za svojo hčer med število svojih otrok, po zasluženji mojega Jezusa, tvojega ljubega Sina, ki je za moje grehe na sv. križi umerl. Spet lahko tebe z otroškim zaupanjem kličem: Ljubi Oče! O ne daj, da bi tebe kdaj več zapustila!

Jezus usmiljeni, ki si iz ljubezni do mene svojemu namestniku oblast dal, meni moje grehe odpustiti, koljko zahvalo sem tebi dolžna. Oh, ti moja večna ljubezn! daj da bom tebe vselej ljubila, in nikdar več ponovila tvojih ran skoz svoje pregrehe. Ne bom se veselila zapelivega sveta, ampak le tvojega križa se bom hvalila, ker sem skoz tvojo smert na križi usmiljenje najdla.

Sveti Duh, posvečevavec moje duše, ki si me vsih mojih grehov očistil, mi oblačilo posvečujoče gnade dal, in moji duši ljubi mir vesti zopet podelil, o prebivaj vselej v mojem serci,

in lepšaj ga z svojimi darmi, da bom vredna biti tvoj sv. tempel.

In vi angeli božji! veselite se z meno, in hvalite Boga, da sem pri njem zopet usmiljenje najdla. Nesite solze moje žalosti, in izdihleje moje pokore pred veličasten tron milosti božje; enkrat pa zanesite mojo dušo v naročje Očeta nebeškega. Amen.

XIII.

Sveto obhajilo.

Keršanska duša! kedar se k svetemu obhajilu pripravljaš, misli si Jezusa pri zadni večerji v sredi svojih apostelnov, kako jih ljubeznivo uči, jim daja zaužiti svoje telo in kri, rekoč: „To delajte v moj spomin.“ V tem spominu Jezusa v presvetem rešnem telesu pozdravi in reci:

M o l i t u v.

Pred svetim obhajilom.

Bodi pozdravljen preljubeznivi Jezus, v nar svetejšem zakramenti! ki se nam v podobi kruha uživati daš. Bodi pozdravljen, moj Gospod, moj učenik in zveličar! ki si iz ljubezni do mene rojen bil, na križi za me kri prelil, in si zapustil moji duši v živež svoje lastno telo in kri.

Obudenje vere.

O moj Jezus! verjem, da si kakor Bog in človek v presvetem rešnem telesu pričujoč, da

bom tebe zdaj prijela, svojega Gospoda in Boga, kakor so tebe nekdaj prijeli tvoji učenci pri zadnji večerji, kedar si kruh v svoje svete in čestitljive roke vzel, ga posvetil, razlomil. in jim dal rekoč, „Prejmite in jejte vsi, zakaj to je moje telo, ki bo za vas dano.“ — Vse terdno verjem, kar me skoz svojo sveto cerkuv učiš. O moj Bog! poterdi me v tej sveti veri; daj mi v njej serčno živeti in umreti, zdaj pa vredno prijeti Jezusovo presveto telo.

Obudenje upanja.

Terdno zaupam, moj Zveličar, da me zavergel ne boš, ubogo revno grešno stvar, temuč mi grehe odpustil, in me vredno storil pri tvoji mizi tebe prijeti. Saj mene vabiš, k tebi priti, ki sem s težavami obložena, da me poživil (pokrepčal) boš. Vse terdno upam, kar si ti obljubil, večna resnica in dobrota, da mi boš na tim sveti vsega dal, kar mi je k izveličanju potrebnega; tukaj tebe vredno zauživati, enkrat pa tamkaj tebe gledati. Vsega tega se veselim. O moj Bog! povzdigni moje terdno zaupanje.

Obudenje ljubezni.

Tebe iz celega serca ljubim, iz vse moči, črez vse reči, ker si me toljko ljubil, da si nebesa zapustil, na zemljo prišel, za mene umerl, in mi iz ljubezni svoje presveto telo zauživati daš. Oh, da bi ne bila tebe nikolj

razžalila in ne ranila tvoje ljubezni! Zdaj pa obljubim tebe ljubiti, tudi svojega bližnega, dopolniti zvesto tvoje zapovedi, in pokazati, da tebe ljubim. Oh moj Bog, ti večna ljubezn! naj tebe vredno ljubim. Amen.

Obudjenje poželenja.

Moje truplo potrebuje vsakdanjega kruha, da ne oslabi; tudi moja duša zdihuje po nebeškem kruhi, ki nam ga Jezus ti sam deliš, ker govoriš: „Jez sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Kruh, ki ga bom jez dal, je moje meso. Kdor zauživa moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje; ostane v meni, in jes v njem.“

Ti, o Jezus! si vinska terta, in jez sem tvoja mladika. Ako ne bodem z tebo sklenjena, se bom posušila, in bom v večni ogenj veržena. Le če v tebi ostanem, bom rodila veliko sadu za večno življenje; brez tebe nič ne zmorem. Oh, tak pridi in oživi me, svojo mladiko, skoz svoje sveto meso in kri!

Ljubi Ženin moje duše, ti zdaj k meni prideš, ki si svetlejši ko sonce, kralj večne časti! Oh, kako se pa hočem tebi jez približati, ki sem dozdam le v grehi živela, ter nisem vredna tebe pod svojo streho sprijeti! — Hudobni Judež je tebe kušnil in izdal; ravno to bi tudi jez storila, ako bi po nevrednem zaužila tvoje presveto telo. Ne bilo bi mi v izveličanje, ampak v obsodbo večnega pogubljenja. Kdorkolj nevredno te kruh je, in kelh Gospodov pije, se

nad telesom in kervjo Gospodovo pregreši, in si pogubljenje je in pije, ker ne razloči telesa Jezusovega. Skoz nevredno obhajilo bi moja duša oslabela in umerla vekomaj. — O moj Jezus, tega ne daj! rajši hočem umreti, ko po nevrednem tebe prijeti. —

Alj ne boj se duša moja! glej tvoj kralj pride krotek ¹⁾ in ponižen, v podobi belega kruha, ne pogubljat, ampak tebe zveličat. Ako ravno nisi vredna, saj si vender njega potrebna: on bo tebe vredno storil, ker njega ljubiš. Svojim učencom je noge umil in jih očistil, preden jim je dal zaužiti svoje meso in kri; tudi tebe bo očistil in posvetil, da boš vredno obhajala živ spomin njegove neskončne ljubezni. — Duša! glej tvoj Ženin pride; učenik je tukaj in te kliče. Oh le pojdi, pojdi njemu naproti, in nesi mu svoje serce!

Kedar k obhajilu pozvoni.

O moj Jezus! ti mene kličeš, in me k svoji mizi vabiš. Z serčnim veseljem tebi naproti grem, z živo vero, s terdnim zaupanjem, in z gorečo ljubeznijo. Obhajati hočem presveto večerjo tvoje neskončne ljubezni, velik spomin tvoje smerti na križi. Prav očitno hočem spoznati, da v tebe verjem, v tebe zaupam, tebe ljubim, in skoz tebe zveličana biti želim. Ako še najdeš kaj nad meno, da bi me tebe nevredno

1) Pohleven.

delalo, oj odvzemi, in očisti me! Vsemu hude-
mu se odpovem, in še enkrat se vsih svojih
grehov očitno obtožim.

Očitna spoved.

Kedar služavnik k obhajilu konfiteor moli.

Spovem se Bogu, vsegamogočnemu, Marii
vselej devici, sv. Mihelu arhangelu, sv. Janezu
kerstniku, sv. apostelnoma Petru in Pavlu, vsem
svetnikom in vam, duhovni oče! da sem veliko
grešila z mislijo, z besedo in z djanjem: moj
greh, moj greh, moj preveliki greh! — Za to
prosim sv. Marijo vselej devico, sv. Mihela ar-
hangela, sv. Janeza kerstnika, sv. apostelna
Petra in Paula, vse svetnike, in vas, duhovni
oče! molite za me pri Gospodu našem Bogu.

Kedar mašnik odvezo molijo.

Usmili se me večni Bog! vse moje grehe
mi odpusti, in večno življenje daj, po Jezusu
Kristusu, mojem Gospodu, ki zdaj pride mene
zveličat.

O Gospod! jez nisem vredna, da pod mojo
streho greš, ampak reci le besedo, in ozdrav-
ljena bo moja duša. (Tako trikrat z mašnikom
reci, in na persi poterčaj.) Telo Gospoda Je-
zusa Kristusa ohrani mojo dušo v večno živ-
ljenje. Amen.

Zdaj ponižno Jezusa želi-klič-prosi, in
vslišal te bo. Spodobno ga prejmi, z sveto častjo
moli-hvali, svojo ljubezn mu obljubi. On je tvoj
Bog in tvoje vse.

Po svetem obhajili.

Moja duša poveličuj Gospoda, in moj duh veseli se v Bogu svojem Zveličarju, ker se je ozerl (ogledal) na nizkost svoje dekle, in mi stori velike reči, on ki je mogočen, in sveto njegovo ime.

Moja duša, hvali Gospoda, in ne pozabi njegovih dobrot. — Vse tvoje grehe je tebi odpustil, vse tvoje slabosti ozdravil. — Tvoje življenje je smerti rešil, in ti obilno usmiljenja skazal. Kakor se usmili dober oče svojega otroka, se je usmilil tebe Gospod.

Pridite in poslušajte vsi, ki se Boga bojite, jes vam hočem povedati, kaj je on moji duši storil.

Najdla sem, katerega moja duša ljubi, prišla sem ga in ne izpustim ga več. — Dones je moji duši izveličanje došlo; prišel je moj Gospod v meni prebivat.

Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli in služavniki, ki njegovo voljo storite. Hvalite Gospoda vse stvari po vsih krajih njegovega gospostva. Moja duša hvali Gospoda!

Darovanje.

Kdo sem jez, uboga grešnica, da moj Gospod k meni prideš, in zdaj v meni prebivaš! Tvoja neskončna ljubezn to stori. O naj tudi moje serce gori, vneto od tvoje ljubezni! — Kaj bom tebi dala, o moj nebeški Gost, da bi tebi

dopadla? kaj povernila tebi za vse, kar meni deliš? Nimam drugega, kakor serce, ki tebe ljubi; to tebi dam; to je vse, kar svojega imam. Naj tedaj ono, v veselje zamaknjeno, tebi hvalne pesme poje.

O moj Jezus, serce mojega serca, duša moje duše! naj, da bom za naprej le to želela, kar ti želiš, vse to storila, kar me ti učiš, da ne bom več sama živela, ampak da Jezus ti v meni živiš.

Ponižna hočem biti v svojem zaderžanji, čista v svojem poželenji, poštena v svojem djanji, zadovoljna v svojem stani, voljna v terplenji, in v vsem svojem življenji zvesta služavnica tvoja. Kakor si se ti nekda na križi, in zdaj v svetem obhajili vsega meni v izveličanje dal, se tudi jez tebi vsa z dušo in z telesom darujem.

Kdo me bo ločil ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali bridkost? ali lakota, ali golota? ali nevarnost? ali preganjanje? Svesta sem si, da me ne bo ne smert, ne življenje, ne druga stvar ločila ljubezni božje, ki je v Jezusu Kristusu Gospodu našem.

Priporočanje.

Duša Kristusova, posveti me!

Telo Kristusovo, zveličaj me!

Kri Kristusova, napoji me!

Voda iz desne strani operi me!

Terplenje Kristusovo, poterdi me!

O dobrotljivi Jezus, usliši me!

V svoje svete rane zakri me!

Se tebe ločiti ne pusti me!

Pred preklenskim sovražnikom varuj me!

Ob uri moje smerti pokliči me,

Da z vsemi svetniki bom hvalila te!

Hvalila zdaj in vekomaj! Amen.

Ako še utegneš se dalje v cerkvi pomuditi, ponovi kerstno obljubo, alj obljubo keršanske device: priporoči se Marii devici, angelu varhu, in svoji sv. patroni. Moli tudi za svoje stariše, za brate, sestre, tovaršice, i. t. d.; pa tudi za verne duše v vicah.

Ponovljenje kerstne obljube.

Vsegamogočni, večni Bog, nebeški Oče, stvarnik in ohranjik vsih stvari! ti si me po svoji božji podobi ustvaril, pri svetem kerstu prerodil, za svojega otroka in za deležnico nebeškega kraljestva sprijel; — Bog, Sin Jezus Kristus edinorojen večnega Očeta! ti si za mene človek postal, na križi me večnega pogubljenja odrešil, in pri svetem kerstu za svojo sestro v sveto kerš. cerkuv vzel, da bi me srečno v nebeško kraljestvo pripeljal; — Bog sveti Duh, tretja peršona! ti si me pri svetem kerstu posvetil, in mi v svetih zakramentih svojo posvečujočo gnado deliš. Presveta Trojica, v treh peršonah en sam Bog! v tebe verjem, tebe molim in hvalim za vse, posebno pa za nar. večji milost in dobroto svetega kersta, ki je velika in imenitna, da ne kraljeva krona tako.

O kako srečna sem, da si me v svojo sveto cerkv poklical, me vsih mojih grehov očistil, in mi vse dal, česar za večno zveličanje potrebujem.

Kar sem nekdam pri svetem kerstu po svojih botrih obljubila, to obljubo tudi zdaj z hvaležnim sercom ponovim. — Odpovem se hudiču in vsemu njegovemu djanju, kakor tudi vsem zapeljivcam, njegovim najemnikom. Odpovem se napuhu, vsem napčnim šegam, in vsem drugim pregreham, kakor vsemu zapeljivemu svetu.

Verujem v Boga Očeta, vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje, verujem v Jezusa Kristusa, edinorojenega Sina božjega, ki je rojen bil in je terpel; verujem v svetega Duha, sveto kerš. katol. cerkv, gmajno (občestvo) svetnikov, odpušanje grehov, ustajanje života in večno življenje.

Po nauki svete kerš. katol. cerkve hočem kakor pokorna hčer do smerti živeti, svete zakramente vredno prijemati, in skoz te vrata nebeške v večno zveličanje priti; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, skoz prošnjo Marije device, vsih božjih angelov, svetnikov in svetnic, posebno mojega angelja varha, in moje patrone, svete I. Amen.

Tri čednosti božje.

V e r a.

Vsegamogočni večni Bog! jez v tebe verjem, tebe spoznam in molim svojega pravega

živega Boga: Očeta, Sina in svetega Duha, v treh peršonah enega samega Boga. Verjem, da je Sin božji človek postal, za nas terpel, in na križi umerl; da bo pravične večno polonal, in krivične večno poštrafal. Verjem vse, kar je Jezus učil, kar so apostelni pridgovali, in kar nam sveta mati kat. cerkuv za vervati oznanjuje; ker si ti, o moj Bog! vse to razodel, ki si večna resnica in modrost. O kako srečno me stori ta sv. vera! V njej želim živeti in umreti. O moj Bog! poterdi me v tej sv. veri.

U p a n j e.

O dobrotljivi Bog! jez terdno upam skoz zasluženje Jezusa Kristusa, da mi boš pomoč dal, vseh mojih grehov se prav spokoriti, njih odpušanje zadobiti, tebi zvesto služiti, in priti v večno zveličanje. Vse to zaupam, ker si vse to obljubil, ki si vsegamogočen in zvest v svojih obljubah. V tem zaupanji hočem živeti in umreti. O moj Bog! poterdi v meni moje zaupanje.

L j u b e z n.

O moj Bog, ti večna ljubezn! jez tebe ljubim iz celega serca, iz cele duše, iz vse svoje moči, čez vse stvari, ker si sam v sebi vse časti in ljubezni vreden. Ljubim tudi zavolj tebe svojega bližnega, svoje prijatele in sovražnike, kakor sama sebe. Ti poznaš moje serce, in veš, da tebe ljubim.

Jezus, nar krotkejši,
 Jezus, nar poterpežljivši,
 Jezus, nar pokornejši,
 Jezus, nar čistejši,
 Jezus, ki čistost ljubiš,
 Jezus, ki mir ljubiš,
 Jezus, naša ljubezn,
 Jezus, izgled našega življenja,
 Jezus, naše pribežaljš,
 Jezus, ki naše duše ljubiš,
 Jezus, podoba čednosti,
 Jezus, izgled svetega zadržanja,
 Jezus, Oče vseh ubogih,
 Jezus, trošt vseh žalostnih,
 Jezus, bogastvo vseh revnih,
 Jezus, žlahten kamen,
 Jezus, bramba vse popolnosti,
 Jezus, dober pastir svojih ovčic,
 Jezus, zvezda na morji,
 Jezus, prava luč,
 Jezus, večna modrost,
 Jezus, neskončna dobrota,
 Jezus, veselje angelov,
 Jezus, kralj patrijarhov (očakov),
 Jezus, razsvetlovavec prerokov,
 Jezus, mojster apostelnov,
 Jezus, ičenik evangelistov,
 Jezus, noč marternikov (mučenikov);
 Jezus, svetloba spoznovavcov,
 Jezus, ženin čistih duš,
 Jezus, kroja vsih svetnikov,

usmili se nasi

Bodi nam milostljiv, zanesi nam o Jezus!
 Bodi nam milostljiv, usliši nas o Jezus!
 Od vsega hudega, reši nas o Jezus!
 Od vsega greha, reši nas! o Jezus!
 Od svoje jeze, reši nas o Jezus!
 Od skušnjav hudobnega duha, reši nas o Je
 Od duha nečistosti,
 Od pregrešnih priložnost,
 Od prelomljenja tvojih svetih zapoved,
 Od večne smerti,
 Po skrivnosti svojega svetega učlovečenja,
 Po svojem prihodi,
 Po svojem rojstvi,
 Po svojem gajžlanji,
 Po svojem kronanji,
 Po svoji smerti na križi,
 Po svojem znotranjem in zunanjem terplenji,
 Po svojem od smerti ustajanja,
 Po svojem v nebohodi,
 Po svoji nebeški časti in veselji,
 Na prošnjo svoje presvete matere,
 Na prošnjo vseh svojih svetnikov,
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, zanes
 nam, o Jezus!
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, usliš
 nas, o Jezus!
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se
 nas, o Jezus!
 Kriste, sliši nas! Kriste usliši nas!
 Gospod usmili se nas! Kriste usmili se nas!
 Gospod, usmili se nas!

M o l i t e v.

O Bog, ki si častitljivo ime našega Gospoda, svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa, svojim vernim ljubeznivo in sladko, hudobnim duhovom pa, ki to sveto ime slišijo, strašno storil; dodeli milostljivo, da bojo vse, kateri to sveto ime na zemlji častijo, sladkost tvojega trošta na zemlji prijeli, in večno veselje in zveličanje v nebesih uživali. Po ravno tem Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, kateri z tebo živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Lavretanske litanije od Marije device.

Gospod usmili se! — Kriste usmili se!

Gospod usmili se! — Kriste sliši nas!

Kriste usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog, usmili se nas!

Sin, vsega sveta rešni Bog, usmili se nas!

Sveti Duh, resnični Bog, usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija,

Sveta mati božja,

Sveta devic devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti božje,

Mati prečista,

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

prosi Boga za nas!

Mati ljubezniva,
 Mati prečudna,
 Mati našega stvarnika,
 Mati našega odrešenika,
 Devica premodra,
 Devica častitljiva,
 Devica hvale vredna,
 Devica mogočna,
 Devica usmiljena,
 Devica zvesta,
 Zgled pravice, (bogaboječega življenja)
 Sedež modrosti božje,
 Začetek našega veselja (zavolj rojstva Jezusovega)
 Posoda duhovna, (polna dušnih darov)
 Posoda izvoljena (mati božjega Sina)
 Posoda prelepa (pobožnosti),
 Duhovna roža, (nar lepši med devicami)
 Turn Davidov, (naša mogočna brambarca)
 Turn slonokosten (nar imenitniši ženskega spola)
 Hiša zlata, (polna prelepih čednosti)
 Skrinja miru in sprave, (mati odrešenika, ki nas je z Bogam spravil, in nam mir dodeli)
 Vrata nebeške, (mati tistega, ki nam je nebesa odperl)
 Zgodnja denica, (ki si nam rodila Jezusa luč sveta)
 Zdravje bolnikov,
 Pribežaljšje grešnikov,
 Tolažnica žalostnih,

Prosi Boga za nami

Pomoč keršenikov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov, (patrijarhov)
 Kraljica prerokov,
 Kraljica apostelnov,
 Kraljica mučencov, (marternikov)
 Kraljica spoznovavcov,
 Kraljica vsih devic,
 Kraljica vsih svetnikov,
 Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, zanesi
 nam o Gospod!
 Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, usliši
 nas, o Gospod!
 Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, usmili se
 nas, o Gospod!
 Kriste sliši nas! — Kriste usliši nas! — Gospod
 usmili se! Kriste usmili se! Gospod usmili se,
 Oče naš i. t. d. Češena si Marija i. t. d.

Priporočenje Marii devici.

M o l i t e v.

Vsegamogočni večni Bog! ki si dušo in
 telo čestite device matere Marije po djanji sve-
 tega Duha vredno prebivaljše svojemu Sinu pri-
 pravil, daj, da bom, ki se njenega spomina ve-
 selim, po njenih milostljivih prošnjah od prihodnih
 zlegov (hudih prigodov) in večne smerti rešena.
 Po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

V. Prosi za me sv. Jožef! R. Da bom vredil Kristusovih obljub.

M o l i t e v.

Naj mi, prosim, o Gospod! zasluženje ženinina tvoje presvete matere Marije pomaga, da, kar moja slabost ne premore, po njegovih prošnjah mi bo dodeljeno, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom in svetim Duhom Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Molitev keršanske device.

Oče nebeški, neskončno usmiljen Bog, ki sveto čistost posebno ljubiš, in uslišiš prošnje nedolžnih duš; ogledaj se milo na mene svojega otroka, ki ponižno k tebi zdihujem in usmiljenje tvoje želim! Ne prosim za posvetno lepoto, ne za veselje tega sveta; samo nedolžnost mojega serca daj mi ohraniti, naj le tebi dopadem, ne zapeljivemu svetu. — Ljubi Oče, varji me prvega greha; ako bi enkrat grešila, saj bi ne bilo zadnokrat. Pomagaj mi, kedar bom skušana in zapeljvana, da me sovražnik premagal ne bo. Naj ne pozabim, da me ti vidiš, če mene ravno tema zakriva; vse je pred tebo očitno. Sveta groza naj me objide, kedar se v hudi priložnosti znajdem, da za kratko slast večnega veselja ne prodam. — Zvesto se tebe primem, ljubi Oče, v tvoje roke se izročim, naj nevesta tvojega Sina ostanem. Ti mene vižaj, varji in podpiraj,

enkrat pa krono veselja večnega meni daj, po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu in Gospodu našem. Amen.

Molitev keršanske spokornice.

Ljubi Oče, ki nočeš grešnice smerti, ampak želiš, naj se spokori in živi; ogledaj se milo na mene, svojo revno zgubljeno hčer! — Tebe svojega nar boljšega Očeta sem nehvaležno zapustila, in sem služila pregrešnemu svetu. Jezusu, svojemu ženinu sem nezvesta bila; zapravila sem angelsko oblačilo ljube čistosti, ki sem ga pri svetem kerstu prijela. Svoje telo, posvečen tempel svetega Duha sem z gerdo pregreho omamila (ogerdila) in nisem vredna več, da bi se tvoja hčer imenovala. Moje serce mene boli, in moja vest mene peče, kedar premislim, kaj sem storila, kaj sem zgubila! — Zgrešila sem pot nedolžnosti, ki ljubeznivo proti nebesam pelja; — o ne daj, da bi tudi terdo stezo ojstre pokore zamudila, ki je zadno zaupanje mojega zveličanja. — O neskončno usmiljeni Jezus, ki očitne grešnice nisi zaverigel, si Petra milo pogledal, in razbojniku na križi svet raj obljubil; ogledaj se tudi na moje ujokano serce, usliši svoje nevredne ovčice slab glas, in vzemi me zopet za svojo služavnico, naj tvoja zvesta dekla se tebe vekoma ločila ne bom; ki živiš in kraljuješ z Bogam Očetom, v edinosti svetega Duha Bog na vekomaj. Amen.

Priporočenje Marii devici.

Bodi češena premila Mati mojega Zveličarja, vsih devic devica, nebes in zemlje kralica, mati čiste ljubezni, veselje in zaupanje moje, bodi češena! — K tebi upijem, Evina hčer, k tebi zdihujem iz te doline solz, nevarnosti in skušnjav. — Pod tvojo pomoč pribežim, mati milosti božje, ne zaverzi moje prošnje v mojih potrebah. Nevesta izvoljena Jezusa, tvojega ljubega Sina, in tvoja vredna hčer biti želim. — Oh obern, prelubezniva mati, k meni svoje milostive oči. V vsih nevarnostih pod svet plajš mogočne priprošne svoje me zakri. — Z svojim Sinom me spravi, svojemu Sinu me priporoči, svojemu Sinu me izroči. O dobrotljiva, o milostiva, o ljubezniva devica Marija: moja gospa, moja srednica, moja pomočnica! Prosi za me sveta božja porodnica, da bom vredna Jezusovih obljub. Amen.

Priporočenje angelu varhu.

Sveti angel varh, meni za prijatela in tovarša dan, da bi me spremljal in vižal po nevarnem poti časnega življenja, in pripeljal iz te ptuje dežele v Očetov dom večnega izveličanja; lepo te počestim, in se ponižno tvojemu varstvu izročim. — Pomagaj mi, da v dobrem ne oslabim; varji me, da v nevarnosti ne grešim, in terdno me podpiraj, da vse vidne in nevidne sovražnike svoje srečno premagam. — Skerbno

me vodi po voski stezi svete čednosti k mojemu ljubemu Očetu, kjer zdaj pred njim stojiš, njegovo božje obličje gledaš, moje molitve in dobre dela njemu daruješ, in za mene prosiš; naj da bom tudi jez s tebo in z vsimi izvoljenimi neskončnemu Bogu večno čast in hvalo pela. Amen.

Priporočenje svoji sv. patroni.

Izvoljena božja svetnica, sveta I. moja posebna patrona, zvesta prijatelca in mogočna priprošnica moja v nebesih, ki si srečno dosegla, kar še jez v nevarnosti jišem, in že uživljaš, kar jez želim; naj tebe vredno pozdravim, in se tvoji priprošni priporočim. — V naročji Očeta nebeškega se zdaj veseliš, pred tronam milosti božje stojiš, se na mene svojo imenko na to revno zemljo ogleduješ in me k sebi želiš. — Sprosi mi usmiljenje in pomoč, da ne bom samo imela tvoje sveto ime, ampak tudi posnemala tvoje lepe čednosti; enkrat se pa z tebo veselila v nebeškem kraljestvi, hvalila in čestila z vsemi svetniki in svetnicami Boga Očeta, Sina in svetega Duha, kteremu bodi čast in hvala vekomaj. Amen.

Molitev za svojega spovednika.

Jezus Kristus, moj Gospod in Zveličar! ki si svojim namestnikom svetega Duha dal, in jim nebeške ključ svoje oblasti zapustil, nas

grehov odvezati, alj nam jih zaderžati; tebe ponižno prosim; razsveti svojega služavnika, mojega spovednika, da bojo vselej moj grešen stan prav spoznali, meni potrebne nauke dajali, modro svetvali, vredno pokoro nalagali, in me kakor moj angel varh po pravi poti pokore in poboljšanja za tebo v večno življenje peljali. Poverni jim pa tudi vse poterpljenje in prizadevanje, ki ga z meno imajo; ter jim daj enkrat v sredi svojih ovčic se v nebesih pri tebi vekomaj veseliti. Amen.

Molitev za žive stariše.

Ako imaš le očeta ali mater živih, le za njih reci:

O Bog! ki mi stariše spoštovati zapoveduješ, in dolgo, srečno življenje za to na zemlji obetaš; lepo te prosim, usmili se mojega ljubega očeta, moje ljube matere. Poverni jim na duši in telesu vse, kar meni dobrega storijo. Daj pa tudi meni svojo pomoč, da jih bom rada ubogala, jim veliko veselja v dobrem naredila, enkrat se pa pri tebi v nebeškem kraljestvi z njimi veselila. Amen.

Molitev za mertve stariše.

Večni Bog! ki si meni mojega ljubega očeta, ljubeznivo mater uzal in jih k sebi poklical; bodi zdaj moj usmiljen Oče, in usmili se rajnega očeta, rajne matere moje. Odpusti jim vse grehe,

ki so jih lahko zavolj mene storili. Naj jim sveti večna luč tam v kraljestvi izvoljenih; naj počivajo v miru. Daj pa tudi meni pravično živeti, srečno umreti, in za njimi k tebi priti v večno veselje, kjer nas nobena smert več ločila ne bo. Amen.

Molitev za vse žive.

Vsegamogočni, neskončno usmiljeni Bog, Oče mira in ljubezni! ki želiš, da bi vsi tvoji srečni otroci kakor bratje in sestre v lepem miru, zastopnosti in ljubezni med sebo živeli; daj nam svojega svetega Duha, da nas napolni z svojimi darimi. Prosim te za svoje tovarše in tovaršice, prijatele in prijatelce, znance in znanke, sovražnike in sovražnice; posebno pa za svoje domače; daj nam vsem pravično pamet, da bomo pošteno živeli, tebi zvesto služili, vsega potrebnega za dušo in telo imeli, enkrat pa k tebi, svojemu Očetu, v večno zveličanje srečno došli; po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Molitev za vse verne mertve.

O Bog vsega usmiljenja, stvarnik in odrešenik vsih vernih! ki odpušanja deliš, in naše zveličanje ljubiš; ponižno te prosim, dodeli mojim bratom in sestram, dobrotnikom in dobrotnicam, znancam in znankam, ki so pred meno se

tega sveta ločili, po prošnji Marije device in
vseh svojih svetnikov, svoje usmiljenje. Odpusti
jim vse grehe, in daj jim v družino svojih izvo-
ljenih priti, da kar so vselej želeli, srečno do-
sežejo: tebe od obličja gledati, tebe zauživati:
tebe častiti in hvaliti vekomaj. Za vse to tebe
prosim po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, Go-
spodu, našem, ki z tebo živi in kraljuje v edi-
nosti sv. Duha Bog od vekomaj do vekomaj.
Amen.

I.

PESEM

neveste Jezusove.

1. Vesel' se zemlja in nebo,
Z meno prepevaj prav lepo:
Prelepo pesem Jezusu,
Mojemu lub'mu ženinu.
2. Iskala sem si ženina,
Zmed fantov celega sveta;
Ljubezen so obetali ¹⁾,
Pa v greh so me zapletali.
3. Svarila me je moja vest:
Ne hodi zapelivcam v pest;
Nedolžnost zapeljujejo,
Po tem jo zasmehujejo.
4. Dobrota njihova je greh,
Veselje zapelivi smeh;
Jih vodi, moti in mori,
Tak dolgo, da jih pogubi.
5. Le bežite in skrite se,
Ve vse posvetne deklice;
Ljubezen vaša je le smrad,
In ženin vaš je dušen tat.

1) Obečali.

6. Nebeška roža čistosti,
Marijin cvet nedolžnosti,
Devištvo vam je lahko vzel ¹⁾,
Ker vas je kušnil ²⁾ in objel.
7. Žalujte le in jokajte, ³⁾,
Vse zapeljane deklice;
Veselo moje serce bo,
In Jezusu ne da slovo.
8. Se zjutraj zgodaj sprebudim,
Veselo njega počestim,
Pohvaljen bodi Jezus moj,
Ki mene varval si nicoj.
9. Ker zlata zarja gori gre,
So rožnate mi gore vse;
Še lepše oblačilo bo
V nebesih moje svatovsko ⁴⁾.
10. Za svetlo zarjo vidim pa
Marijo, mater Jezusa:
Z devištvom je ogernjena,
Za mene svetel venec ⁵⁾ ma.
11. Iz serca sem zvolila njo,
Da vselj vodila ⁶⁾ moja bo;
Družice ⁷⁾ pa device vse,
In svatji ⁸⁾ trume angelske.
12. Za zarjo vstaja sončice,
Prelepo zlato sonce je;
Še lepši vidim Jezusa,
Ki se po sonci k men' pelja.

1) Deviški venec vam je vzel. 2) Poljubil. 3) Jokajte se.
4) Ohcetno. 5) Krancel. 6) Rjušnica. 7) Kranceljung-
frave, 8) Ohcetniki.

13. Že nese mi za juterno ¹⁾
 Vso bogatijo angelsko,
 Za zlati perstan meni da
 Ljubezen svojega serca.
14. Prelepe rožce pisane,
 Moj ženin jih zasadil je;
 V nebesa one gledajo ²⁾,
 Kjer moja večna svatba bo ³⁾.
15. Presladko ptice pojejo,
 Mi dobro voljo delajo,
 Ker sem nevesta Jezusa,
 Gospoda celega sveta.
16. Kjerkolj se znajdem, kamor grem,
 Vesela sem, za to ker vem,
 Da so pri meni angelci,
 Moji zvesti prijateli.
17. Naj bo že den alj temna noč,
 Če pride vsa sovražna moč,
 Se meni bat' potreba ni,
 Saj Jezus nad meno bedi ⁴⁾.
18. Jez nimam srebra ne zlata,
 Katerga svet tem svojim da,
 Zadosti srečna pa živim
 V Marijnem krili ⁵⁾, kjer sedim.
19. Pregrešen svet me ne štima,
 Pa tud ne maram jez za nja:
 Le tam v nebesih je moj dom,
 Kjer z Jezusom vesela bom.

1) Likof. 2) Se ozirajo. 3) Ohcet. 4) Živi, čuje. 5) Na-
 ročji.

20. Oj ljubi Jezus! prosim te,
 Nevesto svojo varji me;
 Po smerti, ženin moj, mi daj
 Nevesti svoji sveti raj!

II.

Hvaljen bodi Jezus Kristus.

1. Ker zjutraj se zbudim,
 Nar prvo zgovorim:

Hvaljen bod Jezus Kristus!

2. Da začne svitati,
 Me vabi klicati: Hvaljen bod.
3. In ker oblačim se,
 Vsa moja misel je: Hvaljen bod.
4. Po poti tud gredoč
 Pozdravim vse, rekoč: Hvaljen bod.
5. Amen, odgovorim,
 Pozdravo če dobim: Hvaljen bod.
6. Ker memo križa grem:
 V ponižnosti povem: Hvaljen bod.
7. Če v cerkev prihitim,
 Rekoč se poškopim: Hvaljen bod.
8. Pozabiti ne smem,
 Če v kako hišo grem: Hvaljen bod.
9. Ker vzemem spet slovo,
 Se poslovim tako: Hvaljen bod.
10. Naj pijem ali jem,
 In zdrava k delu grem: Hvaljen bod.
11. Gre delo mi od rok,
 In ga požegna Bog: Hvaljen bod.

12. Ker delati neham,
Se tebi v roke dam: Hvaljen bod.
13. Če mi po sreči gre,
Zahvalim tebi se: Hvaljen bod.
14. In kedar pa terpim,
Tudi voljno zgovorim: Hvaljen bod.
15. Za vsaki božji dar,
Še tako malo stvar: Hvaljen bod.
16. Od tebe vse imam,
Za vse ti hvalo dam: Hvaljen bod.
17. Ker bliska in gromi,
Me hvaliti uči: Hvaljen bod.
18. Prežlahen rožen cvet
Uči me lepo pet: Hvaljen bod.
19. Veseli ptičji rod
Prepeva vse povsod: Hvaljen pod.
20. Tud sonce prelepo
Mi oznanuje to: Hvaljen bod.
21. In luna z zvezdami
Prijazno govori: Hvaljen bod.
22. Naj zemlja in nebo,
Naj vse stvari pojo: Hvaljen bod.
23. In preden ko zaspim,
Naj vselej ponovim: Hvaljen bod.
24. Če pa razžalim te:
Zdihujem milo še: Hvaljen bod.
25. Serce objokano
Hvalilo tebe bo: Hvaljen bod.
26. Ne boš zavergel me,
Če le poboljšam se: Hvaljen bod.
27. Predober moj pastir,
Za ljubi dušen mir: Hvaljen bod.

28. Zdaj ino vsaki čas
Bo moj veseli glas: Hvaljen bod.
29. Ker pride enkrat smert,
In bo moj jezik terd: Hvaljen bod.
30. Moj duh te naj slovi
Tam v dolgi večnosti:
Hvaljen bod Jezus Kristus!

III.

Češena si Marija.

1. Kar leze in gre,
Z meno prepevaj vse:

Češena si Marija.

2. Iz serca vsaki čas
Bom spevala na glas: Češena si.
3. Ker v jutru zazvoni,
Me tebi pet' budi: Češena si.
4. Ker poldne spet zvoni,
Pozdravit' te veli ¹⁾: Češena si.
5. Ker večno luč ²⁾ zvoni,
Se tebi sporoči: Češena si.
6. Cel svet razveselil,
K' je angel počestil: Češena si.
7. Človeka Bog otel,
Ker je molit' začel: Češena si.
8. Hudemu je oblast
Zaterla tvoja čast: Češena si.

1) Uči. 2) Večernico.

9. Veselo teb' za to
Kristjani spevljajo: Češena si.
10. Naj bode star alj mlad,
Prepeva tebi rad: Češena si.
11. Kdor te za mater 'ma,
To lepo pesem zna: Češena si.
12. Nam žalost ohladi,
V veselje spremeni: Češena si.
13. V nebesih tam pojo
To pesem angelsko: Češena si.
14. Na zemlji krog in krog
Je pesem vsih otrok: Češena si.
15. Bogu se dobro zdi,
Če z serca se glasi: Češena si.
16. Sam Bog žegnuje nas
Za te veseli glas: Češena si.
17. Zgubljeno dete ni,
Ki mater prav česti: Češena si.
18. Če jišemo pomoč,
Zdihujmo le rekoč: Češena si.
19. Skušnjava odbeži,
Če se le oglasi: Češena si.
20. Razveseli serce,
Tolaž v težavah je: Češena si.
21. Tudi vso hudobno moč
Premagamo rekoč: Češena si.
22. In na posleden čas
Nar slajši nam bo glas: Češena si.
23. Slovo bo lahko vzel,
Kdor je to pesem pel: Češena si.
24. Njemu pristopla bo,
Ki zadnič zdihnil to: Češena si.

25. Bogu zročila ga
Lepo pozdravljena: Češena si.
26. Kraljica milosti!
Naj te moj duh česti: Češena si.
27. Ker pride smert po me,
Tud mene usmili se: Češena si.
28. Pokaži mi takrat
Svojega telesa sad: Češena si.
29. V nebesih te čestim
Naj s petjem angelskim: Češena si.
30. Ker pridem v sveti raj,
Bom pela vekomaj:

Češena si Marija.

K a z a l o

naukov, izgledov in molitev keršanskega devišтва.

	Stran
Z lahnost deviškega stana	5
Sovražniki in sovražnice devištva	9
Prijatli in prijatelce devištva	23
Izgledi božjih svetnic, devištva posebnih pri- jatelc	36
1. Sv. Agata, izgled skušnjave premagati	36
2. Sv. Ana, izgled srečne matere	39
3. Sv. Anastazja, izgled usmiljene žene	40
4. Sv. Armela, izgled pobožne dekelce	42
5. Sv. Barbara, izgled spoznave božje	44
6. Sv. Brigita, izgled poštene zakonske žene	46
7. Sv. Doroteja, izgled neveste Jezusove	48
8. Sv. Elizabeta, izgled prijatelce ubogih	50
9. Sv. Eudoksija, izgled kaj sv. petje premore	51
10. Sv. Eufراسija, izgled deviške ponižnosti	53
11. Sv. Eulalija, izgled keršanske serčnosti	55
12. Sv. Eustahija, izgled pametne nošnje	56
13. Sv. Fina, izgled deviške sramožljivosti	58
14. Sv. Flora, izgled kako dobre dela opravljati	60
15. Sv. Franciška, izgled zakonske žene	61
16. Sv. Genovefa, izgled kmetiške dekelce	64
17. Sv. Helena, izgled dobrodarne kristjane	66
18. Sv. Hema, izgled keršanske gospodinje	67

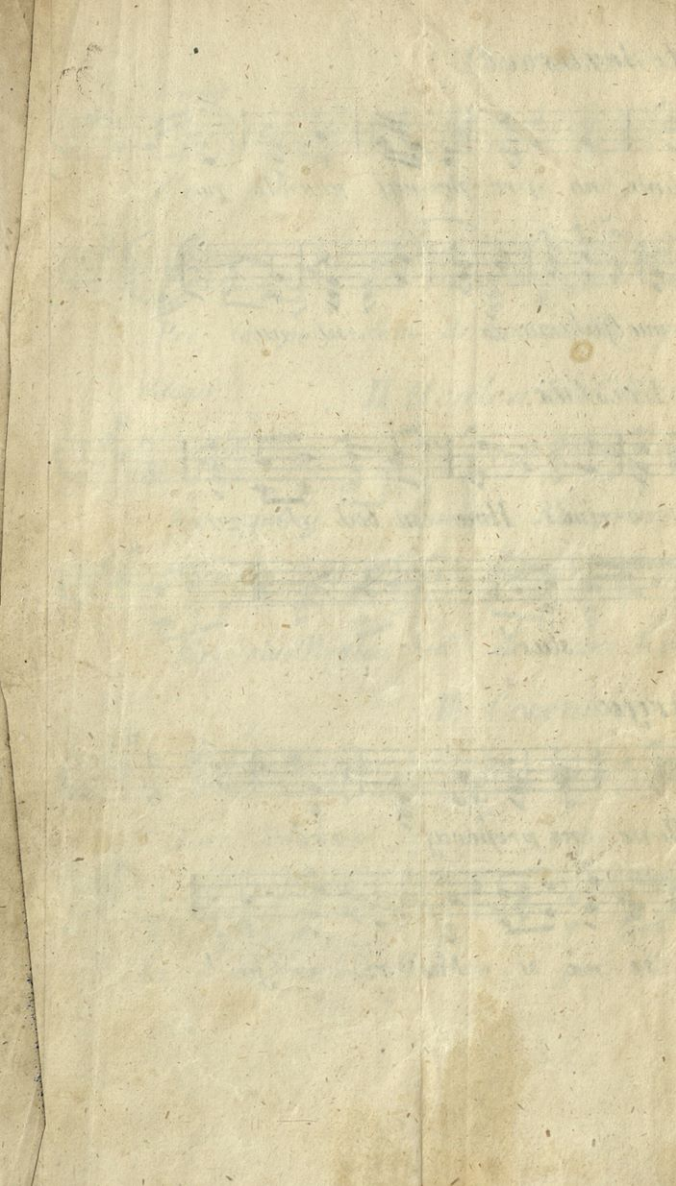
19. Sv. Izabela, izgled usmiljene device	70
20. Sv. Jedert, izgled keršanskega devištva	72
21. Sv. Julija, izgled služavnice božje	73
22. Sv. Juliana, izgled keršanske ljubezni	75
23. Sv. Katarina mart. izgled modre device	77
24. Sv. Klara, izgled učenke Jezusove	79
25. Sv. Kristina, izgled kerš. stanovitnosti	80
26. Sv. Kunigunda, izgled svete zak. žene	81
27. Sv. Lidvina, izgled poterpežljive deklice	84
28. Sv. Lucija, izgled čiste device	86
29. Sv. Marija Magdalena, izgled poboljšanja	89
30. Sv. Magdalena od Paciz, izgled pridne šolarce	92
31. Sv. Marjeta, izgled kerš. stanovitnosti	94
32. Sv. Marjeta Kortonska, izgled velike spo- kornice	96
33. Sv. Marina, izgled pravega poboljšanja	99
34. Sv. Marcelina, izgled deviške tovaršije	101
35. Sv. Matilda, izgled sesterne ljubezni	103
36. Sv. Monika, izgled izveličanskega po- svarjenja	104
37. Sv. Neža, izgled nepremagljive device	106
38. Sv. Notburga, izgled keršanske dekcle	109
39. Sv. Apolonija, izgled goreče ljubezni	111
40. Sv. Potamjana, izgled deviške sramožljivi- vosti	112
41. Sv. Regina, izgled bogaboječe pasterice	114
42. Sv. Roza, izgled deviške poterpežljivosti	116
43. Sv. Rozalija, izgled izveličanske samote	117
44. Sv. Sinkletika, izgled deviškega zaderžanja	119
45. Sv. Tajda, zapelvanja žalosten izgled	121
46. Sv. Tekla, kako se Bog veličesti	123
47. Sv. Teodozija, izgled žive vere	124
48. Sv. Terezija, kaj branje bukov velja	126
49. Sv. Uršula, izgled sesternega posvarjenja	128
50. Sv. Veronika, izgled moliti in delati	130
51. Sv. Cecilja, izgled tovaršije angelske	132

52. Sv. Cita, izgled kmetiške deklice . . .	134
Poseben opomin deviškega življenja . . .	138
Pet zlatih naukovi deviškega življenja . . .	140
Deviški venec iz sedem žlahnih rožic . . .	147
Prošnja in obljuba keršanske device . . .	148
Juterni izdihleji in molitve . . .	152
Posebni izdihleji črez dan . . .	156
Večerne molitve in izdihleji . . .	159
Večerni blagoslov alj žegen . . .	161
Mašne molitve . . .	164
Krajši molitve pri sv. maši . . .	176
Molitev pred pridgo . . .	178
Molitev po pridigi . . .	179
Opravilo sv. spovedi . . .	180
Razgled, kako se vest izprašuje . . .	182
Sveto obhajilo . . .	194
Ponovljenje kerstne obljube . . .	200
Tri čednosti božje . . .	201
Litanije od sladkega imena Jezusa . . .	204
Lavretanske litanije . . .	207
Molitev kerš. device . . .	210
do. spokornice . . .	211
Priporočenje Marii devici . . .	212
do. Angelu varhu . . .	212
do. svoji sv. Patroni . . .	213
Molitev za svojega spovednika . . .	213
do. za žive stariše . . .	214
do. za mertve stariše . . .	214
do. za vse žive . . .	215
do. za vse verne mertve . . .	215
Pesem neveste Jezusove . . .	217
do. Hvaljen bod Jezus Kristus . . .	220
do. Češena si Marija! . . .	222

134
138
140
147
148
152
156
159
161
161
176
178
179
180
182
184
200
201
201
202
210
211
212
212
212
213
214
214
215
215
217
220
222

52. Sv. Cile, svetih ljubiteljske delnice
Poznanje opomin deviškega življenja
Pet starih naukov deviškega življenja
Deviški venec iz sedem slavnih točk
Prošnja in obljuba katarske device
Juterni izdih in motive
Poznanje izdihov vseh dan
Večerni motive in izdihovi
Večerni blagoslov ali šegen
Mlačne motive
Krajsi motive pri sv. masi
Molitev pred pridigo
Molitev po pridigi
Ogratilo sv. spovedi
Hangel, kako se vest izpirajo
Sveto obhajilo
Ponovljene katarske opombe
Tri čednosti božje
Iznanje od slabega in
Lavrantske hitane
Molitev kate device
do. spokorn
Priporočanje Marij dev
do. Angel vahu
do. stoji sv. Patrom
Molitev za svoje spovednika
do. za žive stane
do. za motive stane
do. za vse žive
do. za vse žive motive
Pozem neveste Jezusove
do. Hvalebn bod Jezus Kristus
do. Česna si Marija

I Pesem neveste Jezusove.

Vivace.

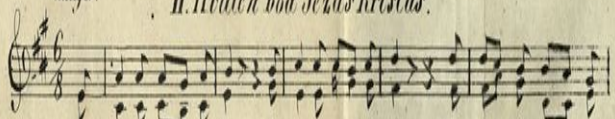
Ve-selj se zemlja in ne bo, Zme-no pre-pe-vaj prav le po,

Pre-le-po pe-sem Je-zu-su, Mo-ji-mu ljubimu že - - ni-nu.

Adagio.

II. Hvalen bod' Jezus Kristus.

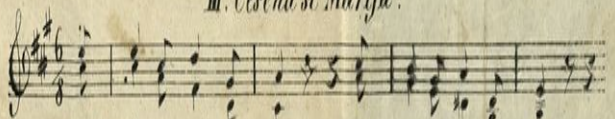

Ker jutraj se-zbudim, Nar prvo zgo-vo-rim: Hva-lu bod Je-zus

Kri-stus! Hvalen bod Je-zus Kri - - stus!

III. Češena si Marija.

Kar' le-ze i-no gre, Zme-no prepevaj vse:

Če-se-na si Ma-ri-ja! Če-se-na si Ma-ri-ja!

Julius
Rozewicz

111

111

~~Shell~~

Lena
Kovacs

Wm

helena kavčić 1873

L. Kavčić
helena

